The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Cable address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

WEDNESDAY, AUGUST 22, 1956

# LATVIJA AMERIKĀ

67./500. n-rs TREŠDIEN, 1956. GADA 22. AUGUSTĀ 6. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80—$5.60 par vienas collas slejas telpu.

# Angli prasa Suecas jautājumu tūdaļ atrisināt Londonā

## NEPIECIEŠAMS ATSTĀT TESTAMENTU

### LATVIJAS SŪTNIECĪBAS LONDONĀ NORĀDĪJUMS TAUTIEŠIEM BRĪVAJĀ PASAULĒ

Latviešu iestādes pēdējā laikā daudzkārt pret savu gribu bijušas spiestas noskatīties, kā trimdā mirušo latviešu atstātā manta saskarpā ar vietējiem likumiem un tiesas spriedumiem (neatkarīgi no mūsu valsts starptautiski tiesiskā stāvokļa, t. i., ka Latvija tiek atzīta de iure) tiek nosūtīta viņu mantiniekiem, kas palikuši aiz dzelzs aizkara, mantojuma vērtībai tā ārkārtīgi samazinoties vai zūdot pavisam aiz tā iemesla, ka nav bijis atstāts testaments, kas šādu zaudējumu varētu novērst.

**Lieki nepasvītrojot to, ka Latvijā esošajiem pederīgajiem sakari ar ārzemēm (kā arvienu) ir bīstami viņu drošībai, šeit jāpiebilst, ka viņi pie tādas mantojuma pārsūtīšanas labākā gadījumā saņem tikai pelavu vērtību, kamēr lielāko tiesu mākslīgi noteiktās valūtas paritātes dēļ sev piesavinās padomju vara.**

**Ja vēlas no augšā minētajiem zaudējumiem izvairīties un neļaut pašu sviedriem nopelnītām vērtībām zust, katrā ziņā nepieciešami atstāt testamentu, kas šādu varbūtību novērš. Šo mazo ievērību pret pakalpalīdzējiem — atstāt testamentu — no katra varētu gaidīt.**

Testaments stādāms saskaņā ar katra brīvu gribu, bet ikviens vispirmām kārtām ievērojot piederīgo intereses, savu mantu var novēlēt, kam vien grib. Ja mantas atstājējs (testators grib to novēlēt piederīgiem, kas atrodas Latvijā, ir lietderīgi iecelt kādu testamenta izpildītāju brīvajā pasaulē, kam varētu dot rīkojumu atstāto naudu u. c. mantu (pēdējo vislabāk liekot pārvērst naudā) glabāt noguldītu kādā drošā vietā brīvajā pasaulē, nodošanai mantiniekiem, kad tiem būs iespējams savu gribu un rīcību brīvi noteikt, vai izlietot citā veidā, kas kalpo viņu (mantinieku) patiesām interesēm. Vēlams testamentu atstāt arī tad, ja piederīgie uzturas brīvajā pasaulē. Bet ja tādu nav, tad mantojumu, lai tas nenonāktu svešās vai pat nedraugu rokās, būtu ieteicams novēlēt draugiem vai latviešu organizācijām, kurām pie tam var uzdot, piem., kopt kapu vai citādi rūpēties par pelnītu piemiņu, vai dot citus norādījumus, kas testātoru varētu interesēt.

Anglijā un Kopvalstī atzītā vienkāršākā testamenta paraugs varētu būs šāds: „Testaments. Es, . . . . (mantas atstājēja vārds un uzvārds), dzimis.... (dzimš. laiks) visu savu mantu pēc nāves novēlu .... (mantinieka vārds un uzvārds; vēlams arī dzimšanas laiks; pārpratumu novēršanai — (nosaukums, ja tā ir organizācija).

Par testamenta izpildītāju iecelu .... (kādu testatoram uzticamu personu). .... (vieta), .... (datums). ..... (testatora — mantas atstājēja—paraksts. Šo testamentu mūsu klātienē parakstīja: ..... (testatora vārds un uzvārds) .... (divu lieciniekū paraksti un adreses)."

Šeit jāpaskaidro, ka lieciniekiem testamenta saturs nav jārāda.

Jāpiebilst, ka testamentu var un arī spēj uzrakstīt katrs rakstīt prasītājs pats, kādā valodā viņam ērtāk, un tas ir spēkā, ja viņa testatora griba ir skaidri izteikta.

Testamentu var uzglabāt, kur un kā katrs atrod par pareizu, piem., kabatas grāmatiņā, mājās, bankā, pie notāra, savā konsulātā u. c. Testamentu pats var atsaukt vai iznīcināt, vai arī taisīt tā vietā jaunu.

Nav sūtniecību vai konsulātu spēkos tiesiskajos apstākļos kaut ko pēc būtības grozīt, ja paši mantojumu atstājēji bijuši vienaldzīgi pret savu piemiņu un sayas mantas likteni, savu piederīgo labklājību vai, ja tādu nav, — pret savas tautas interesēm. Savu atbalstu un palīdzību mantojuma lietās sūtniecības un konsulāti var sniegt un sniedz labprāt, bet tikai starptautiski pieņemtu konsulāro likumu apjomā un nevar dīktēt lēmumus vietējām tiesām, jo tiem nav ne tiesu, nedz advokātu funkciju.

⁂

**Latvijas sūtniecība Londonā, 87 Eaton Place S. W. 1, paziņo, ka atklājies mantojums šādiem Anglijā mirušajiem Latvijas pilsoņiem:**

Arnolda Jurķa, dz. 1907. 20. 4., Ezeres p., m. 1956. g. 27. 4; Annas Vendes, dz. 1895. 1. 11. Rīgā, m. 1956. 2. 7.; Jāņa Voldemara Sīmaņa, dz. 1902. 3. 7., Rīgā, m. 1956. 11. 3.; Artura Gaiļa, dz. 1908. 5. 10. Ugālē, m. 1955. 18. 3.

## Apspiesto tautu atbrīvošana uzņemta demokratu platformā

ASV demokratu partijas sanāksmē Čikāgā 16. augustā pieņemtā platforma, ar kādu tā izies šīgada prezidenta vēlēšanās. Platformā uzņemts arī jautājums par apspiestām tautām, par ko teikts sekojošais:

„Mēs nosodām republikāņu valdību par to, ka tā bezsirdīgi laužusi solījumus komūnisma nelaimīgajiem upuriem. Kandidāta Eizenhauera 1952. g. dotie solījumi „atbrīvot" apspiestās tautas ir atmesti. Mēs esam dziļi sašutuši par ciešanām, kādas uzliktas brīvību mīlošām tautām Vidus- un Austrumeiropā un Āzijā, kas atrodas komūnisma diktatūras jūgā. Savienotās Valstis ar demokratu vadoņiem priekšgalā nekad nav atzinušas Lietuvas, Latvijas un Igaunijas piespiedu aneksiju vai samiešanos pār Poliju Bulgāriju, Rumāniju. Čechoslovakiju, Ungāriju, Albāniju un citām zemēm . . .

**Mēs ceļsim priekšā Apvienotām Nāciļām principu, ka Padomju Savienībai jāatvelk savs karaspēks no apspiestajām valstīm, lai tās varētu noturēt brīvas vēlēšanas."**

Kā zināms, šī pirms sanāksmes Ed. Gallens Amerikas latviešu apvienības vārdā iesniedza demokratu partijai ALA's priekšlikumus, kādi būtu uzņemami platformā. Līdzīgus priekšlikumus iesniegušas arī pārējo apspiesto tautu grupas.

## DEMOKRATU KANDIDĀTI

**Demokratu partijas konvents Čikāgā par sava prezidenta kandidātu izrauga Edleju Stīvensenu, kamēr viceprezidenta kandidatūru iecēlīja Estes Kīfauers.**

Čikāgā. Demokratu partijas sanāksme, kas ilga visu pagājušo nedēļu Čikāgā, noslēgusies. Kā jau to varēja paredzēt, prezidenta kandidātūrai jau otro reizi pēc kārtas tika izraudzīts Edlejs Stīvensons. Viceprezidenta kandidātūru, pēc smagas cīņas ar Masačusetas senātoru Keneđiju, izkaroja senātors Kīfauers, kas sākumā bija cerējis uz daudz augstākām lietām, bet jau laikus piekāpās spēcīgākā Stīvensena priekšā.

Atskatoties uz aizvadīto sanāksmi, var secīt, ka tajā vispār bija tikai divi spraigi momenti: pirmais, sanāksmes sākumā, kad agrākais prezidents Trūmens, kādreiz viens no vispopulārākiem demokratiem, riskēja un zaudēja savu politisko prestižu, proponējot Nujorkas gubernātoru Herrimenu. Otrs spraiguma punkts radās, izraugot viceprezidenta kandidātu. Senātoram Kīfaueram neiedomājami ātrā laikā radās spēcīga pretinieku grupa, kas no sava vidus izraudzīja gados jaunāko Sav. Valstu senātoru, 39 gadu veco Džonu Keneđiju. Sākumā patiesi likās, ka Keneđija nogrupējumam izdosies savākt vairākumam nepieciešamās 686½ balsis. Sākumā par Keneđiju savas balsis bija nodevuši jau 648 delegāti, bet tas arī bija viss, ko Masačusetas senātors spēja panākt. Pamazām vien kara laime sāka pāriet senātora Kīfauera pusē, gala iznākumā dodot pēdējam 750 pret 593 Kenedija balsīm.

Demokratu sanāksmes noslēgumā agrākais prezidents Trūmens, kas veda asu cīņu pret Stīvensenu, gandrīz publiski atvainojās pēdējā priekšā, izteicot savu apmierinātību sakarā ar senātora Kīfauera izraudzīšanu viceprezidenta amatam un apsolīja visu savu atbalstu Stīvensena - Kīfauera kombinācijai, kas pēc demokratu domām, ir pietiekami spēcīga, lai šī gada vēlēšanās sakautu republikāņus.

## Jauni komūnistu bloka ieroči Ēģiptei

**Padomju Savienība radusi īsto laiku jaunu ieroču un kara materiālu piegādāšanai Ēģiptei.**

Kairo. Kamēr Londonas konferencē Padomju Savienības ārlietu ministrs Šepilovs dedzīgi aizstāv Ēģiptes tiesības nacionālizēt Suecas kanāļa sabiedrību, Aleksandrijas ostā turpina pienākt krievu kuģi ar Čechoslovakijā gatavotiem ieročiem un kara materiāliem. Kairo laikraksts Al Gomhourīa ziņa stāstīt, ka pagājušās nedēļas laikā Aleksandrijas ostu ar Čechoslovakijā ražotiem ieročiem un kara materiāliem sasniegušī pavisam četri padomju kuģi.

## IESNIEGUMS REPUBLIKĀŅU PARTIJAI

**ASV republikāņu partijas vadība piesūtījusi ALA's priekšsēdim P. Leiņam uzaicinājumu ierasties Platformas komitejas sēdē, kas notika 16.-18. augustā Sanfrancisko, un iesniegt tai savus priekšlikumus. Kā ALA's pārstāvis komitejas sēdē ieradās Ziemeļkalifornijas latviešu ev.-lut. draudzes priekšnieks prof. S. Vasiļevskis, kas nodeva ALA's iesniegumu, līdzīgu tam, kādu ALA iesniedza demokratu partijas komitejai Čikāgā.**

## SKOLOTĀJU KONFERENCE AUGUSTDOFĀ

No kr. A. Dreimanis, V. Janums, E. Aboliņš, J. Andrups, māc. A. Abakuks, J. Daģis, K. Dziļleja. (sk. r. 3. lappusē).

## BONNA SLĒDZ KOMŪNISTU PARTIJU

VISAS DEVIŅAS RIETUMVĀCIJAS REPUBLIKĀ IETILPSTOŠĀS PROVINCES KOMŪNISTU PARTIJU IZSLUDINA PAR NELIKUMĪGU.

Karlsrūē. Pagājušās nedēļas nogalē Rietumvācijas valdība par nelikumīgu izsludināja Rietumvācijas komūnistu partiju, apcietinot vairāk kā 40 minētās partijas vadītāju un konfiscējot vairākas tonnas dažādu komūnistu dokumentu un propagandas materiālu. Spriežot pēc datiem, kas atrodas Rietumvācijas policijas rokās, Bonnas republikā ietilpstošajās deviņās provincēs komūnistu partijas biedru skaits sasniedzis 80.000. Rietumvācijas komūnistu partijas vadītājs Reimans pārbēga uz Austrumvāciju jau pirms diviem gadiem, lai izvairītos no apcietināšanas. Toreiz viņu apvainoja sazvērestības gatavošanā pret pastāvošo valsts iekārtu.

Rietumvācijas federālā tiesa Karlsrūē, izsludinot komūnistu partiju par nelikumīgu, savu lēmumu motivēja ar komūnistu partijas revolūcionāriem mērķiem, kas apdraud federālās republikas eksistenci.

Labi informētās aprindas Rietumvācijā paskaidro, ka Karlsrūes tiesas lēmums komūnistiem nav nācis negaidīts. Bonnas valdība komūnistu partiju nodeva tiesai 1951. gadā. Politiski Rietumvācijas komūnisti nekad nav bijuši sevišķi spēcīgi. Tā, piemēram, 1953. gada vēlēšanās viņi ieguva tikai 2,2% no nodoto balsu kopskaita.

## ST. KATARIŅAS VANADZES ATVADĀS NO PIANISTES L. ALBERTIŅAS

I. r. no kr.: A. Treimane, I. Andersone, pianiste L. Albertiņa, Vanadžu pr-ce M. Viksne un V. Pavlova. Aizmugurē: M. Dālberga, H. Jundze, E. Skujiņa, A. Kārkla, L. Kaņģare un A. Sakse. J. Līgera uzņ.

## TEMA AR VARIĀCIJĀM

### SAV. VALSTU NENOTEIKTĪBA UZTRAUC ANGLIJU UN FRANCIJU

**Dalless nevēlas Ēģiptei uzspiest Suecas kanāļa internacionalizēšanas plānu, tai pašā laikā ieteicot šī plāna paplašinātas variācijas pieņemšanu Londonas Konferencē.**

Londonā. Izbraukdams uz Londonas konferenci, Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless saņēma nedalītu abu partiju atbalstu centsties panākt Suecas kanāļa internacionālizēšanu miermīlīgu sarunu ceļā.

Kamēr no vienas puses Dalless it kā negribētu uzspiest Ēģiptei Suecas kanāļa internacionālizēšanas plānu, no otras puses Rietumu diplomātiskās aprindas sagaida, ka Sav. Valstu ārlietu ministrs proponēs paplašinātu Rietumu plānu Londonas konferencē, cerībā, ka tas tiks pieņemts un ka konferences galīgos lēmumus nekavējoties varēs nosūtīt Ēģiptes prezidentam Naseram .Teorētiski pieņemot, ka konferences delegātu vairākums atbalstīs Dallesa plānu, paceļas kāds cits jautājums. Un proti, ko darīt gadījumā, ja Ēģipte nolemj ignorēt Londonas konferences lēmumus?

Dallesa tālākais domu gājiens, kas konferences delegātu aprindās tiek ieskatīts par pāragri optimistisku, ir apmēram šāds: Ēģiptei piekrītot uzsākt sarunas uz Sav. Valstu izstrādāto priekšlikumu pamata, ko atbalstītu Londonas konference. Konference izraudzītu komisiju, kas Suecas jautājumu risinātu tālāk tiešās sarunās ar Kairo valdību.

**Cerībā atrisināt Suecas jautājumu pēc sava prāta, Dalless ir alzmirsis rēķināties ar diviem svariem faktoriem — Padomju Savienību, kas Rietumu lielvalstu plānam nepievienojas, un Indiju, kuras pārstāvim Menonam ir pašam savas domas par Suecas kanāļa pārraudzību.**

Atsākot nedēļas nogalē pārtraukto Londonas konferenci, tās delegātiem sagaidāma iepazīšanās ar diviem jauniem plāniem Suecas kanāļa pārraudzībai. Viena plāna autors ir Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless, kas gatavojas proponēt paplašinātu līdzšinējā Rietumu plāna versiju, paredzot:

1. Suecas kanāļa internacionālizēšanu; 2. Ēģiptes suverenitātes ievērošanu; 3. kanāļa darbības atdalīšanu no visām politiskām domstarpībām; 4. objektīvu un apmierinošu samaksu Ēģiptei par kanāļa lietošanu; 5. apmierinošu zaudējumu atlīdzināšanu Ēģiptes prezidenta Nasera nacionalizētai Suecas kanāļa sabiedrībai.

Otrs plāns ir Indijas delegāta Menona sacerēts, un Londonā ticami avoti apgalvo, ka čaklā talcinieka plāna izstrādāšanā bijis Al Sabris, Ēģiptes prezidenta Nasera personīgais novērotājs Londonas konferencē. Šai sakarā spriež, ka Menona plāns ir vienīgais, kas Ēģiptes valdībai būtu akceptējams. Tanī paredzēts, ka kanāļa vispārējā pārraudzība un financiālā puse atstājama pilnīgā Ēģiptes pārziņā. Par to Ēģipte no savas puses izrādītu gatavību sadarboties ar kādu Apvienoto Nāciju paspārnē nodibinātu padomdevēju organu, kas visu nāciju kuģiem Suecas kanāļī nodrošinātu netraucētu navigāciju.

## Republikāņu konvents Sanfrancisko

REPUBLIKĀŅIEM PAR PREZIDENTA KANDIDĀTU ŠĪ GADA VĒLĒŠANĀS ŠĶĒPI NEBŪS JĀLAUŽ. VICEPREZIDENTA JAUTĀJUMS VĒL VIEMĒR ATKLĀTS.

Sanfrancisko. Pagājušās nedēļas nogalē, gatavojoties republikāņu partijas sanāksmei Sanfrancisko, vēl joprojām nebija nemazākās skaidrības par viceprezidenta Niksona politisko nākotni. Vispārējais noskaņojums republikāņu partijā ir tāds, ka, lai gan viceprezidenta jautājums vēl vienmēr ir atklāts, prezidents Eizenhauers ir paziņojis, ka viņš dod priekšroku Niksona kandidātūrai un ka tādēļ nebūtu „pieklājīgi" izraudzīt kādu citu.

Tai pašā laikā baumas klīst arī par citiem iespējamiem viceprezidenta amata kārotājam. Prez. Eizenhauera personiskais padomnieks atbrunošanās jautājumos Harolds Stassens vēl joprojām nav atmetis domas par cīņu pret Niksonu, pēdējā vietā viceprezidenta amatam proponējot Masačusetas gubernātoru Herteru. Par iespējamu kandidātu tiek minēts arī Kalifornijas gubernātors Naits, kamēr tieši pēdējās dienās vidējo valstu republikāņu aprindās parādījies Koloradо gubernātora Sorntona vārds.

## ĒĢIPTES MILITĀRISTI GATAVOJAS SUECAS AIZSTĀVĒŠANAI

RĒĶINOTIES AR MILITĀRA KONFLIKTA IESPĒJU SUECAS KANĀĻA JOSLĀ, ĒĢIPTES MILITĀRISTI UZSĀKUŠI PLĀNU IZSTRĀDĀŠANU MINĒTĀS JOSLAS AIZSARDZĪBAI PRET RIETUMU AGRESIJU

Kairo. Pēc prezidenta Nasera deklarācijas nedēļas nogalē, ka viņš nekādos apstākļos neizlaidīs Suecas kanāļa pārraudzību no savām rokām, Ēģiptes militāristi uzsāka steidzīgu plānu izstrādāšanu kanāļa aizsardzībai. Interesanti atzīmēt, ka īsi pirms Ēģiptes armijas, flotes un aviācijas stābu priekšnieku plānošanas darbības uzsākšanas prezidentam Naseram bija 90 minūšu ilga saruna ar Padomju Savienības sūtni Kiseļevu.

## NAV SAPRAŠANĀS

### LONDONAS KONFERENCE BEZ PĀRSTEIGUMIEM UN ARĪ BEZ PANĀKUMIEM

**Padomju Savienības ārlietu ministrs Šepilovs seko Molotova pēdās, ieskatot par savu pienākumu jaukt, kavēt un neplekrist, kur vien tas iespējams.**

Londonā. Turpinoties 22 nāciju Londonas konferencei Suecas kanāļa jautājuma pārrunāšanai, Padomju Savienības ārlietu ministrs Šepilovs asi kritizēja Rietumu plānus panākt Suecas kanāļa internacionālizēšanu un brīdināja, ka internacionālizēšana ar bruņotas varas palīdzību var novest pie jauna pasaules kara. Tālāk Šepilovs ieteica konferenci paplašināt, pieaicinot lielāku skaitu valstu, kuŗu kuģi izmanto Suecas kanāli, un to noturēt kādā citā vietā un citā laikā. Padomju Savienības ārlietu ministrs nāca ar priekšlikumu uzdot Anglijai, Francijai, Sav. Valstīm, Padomju Savienībai, Indijai un Ēģiptei sagatavot priekšdarbus jaunai konferencei

Vairāk kā stundu garā runā ārlietu ministrs Šepilovs izteicās, ka Rietumu plāns starptautiskas autoritātes radīšanai, kas noteiktu Suecas kanāļa satiksmi, runā pretī Apvienoto Nāciju pamatprincipiem un starptautiskiem likumiem. Noklausoties Šepilova runu, Rietumu lielvalstu ārlietu ministriem vairs nebija ne mazāko šaubu, ka Padomju Savienība ir nolēmusi stāvēt Ēģiptes pusē vai vismaz nolēmusi pretoties Rietumu plāniem Suecas kanāļa nodošanai starptautiskai pārraudzībai.

Pirms Šepilova runāja Francijas ārlietu ministrs Pino, kas ieteica atzīt Ēģipti par nacionālizētā kanāla likumīgo īpašnieci, tai pašā laikā kanāla operācijas nododot starptautiskas, ar Apvienotām Nācijām saistītas, autoritātes rokās. Šāda starptautiskā autoritāte kanāla vadīšanai tiktu izraudzīta no to valstu vidus, kas visvairāk ieinteresētas kanāļa darbības turpināšanā, Ēģipti ieskaitot. Šādas starptautiskas autoritātes funkcijās ietilptu kanāļa nodevu noteikšana, kapitāla ieguldījumi kanāļa labošanai, paplašināšanai vai modernizēšanai un zaudējumu atmaksāšana nacionālizētai Suecas kanāļa sabiedrībai.

Līdzšinējās sarunās Londonā ir noskaidrojies tik daudz, ka Rietumvācija, Norvēģija, Dānija, Zviedrija, Jaunzēlande, Turcija un Persija atbalsta Anglijas, Francijas un Sav. Valstu plānus Suecas kanāļa internacionālizēšanai. Japānas, Indonēzijas un Spānijas ārlietu ministri pašreiz vēl nav izšķīrušies par savu nostāju, kāpēc ne atbalsta, nedz arī pretojas Rietumu priekšlikumam. Vislielāko atbalstu Ēģiptei Londonas sarunās dod Padomju Savienības ārlietu ministrs Šepilovs, kas kādā sarunā ar Sav. Valstu ārlietu ministru Dallesu izteicās, ka Padomju Savienība nekādā gadījumā nevar pievienoties, ka Ēģiptes territorijas daļa, caur kuŗu tek Suecas kanālis, tiktu atzīta par tādu territoriju, par kuŗu Ēģiptei nav nekādas teikšanas, ar to praktiski noraidot kanāļa joslas internacionālizēšanas plānus.

## Anglija noraida padomju priekšlikumu

**Anglijas ārlietu ministrs Lloids paskaidro, ka Suecas kanāla krize ir par daudz nopietna, lai varētu atļauties kavēt laiku jaunas, paplašinātas konferences sasaukšanai, kā to lesaka Padomju Savienība.**

Londonā. Pagājušās nedēļas nogale Londonas konferencē tika iezvanīta ar drūmu un noteiktu Anglijas ārlietu ministra Lloida deklarāciju, pēdējam uzsverot, ka Suecas jautājums ir jāatrisina tagad. Anglijas ārlietu ministrs aizrādīja, ka stāvokļa nopietnība neatļaujot kavēt laiku jaunas un plašākas konferences sasaukšanai, kā to ieteic Padomju Savienības Šepilovs.

Joprojām izteikdams cerību, ka Suecas krizi izdosies likvidēt miermīlīgu sarunu ceļā, Anglijas ārlietu ministrs brīdināja: „Kā nācija mēs esam ļoti grūti sadusmojama, bet ja vienreiz ir skaidri pierādījies, ka pret mūsu dzīvei nepieciešamām interesēm tiek vērsta pārdomāti naidīga rīcība, mēs esam gatavi aizstāvēt savas tiesības, lai kāda pārspēka priekšā tas arī būtu jādara."

# LATVIJA

**Draugi grib mūs asimilēt,**
**Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,**
**Bet mēs gribam palikt latvieši.**
**Archibīskaps T. GRĪNBERGS**

## MORĀLE POLITIKĀ

K. KAMPE.

Politiskos apskatos vispāri mēs kaut, bet demokratiska privātkapitālā vadmotīvus nevaram uzskatīt ne ideālismu, ne morāli, jo šie jēdzieni politikā tiek lietoti runās, bet ne darbos. Runās tos lietā, lai ar to radīto illūziju morāles spēkus iejūgtu kalpībā materiālām interesēm.

Kad privātā un valsts kapitālisma cīņa nonāks līdz militāram konfliktam, tad skaļāk kā jebkad visām valsts kapitālisma varā esošajām tautām privātkapitālisti atkal solīs un deklarēs brīvību un neatkarību. Baigs piemērs mūsu atmiņā ir Polijas neatkarība, par kuru Rietumi nomināli cīnījās Otrā pasaules karā. Tas pats jāsaka par Atlantijas deklarāciju.

Eiropas Savienotās Valstis ir un būs problēma, jo nacionālisms Eiropas tautās ir tik stiprs, ka pat Baltijas iedērāciju grūti būtu nodibināt. Ja tagad, kad Austrumu diktatūra jau tur savā varā tik lielu daļu Eiropas, Rietumeiropa nav bijusi spējīga federāciju izveidot, kad tad viņa to varēs? Ja tagad neko jaunu nav mācījušies, būs jāturpina rīkoties pēc tām pašām līdzsvara politikas metodēm. Pret stipru Vāciju, kāda tā neapšaubāmi atkal izvērtīsies, franči un angļi meklēs stipru privātkapitālistisko Krieviju. Vācijas un Krievijas varas konkurence tomēr nepielaidīs, ka viena no tām uzkundzētos Baltijai. Traģēdija Baltijas valstīm, kā tas jau notika, ir tikai tad, ja abi šie lielie kaimiņi vienojas.

Baltijas tautas par daudz ir dzīvojušas zem svešām varām. Jāatkārto K. Ulmaņa vārdi, ka visā latviju tautas garajā mūžā nav otras dienas, kura būtu stādama blakus 1918. gada 18. novembrim.

Svešā vara var okupēt kādu valsti, bet neviens nevar iznīcināt vēsturi, neviens nevar padarīt 18. novembri par nebijušu, un mūsu tautai tas nozīmē pilnīgu nacionālo apziņu.

Vispāri politiskā spēlē tiek ievērotas tikai noteicēju spēku materiālās intereses, bet katram likumam ir izņēmumi. Laiku pa laikam ideālie spēki atraisās no kalpības materiālajām interesēm un iziet ārā no to kontroles. Tad pat liela valsts ir spiesta dot mazai tās varā esošai tautai brīvību. Tas ir princips, analogs vācu sakāmvārdam, ka tur, kur nekā nav, arī ķeizars savas tiesības ir pazaudējis. Soreiz tas skan tā: ja neviens valdniekam vairs neklausa, tad viņš savu varu ir zaudējis. Ar tik ideālu vienprātību varētu nogāzt katru valdnieku. Ja nu kāda svešas valsts varā esoša tauta iedegas par savu brīvību šāda ideālisma ugunīs, tad atliek tikai šo tautu nokaut vai dot tai brīvību. Varbūt valsts kapitālisma absolūtās diktatūras valsts šādu tautu var nolīs siltums un spēks izciest vergu gaitas.

Par izsūtītiem nometinājumā kolchozos, mežu darbos u. c., tāpat atbrīvotiem no vergu nometnēm bez tiesībām atgriezties dzimtenē, rūpējas un apgādā ar saiņiem otra zviedru latv. organizācija — Baltiešu humānisu apvienība. Šīs katēgorijas tautiešiem jāsūta saiņi ar samaksātu muitu, jo pašiem saņēmējiem nav iespējams augsto muitu samaksāt.

Ziedojumi nododami vai sūtāmi apv. pr-kam A. Vanagam: 2705 W. Hirsch St. Chcago, Illinois, vai apv. kasierim P. Ozoliņam: 4337 W. Maypole Ave, Chicago, Illinois. Tos var nodot arī katram DV valdes loceklim.

O. Krs.

## IESLODZĪTIEM UN IZSŪTĪTIEM

### Ziedojumi saiņiem notiesātiem un izsūtītiem tautiešiem Pad. Sav - bā

Ar Zviedrijas latviešu organizācijām doto iespēju sūtīt saiņus vergu nometnēs un izsūtījumā esošiem latviešiem ir sākusies līdzekļu vākšana palīdzībai nelaimīgajiem tautiešiem. Čikāgā un apkārtnē šo darbu veic Daugavas Vanagu Čikāgas apvienība. Jautāts par tautiešu atsaucību un līdzekļu ienākšanu, kā arī viņu izlietošanu, DVČ apvienības kasieris P. Ozoliņš paskaidroja:

„Marta sākumā radiofonā paziņojām ziedojumu pieņemšanu saiņiem notiesātajiem un izsūtītajiem. Pirmais ziedojums bija ļoti zīmīgs: Kalpaka un leģionāru piemiņas dienas aktā 11. martā pirmos $20,- nodeva sirms Brīvības cīņu dalībnieks. Zinot, ka pavasara laiks Čikāgā bija „bagāts" ar visādām vākšanām, speciālu vākšanu esam arī izdarījuši tikai vienu reizi — 14. jūnijā, piemiņas aktā, kad saziedoti $296,-. Līdz 1. jūlijam caur apvienību ir saziedots $691,-, kāda summa aizsūtīta Latv. palīdz. komitejai Stokholmā. Ziedojumi turpina ienākt. Viņu lielums līdz šim no atsevišķa ziedotāja svārstās no 1.-40 dol.

Teikt, ka ziedots maz vai daudz — neņemos. Kā jau teicu, visādu ziedojumu vākšanu ir bijis daudz, un ļoti daudzi sūta saiņus tieši gan dzimtenē palikušajiem, gan vergošiem Pad. Sav., augstās muitas likme prasa no sūtītāja daudz līdzekļu. Beidzot — ziedošana palīdzības darbam, vai nezledošana ir vienmēr atkarīga no katra cilvēka divi lietām: sirds un naudas maka. Ja sirds jūtīga pret cita ciešanām, naudas makam jāatveras palīdzībai, ja maks gul uz sirds, tā klusē un maks neatveras.

Ziedojumi turpina ienākt, un P. Ozoliņš cer, ka tie neapsīks, jo cilvēku ar atsaucīgām sirdīm netrūkst. Interesanti atzīmēt, ka mazās kolonijās atsevišķi cilvēki ziedo paši un mudina citus. Tā piem., Elkhartā, Indianā, Kārlis Baltpurviņš no sevis un citiem tautiešiem iesūtīja $41,-. Skaists piemērs, kas gaida sekotājus.

Samērā maz ziņu parādījies presē par Zviedrijas latviešu organizāciju darbu, jo viņiem nav laika par sevi rakstīt: Latviešu pal. kom. vēstulē ziņo, ka saiņi nosūtīti 6. martā, 19. aprīlī un trešā sūtījumā 30. maijā atkal nosūtīti 316 saiņi notiesātiem, tas nozīmē, ka atkal 316 tulznainas vergu rokas norausīs prieka asaras un 316 sirdīs ieliesmos pateicības uguns.

# CEĻŠ JĀMEKLĒ PAŠIEM

## PULKV. V. JANUMS ELJA'S KONGRESĀ

**Eiropas Latviešu jaunatnes apvienības 3. kongress šogad bija pulcinājis viskuplāko skaitu jauniešu, kāds līdz šim piedalījies kongresos.**

No 9 dažādām Eiropas zemēm tālo ceļu uz Augustdorfu bija mērojuši ap 150 jaunās paaudzes (no 16 līdz 35 gadiem) pārstāvji, lai personiskās pārrunās, referātos, literāri-mūzikālos sarīkojumos, sporta spēlēs un citos kongresa darba gaitā paredzētajos jautājumos rastu kopīgu valodu un kongresa darba sēdēs izlemtu ELJA's turpmāko darbību. Visskaitlīgākais dalībnieku skaits bija no Vācijas, tai sekoja Zviedrija ar 33 kongresa dalībniekiem, Holande, Šveice, Anglija, Dānija, Beļģija, Norvēģija un Francija. Vairāki kongresa dalībnieki bija ASV armijas karavīri, kas pašlaik dien armijā Vācijā.

Kongresu 3. augustā atklāja ELJA's priekšnieks Gunars Irbe, norādīdams, ka apvienības darbs nebūtu iespējams, ja trūktu jaunatnes atsaucības. Kongresa prezidiju ievēlēja šādā sastāvā: pr-dis Jēkabs Kiploks (Vācija), pr-ža vietnieks I. Freimanis (Zviedrija), sekretārs St. Platacis (Anglija), loceklē M. Imoberštega (Šveice), bet kongresa protokolisti — Herta Krauze un H. Pareizs (abi no Vācijas).

Apsveicēju virkni ievadīja LCK priekšsēdis un DV priekšnieks V. Janums, norādot, ka vecā paaudze negrib, lai jaunie darītu darbus tieši tāpat, kā viņi to reiz veikuši. Ceļš jāmeklē pašiem. LAK EC izglītības nozares vārdā kongresu sveica K. Dziļleja, KLB — V. Hāzners ,sūtņa K. Zariņa un Beļģijas tautiešu vārdā kongresu sveica K. Gulbis, Augustdorfas ģimnazijas — direktors A. Dreimanis, LCK izglītības nozares — E. Aboliņš, Francijas latviešu apvienības — E. Zieds, Augustdorfas novietnes — E. Podiss, archibīskapa tēva sveicienus nodeva māc. A. Abakuks, ASV bruņotajos spēkos esošo latviešu vārdā — I. Benks, Mazpulka organizācijas — Dž Birzgale. Kongresu ar rakstu bija sveikuši: sūtnis K. Zariņš, LAK EC — A. Alksnītis, A. Kiploka, sūtnis O. Grosvalds u. c.

Pēc tam pieņēma lēmumu nosūtīt apsveikumu ģen. Andersam sakarā ar sacelšanos Polijā, tāpat arī prezidentam T. Heusam, kancleram K. Adenaueram, Vācijas bēgļu ministram Oberlenderam un Ziemeļreinas-Vestfāles ministru prezidentam Šteinhofam.

Plašu vietu kongresa darbā aizņēma referāti un tiem sekojošās debates. Imants Balodis referēja par temu: „Šīdiena jaunatness kritiskā skatījumā", kuram sekoja jo dzīvas pārrunas. V. Hāzners pastāstīja par Latviju šodien, demonstrēja arī diapozitīvus. Gunārs Irbe plašā referātā apskatīja izglītības politikas problēmas emigrācijā.

Lai rosinātu jauniešus vēstures, ģeografijas, literatūras un sabiedriski-politiskos jautājumos, notika jaunatnes vakars par temu „Kas zina vairāk?" Izraudzīja īpašu žūrijas komisiju, kas izvērtēja sacensības dalībnieku sniegtās atbildes. Pārāks zināšanās augšminētajos jautājumos izrādījās Andris Vītoliņš no Zviedrijas, tam sekoja L. Veicherts no Dānijas, bet 3. un 4. vietu ieņēma A. Laucis un U. Kariņš (abi Zviedrijā).

Kongresa laikā notika jo sīvas cīņas sporta laukumā. Volejbolā startēja tikai divas komandas: Augustdorfas ģimnazija un pārējo kongresa dalībnieku. Pārāki izrādījās ģimnazisti. Basketbolā sacentās 3 komandas: Augustdorfas ģimnazija, kas ieņēma trešo vietu, Zviedrijas latviešu komanda un Vācijas-Anglijas sastādītā vienība, kas izcīnīja pirmo vietu, uzvarot abas pārējās komandas.

Literāri-mūzikālā vakarā kongresa dalībniekiem bija retā izdevība savā vidū skatīt mūsu rakstnieci seniori Jāni Jhunsudraju. A. Pablo-Mierkalna dzejas lasīja O. Jēgens, bet A. Irbes tēlojumus — Inta Aboliņa. Jo sevišķi vakara dalībniekus sajūsmināja Ojāra Jēgena dzeja, kuru skandēja pats autors. Vakara mūzikālo daļu aizpildīja Rita Dzilna-Zaprauska (soprāns) un Andris Vītoliņš (klavieres). Pēdējais sniedza J. Mediņa darbus. Noslēgumā Augustdorfas gimnazijas drāmatiskā kopa Mariannas Zīles režijā izrādīja A. Brigaderes vienčēlienu „Mazā māja". Tēlotāju ansamblī piedalījās gimnazijas audzēkņi: Z. Bilke, R. Krastiņa, I. Purēne, I. Šulcs, J. Alksnis, E. Buklēvičs un H. Šmerlings. Dekorācijas pēc J. Soikāna meta bija gatavojis pēdējās klases skolēns Pēteris Purmalis.

*

Kongresa pēdējo dienu aizņēma darba sēdes, kurās ar saviem ziņojumiem nāca zemju pārstāvji, valde un revīzijas komisija, kā arī atsevišķās jaunatnes organizācijas. No ziņojumiem izrietēja, ka darbība uz vietām nav visai aktīva, kam par iemeslu ir lielie attālumi, kas jauniešus šķir. Darbība tomēr iespēju robežās tiek veikta, iesaistoties jau pastāvošajās organizācijās. Ar ziņojumu nāca arī jauno mākslinieku kopas pārstāvis O. Jēgens. Kongresa laikā bija atvērta jauno mākslinieku darbu skate, kurā piedalījās Imāra Dreimane, Egons Herndorfs, Benjamiņš Ancāns, Ivars Alberts, Juris Vičs, Ojārs Jēgens un Zenta Poksāne.

## PAZIŅOJUMS

DV Toronto nodaļas biedri, kas nav vēl nokārtojuši biedru un LNAK iestāšanās maksas, to var izdarīt pie nodaļas kasiera P. Ratnieka katru dienu no plkst. 9 rītā līdz 6 vakarā 123 Huron ielā.

## Mākslinieka A. Nulīša

**jubilejas vakars ar ieprieksēju pieteikšanos. Pieteikšanās izdarāma DV namā, 123 Huron St., Toronto, vai pa telefonu EM 8-0792 līdz 27. augustam. Dalības maksa $1,50 no personas.**

Attiecībā uz sadarbību ar LAK EC, kongress atzina, ka ELJAi šajā organizācijā vajadzētu piedalīties, tikai bez balstiesībām.

Plašas pārrunas izraisīja jautājums par turpmāko darbību. ELJAi jāievēro šādi uzdevumi: tai jāveicina cīņa par Latvijas atbrīvošanu, jāatbalsta skolotāju darbs papildskolās, jāveicina jaunatnes vadītāju kursu rīkošana, jāatbalsta vecās paaudzes pasākumi, jāveicina kultūrālie pasākumi. Lai tūdaļ pārietu pie darbiem, kongresa laikā vāca ziedojumus tautiešiem palīdzībai Pad. Savienības vergu darba nometnēs, savācot pavisam 118,14 markas.

Par Eiropas Latviešu Jaunatnes Apvienības priekšnieku nākamajam darbības gadam izvēlēja Jūliju Kadeli, bet valdē I. Balodi, J. Poņemecki, J. Ķiploku, P. Tamsonu, O. Leduņu un J. Vikmani. Revīzijas komisijā par priekšsēdi ievēlēja A. Puķīti, par locekļiem R. Liepiņu un M. Dreimani (visi Vācijā). Konstruējoties valde amatus sadalīja šādi: priekšnieks Jūlijs Kadelis (Vācija), 1. vicepriekšsēdis Jānis Vikmanis (Zviedrija), 2. vicepriekšsēdis Pauls Tamsons (Anglija), sekretārs Jānis Poņemeckis (Vācija), kasieris Imants Balodis (Vācija), locekļi Ojārs Lediņš (Anglija) un Jēkabs Ķiploks (Vācija). Statūtu komisijā valde izraudzīja G. Irbi un J. Vikmani no Zviedrijas, R. Liepiņu no Vācijas un O. Leduņu no Anglijas. Pārstāvja pienākumus pie LAK EC uzticēja P. Strantem.

Kongresa gaitas svarīgākos brīžus uzņēma Amerikas Balss Minchenes raidītājs, lai par kongresa norisi informētu arī tautiešus dzimtenē.

Kā abus iepriekšējos kongresus, tā arī šo noslēdza balle, lai pēc beigtajām darba dienām nodotos deju priekam. Šajā vakarā ievēlēja arī kongresa skaistuma karalieni Intu Aboliņu no Zviedrijas. Pagājušā kongresa karaliene I. Imoberštega jaunajai pasniedza ziedus, bet janais ELJAs priekšnieks J. Kadelis ar viņu dejoja pirmo valsi.

— Jauniešu čalas un smiekli tagad Augustdorfā apklusuši, daudzajiem ciemiņiem aizbraucot atpakaļ uz savām mājvietām dažādajās Eiropas zemēs. Kongresa dalībnieki izklīduši, bet, liekas, viņi ne reizi vien atcerēsies kongresā pavadītās stundas.

—klg.

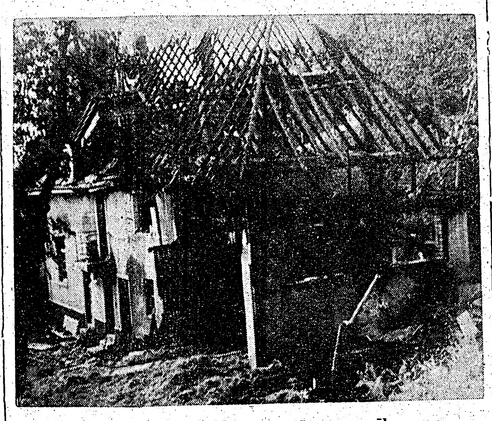

Bērzaines saimniecības ēka pēc ugunsgrēka.

## AICINĀJUMS TAUTIEŠIEM

Tautas Labklājības departamenta baznīcu apvienība Čikāgā piesūtījusi padomes loceklim Otto Krollam 24. jūlijā paziņojumu ar aicinājumu darīt to zināmu iespējami plašākām bēgļu aprindām:

„Tautas vietnieku nama un Senāta juridiskā komiteja ir pieņēmusi ļoti svarīgu likumu, kas ietekmē visus bēgļus, bet Senāts vēl nav šo lēmumu pieņēmis. Likums saucas: "Correction of Documents Bill". Tas atļauj bēgļiem un DP teikt patiesību par savu tautību un darbību, nebaidoties no event. deportācijas. Daudzas personas, baidoties no deportācijas, nav stāstījušas patiesību par savu pagātni. Šis likums pasargātu ne tos, kas gribējuši strādāt pret ASV ārlietu ministriju, bet tās personas, kas aizsargājušas savi un savus piederīgos, sniedzot datus. Mēs uzaicinām visus rakstīt sekojošo jūsu senātoram: Senate Office Building, Washington 25, D.C. „We respectfully urge that you use your good offices to have RH 6888, Calendar 2249, as passed by the Judiciary Committee, brought to a vote on the Senate floor and we petition your support of this bill. Section (6) of said bill is vitally important to enable many recent immigrants now in U.S.A. to clarify their status."

Sincerely yours,
parakstījusi (Esther Davis),
Chairman, Church World Service Refugee Committee.


**GENERĀLKONSULS**
**Mr. R. N. BRYSON**
**Toronto, tel. GE 5861**
**114 DANFORTH AVE.**

**KONSULS**
**VILIS TOMSONS**
**Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q., 5210 VICTORIA AVE, APT. 16**


### TLB Sestdienas skola

**Lūdz pieteikties skolotājus, kas būtu ar mieru veltīt sestdienās dažas stundas no sava brīvā laika janatnes latviskās audzināšanas darbam. Īpaši meklē skolotājus latviešu valodā un dziedāšanā. Laipni lūdz pieteikties pie skolas pārzines A. Martinsones, tel. LE 2-9598, ja iespējams, vakarā starp 8-9.**


**IVONNE BAKKE**
**var**
**saņemt vēstuli**
**LA kantorī.**

**ZENTA (IRENA)**
**KRISTOVSKIS**
**var saņemt vēstuli no mātes**
**šī laikraksta kantorī.**


## UGUNSGRĒKS BĒRZAINĒ

Kā jau iepriekšējā LA n-rā ziņojām, 1. augusaā pievakarē Bērzainē saimniecībā ēkā pēkšņi izcēlās ugnsgrēks, kas nedaudz minūtēs pārņēma jumtu un visu augšējo stāvu. Freiburgas ugunsdzēsējiem un dažiem vietējiem iedzīvotājiem samērā īsā laikā izdevās uguni ierobežot un vēlāk pilnīgi apdzēst. Nodedzis ēkas jumts un izdedzis aukšējais stāvs, kamēr apakšējais stāvs palicis samērā neskarts. Ugunsgrēkā gāja bojā visa siena raža, sadega arī rentnieka St. Ruskuļa trīs cūkas un darba rīki. Uguns bija izcēlusies koka nojumē, kas atrodas saimniecības ēkas rietumu spārnā. Par tā izcelšanās iemesliem vēl ziņu nav. Pēc apdrošināšanas sabiedrības vērtējuma ugunsgrēkā nodarītie zaudējumi ēkai vien pārsniedz 20.000 RM.

Bērzaines saimniecības ēku apdzīvo 3 invalīdi un rentnieks Ruskulis ar sievu un 3 mazgadīgiem bērniem. Brīdī, kad ēku sāka degt, tajā atradās tikai 1 iemītnieks — invalids Rūdolfs Auza, kas savā istabā bija iemidzis. Invalids Ansis Šmits, kam paralizētas abas kājas un kas tajā pievakarē sēdējis gultamkrēslā tuvējās dzīvojamās mājas balkonā, pirmais pamanījis uguns izcelšanos. Viņš stāsta:

„Pirms kāda brīža bijām ar rentnieku apmainījuši pāris vārdus, bet tad Ruskulis devās uz dārzu turpināt darbu. Pēkšņi manu uzmanību griezās gar ēkas stūri, kur atrodas koka nojume. Pirms es vēl paguvu iesaukties, izšāvās arī liesmas un jumts sāka strauji degt. Uz manām saucieniem ieradās Ruskulis un metās kūtī, kas atrodas saimniecības ēkā un tieši tajā galā, kur uguns bija izcēlusies. Govis un cūkas, kas tur atradās, izdevās izglābt, bet dzīvokli rentnieks vairs nespēja sasniegt, jo kāpņu telpa bija pilna bieziem un kodīgiem dūmiem. Arī trīs cūkas, kas atradās koka nojumē, vairs izglābt nebija iespējams. Pa tam Mame pa tālruni bija izsaukusi ugunsdzēsējus. Arī, visi inv. nama iemītnieki, kas vien tai brīdī bija mājās, steidzās uz ugunsgrēka vietu."

„Mani pamodināja kņada ārpusē," stāsta eversburģietis Rūdolfs Auza, kam labā kāja amputēta virs ceļa. „Istabā bija kodīga deguma smaka, es steidzos kāpņu telpā, lai izdibinātu cēloni. Bet turpas tuvumā jau šaudījās liesmas, un biezo dūmu mutuļu dēļ pa kāpnēm tikt lejā nebija vairs iespējams. Vēl atlika izeja pa logu, kaut arī istaba ir otrā stāvā. Ātri savācu savas labākās drēbes un izmetu tās pa logu. Tad izrausos uz balkona un no tā laimīgi nolēcu zemē. Tanī brīdī ieradās arī ugunsdzēsēji un uzsāka dzēšanas darbus."

Viens no pirmajiem ēringeniešiem, kas ieradās notikuma vietā, bija Freiburgas policijas pr-ks Rūdolfs Rots (Roth). Viņš notikumu gaitu attēlo sekojoši.

„Kopā ar kādu kollēgu steidzāmies augšā uz ugunsgrēka vietu. Ugunsdzēsēji jau bija klāt un tuvojās ar ūdens šļūtenēm pa stāvo nogāzi degošajai mājai. Jumts bija pilnās liesmās un uguns sāka parsviesties arī uz augšējo stāvu. Te pēkšņi ievēroju, ka kāds freiburģietis, nevērodams draudošās briesmas, paķēra kāpnes un pieslēja tās visvairāk apdraudētajai mājas vietai. Uzrāpies otrā stāvā, viņš izsita logu un iekāpa istabā. Nekavējoties viņš sāka sniegt laukā visu tur esošo mantību — gultas drēbes, apģērba gabalus, mēbeles. Vairāki vācu jaunieši, kas dzīvo invalidu mītnes kaimiņos, sekojot šim drosmīgajam piemēram, izveidoja ķēdi un rūpīgi novietoja saņemtos priekšmetus tālu ārpus apdraudētās joslas. Šī pašaizliedzīgā vīra vārds ir Hermans Šetcle (Schätzle), viņš ir ielu dzelzceļa remontstrādnieks. Viņš tiešām pelnījis pateicību. Arī ugunsdzēsēju uzdevums nebija vieglais, jo ēka atrodas pastāvā nogāzē. Arī viņi rīkojās visai veikli un pašaizliedzīgi."

DV CV sekretārs Alfrēds Bērziņš nākamā dienā pēc ugunsgrēka ieradās Bērzainē un stājās kontaktā ar apdrošināšanas sabiedrību un vietējo kriminālpoliciju, kas noskaidro ugunsgrēka cēloņus. Viņš izteicās: „Ugunsgrēka izcelšanās iemesls vēl nav noskaidrots. Iespējams, ka tas radies no īssavienojuma. Pagaidām nav norādījumu, ka būtu notikusi launprātība. Tā kā māja bija attiecīgi apdrošināta, tad to būs iespējams atjaunot par apdrošināšanas sabiedrības līdzekļiem, organizācijai zaudējumi nebūs jācieš. Esmu pārliecināts, ka DV organizācija radīs iespēju palīdzēt tiem mītnes iedzīvotājiem, kam ugunsgrēka dēļ cēlušies zaudējumi, jo viņu mantas nebija apdrošinātas.


**DV FONDA GRĀMATNĪCA,**
**72. Queensborough Terrace, London, S.W.2., England,**
**pieņem mūsu laikraksta abonēšanas maksu un sludinājumus.**


### LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO


**Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave, tel. LE 4-1681.**

**Dr. P. BARDIŅS, 83 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203.**

**Dr. SILVIJA UZĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.**

**Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4473 vai WA 1-2764.**

**Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.**

**Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.**

**Dr. L. UPENIEKS, 16 Penhale Dr., tel. CH 4-2081.**

**GALDIŅA APTIEKA, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-9543.**


**Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.**

**Nelzlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.**

**Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.**

KANADĀ

TORONTO

❶ II Latviešu dziesmu svētku Kanadā rīcības komiteja atgādina latviešu skaņražiem laikus iesūtīt darbus latviešu kora un solo dziesmu konkursam.

Kā jau agrāk presē ziņots, darbi iesūtāmi ar pasta zīmogu ne vēlāk par 1956. gada 15 septembri rīcības komitejas sekretāram A. Jankovskim, 11 Hogarth Avenue, Toronto, Ontario. Konkursā paredzētas 2 godalgas jaukta kora dziesmām — $100 un $50 — 2 godalgas solo dziesmām tādā pašā sadalījumā, un 1 DVK godalga $75 vīru kora dziesmai.

Žurijas komisijas uzdevumus uzņēmušies komponisti un diriģenti Teodors Reiters Zviedrijā, Jānis Cīrulis un Tālivaldis Ķeniņš Kanadā.

❷ 1. un 2. septembrī sv. Andreja baznīcas telpās Toronto notiks skolotāju kongress. Skolu daļas vadītājs J. Mežaks cer, ka kongresā piedalīsies arī bērnu vecāki, un tanī paredzēts iztirzāt tematus, kas ļoti tuvi un aktīvi skar bērnu audzināšanu mājās, ārpus skolas. Viens no šiem tematiem ir angļu valodas lietošana no skolas brīvajā laikā. pat tādās ģimenēs, kur vecāki ar bērniem sarunājas latviešu valodā un bērni runā latviski tekoši un bez kļūdām. Kongresā izstirzās arī iespējamību izlietot „komiku" ideju, to attiecīgi piemērojot mūsu vajadzībām.

Par vēstures mācīšanas problēmām latviešu skolās referēs iecienītais vēstures skolotājs P. Dreimanis, un filologa J. Zariņa referātu par gramatikās mācīšanu latviešu skolā nolasīs skolu daļas vadītājs J. Mežaks. Pārrunās arī mācību metodes latviešu skolās, salīdzinot tās ar metodēm Kanadas skolās. Par bērnu svētku un vasaras nometņu lomu latviskajā audzināšanā runās audzinātājs J. Pālēns.

Kongresa laikā būs arī Skolu klēts pirmā izstāde, kur varēs redzēt savāktos paidagoģiskos materiālus un mācības līdzekļus, konstatēt trūkumus un, cerams, gūt ierosinājumus, kā vairot un paplašināt šo vēl jauno un maz pazīstamo, bet tik loti nepieciešamo iestādījumu latviešu skolas laukā.

❸ Kā katru gadu, arī šovasar pēc bērnu nometnes slēgšanas Saulainē būs vasaras balle, kas paredzēta 25. augustā ar sākumu pl. 7 vakarā. Dejošana, kā zināms, Saulainē notiek skaistajā upes līci uz speciāli ierīkotas dejas grīdas, un visa plašā īpašuma territorija ir viesu rīcībā. Saulaine ir viena no jaukākajām vietām, kur nedēļu nogales var pavadīt ērti un patīkami. Saulaines pārvalde cer, ka 25. augustā netrūks viesu vasaras ballē. Ieeja $1.00 no personas.

1956. gadā 22. augustā

IERĀLKONSULS
R. N. BRYSON
oronto, tel. GE 5861
4 DANFORTH AVE.

KONSULS
LIS TOMSONS
E 8-7798, Montreal, P.Q.
VICTORIA AVE, APT. 16

TLB Sestdienas
skola
teikties skolotājus, kas bū-
ieru veltīt sestdienās dažas
no savu brīvā laika janat-
viskās audzināšanas dar-
ši meklē skolotājus latvie-
dā un dziedāšanā. Laipni
teikties pie skolas pārzines
insones, tel. LE 2-9593, ja
us, vakarā starp 8-9.

VONNE BAKKE
var
saņemt vēstuli
LA kantorī.

ENTA (IRENA)
RISTOVSKIS
saņemt vēstuli no
mātes
laikraksta kantorī.

ĒRZAINĒ
ī ieradās arī ugunsdzēsēji
ka dzēšanas darbus."
s no pirmajiem cēringenie-
kās ieradās notikuma vietā,
reiburgas policijas pr-ks Rū-
fots (Roth). Viņš notikumu
ttēlo sekojoši.
ā ar kādu kollēgu steidzā-
augšā uz ugunsgrēka vietu.
dzēsēji jau bija klāt un tuvo-
ūdens šļūtenēm pa stāvo no-
egošajai mājai. Jumts bija
liesmās un uguns sāka pār-
us arī uz augšējo stāvu. Te
ievēroju, ka kāds freibur-
nevērodams draudošās bries-
paķēra kāpnes un pieslēja tās
rāk apdraudētajai mājas vie-
Uzrāpies otrā stāvā, viņš iz-
ogu un iekāpa istabā. Ne-
oties viņš sāka sniegt laukā
tur esošo mantību — gultas
*s, apģērba gabalus, mēbeles.*
ki vācu jaunieši, kas dzīvo
du mītnes kaimiņos, sekojot
irosmīgajam piemēram, izvei-
kēdi un rūpīgi novietoja sa-
s priekšmetus tālu ārpus ap-
ētās joslas. Šī pašaizliedzīgā
vārds ir Hermans Šetcle
tzle), viņš ir ielu dzelzceļa
ntstrādnieks. Viņš tiešām pel-
pateicību. Arī ugunsdzēsēju
rums nebija vieglais, jo ēka at-
pastāvā nogāzē. Arī viņi rī-
visai veikli un pašaizliedzī-

CV sekretārs Alfrēds Bēr-
nākamā dienā pēc ugunsgrē-
radās Bērzainē un stājās kon-
ar apdrošināšanas sabiedrību
ietējo kriminālpoliciju, kas no-
iro ugunsgrēka cēloņus. Viņš
cās: „Ugunsgrēka izcelšanās
sls vēl nav noskaidrots. Ie-
ams, ka tas radies no īssavie-
nna. Pagaidām nav norādīju-
ka būtu notikusi launprātība.
ā māja bija attiecīgi apdrošinā-
tad to būs iespējams atjaunot
apdrošināšanas sabiedrības lī-
ļiem, organizācijai zaudējumi
ūs jācieš. Esmu pārliecināts,
DV organizācija radīs iespēju
dzēt tiem mītnes iedzīvotājiem,
ugunsgrēka dēļ cēlušies zau-
umi, jo viņu mantas nebija ap-
šinātas.

LATVIEŠU ĀRSTI
TORONTO

J. KAROLS, 404 Delavare Ave, tel. LE 4-1681.

P. BARDIŅS, 83 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7206.

SILVIJA UŽĀNS, 58 Linsmore Cres., tal. GL 2892.

A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.

MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.

ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5196.

L. UPENIEKS, 16 Penhale Dr., tel. CH 4-2081.

ALDIŅA APTIEKA, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-9543.

s manuskriptus saīsināt.
bās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpa-

arakstītajos rakstos izteiktās do-
okiļm.



# AUDZINĀŠANĀ JĀIZCEĻ IEDZIMTĀS LATVISKĀS VĒRTĪBAS

## Par ko lēma skolotāju dienās Rietumvācijā

**LCK organizētās skolotāju dienas Rietumvācijā notika Augustdorfā no š. g. 6. līdz 10. augustam. Tajās piedalījrs 27 sanāksmes dalībnieki, starp kuriem bija arī viesi no Zviedrijas un Anglijas. Darba kārtības galvenā daļa bija veltīta LAK EC izglītības nozares izstrādātās skolu programmas iztirzāšanai un pieņemšanai.**

Bez tam sanāksmes dalībnieki vienojās par vadlīnijām turpmākā skolu darbā. Atzina, ka trimdā galvenais audzināšanas mērķis ir latviskas personības veidošana, liekot pirmajā vietā latviešu valodas prasānu, zināšanas par Latvijas zemi un vēsturi, latvisko kultūras vērtību izpratni un cīņu par Latvijas valsti. Trimdas audzināšanas faktori ir ģimene, skola un trimdas sabiedrība, kas aizstāj svešumā Latvijas valsti, kā arī baznīca. Visiem šiem faktoriem jādarbojas vienā virzienā, izceļot iedzimtās latviskās vērtības — labā un skaistā saskaņu un nacionāli valstisko apziņu. Bērniem latviešu valodā lasīšana jāiesāk pirms mācīšanās svešā skolā vai vēlākais paralēli tai, un, mācot latviski lasīt, jāpatur vērā atšķirības valodās un metodēs starp latviešu un svešo skolu. Sevišķi jārosina bērnu kopdarbība ar spēlēm, sportu, dziedāšanu un savas apkārtnes izdaiļošanu. Jādara iespējamais, lai ģimenes prestižs stabilizētos un lai ģimenes izaudzinātu tikumīgus, labus bērnus un pati ģimene būtu kultūras vērtību sargātāja un tālāk devēja. Tādēļ skolotājiem jāraugās, lai bērni neierastos groziņu vakaros, kur lieto alkoholu. Jācenšas arī sadarbībā ar vecākiem ierobežot pārmērīgi biežu mazvērtīgo izrāžu apmeklēšanu, jo bērni no tām gūst daudz launu iespaidu. **Vienojās, ka latviešu sabiedrības atbalsts sniedzams tikai tādām ģimenēm, kas neattur savus bērnus no iekļaušanās latviskā vidē, resp. neliedz tiem apmeklēt latviešu skolu nedēļas nogalē.** Sanāksmes dalībnieki vienbalsīgi nolēma, ka visas latviešu papildskolas turpmāk saucamas par latviešu skolām, jo vārds „papildskola" nav atbilstošs apzīmējums fundamentālai mācības iestādei.

**LCK izglītības nozares vadītājs** inž. **E. Aboliņš** ziņoja, ka pagājušā mācības gada beigās dažas latviešu skolas pārtraukušas darbību, citas pat pilnīgi likvidējušās, taču tai pašā laikā citur nodibinātas jaunas, kādēļ skolu un skolēnu skaits visumā nav daudz grozījies. Pašlaik Vācijā 25 skolās 42 skolotāji māca 315 skolēnu. Jaunajā mācības gadā darbību izbeigušas latviešu skolas Špakenbergā (Geestbachtē), Songavā, Ingolštatē, Rozenheimā un Annabergā. Dažās no tām, cik paredzams, mācības rudenī izdosies atjaunot.

Vispusīgo referātu seriju ievadīja **māc. A. Abakuks,** apcerēdams latviešu trimdas jaunatnes audzināšanas problēmas. Referāts ierosināja dzīvas pārrunas. Starp citu agr. **J. Daģis** izteica domu, ka Vācijā skolas vecumā esošo bērnu skaits, kas neapmeklē latviešu skolu, ir apm. 20% no visa bērnu skaita. Turpretī citās trimdas zemēs latviešu lielās izklaides dēļ neapmeklētāju skaits sastāda vismaz 50—60%. Tādēļ likvidējoties nometnēm, jau laikus būtu jādomā par latviešu sakoncentrēšanu dzīvokļu ciematos lielākās grupās, lai latviešu skolas savu darbību varētu turpināt.

**Pēc LCK pr-ža plkv. V. Januma** referāta par tematu: „Kā komūnisti mēģina ietekmēt trimdiniekus" LAK EC izglītības nozares vad. **K. Dziļleja** ievadīja mācību programmas projekta iztirzāšanu. Projekta pamatā ņemti 1951. gada Zviedrijas latviešu skolotāju kongresa atzinumi. Pēc plašām pārrunām un **cand. phil. A. Pones,** kā arī **mag. hist. J. Brača** korreferātiem, sanāksmes dalībnieki attiecībā uz latviešu valodu, ģeogrāfiju un apkārtnes mācību projektu ar nelieliem grozījumiem akceptēja, bet noraidīja programmas shēmu vēsturei.

Pēc mag. hist. J. Brača ierosinājuma pieņēma jaunu Latvijas vēstures periodizācijas shēmu, kas aptver trīs daļas. Pirmā veltīta **Latvijas senvēsturei** (no apm. 4000. g. pr. Kr. dz. līdz 1290. g.), otrā apskata latviešu dzīvi Latvijas šūpulī — Livonijā, kas vēlāk sadalās Kurzemes- Zemgales un Aizdaugavas hercogistē, līdz beidzot tās abas plevieno Krievijai (laika periods no 1290. — 1795. g.). Trešā daļa stāsta par latviešu simtgadu cīņu par brīvību (no 1819. līdz 1919. gadam), par neatkarīgo Latvijas valsti un vispēdīgi par jaunu brīvības cīņu. Laika ziņā skolās visām trim daļām paredzams vienāds stundu skaits. Sanāksme vienbalsīgi nolēma lūgt LAK EC izglītības nozari rūpēties par Latvijas vēstures grāmatas sastādīšanu un izdošanu, ņemot pamatā Brača programmas shēmu. Kamēr jaunā mācības grāmata Latvijas vēsturē vēl nav iznākusi, kas šai shēmai atbilstu, vēstures skolotāji aicināti izmantot kā rokas grāmatas līdzšinējās vēstures grāmatas, sadalot vielu divos koncentros. Atzina arī, ka līdzās lasāmgrāmatai un noteiktajai lasāmvielai vajadzīga papildu lasāmvielas serija. Tāpat nolēma lūgt LAK EC izglītības daļu rūpēties par latviešu autoru jaunatnes grāmatu serijas izdošanu.

Pēdējā referātā vārds bija dots LAK EC izgl. noz. vad. K. Dziļlejam. Pēc padomju presē savāktiem materiāliem viņš iepazīstināja klausītājus ar pašreizējo skolu stāvokli Latvijā. Pēdējā māc. gadā skolēnu skaits sasniedzis līmeni, kāds bija Latvijas valsts pēdējos neatkarības gados. Skolotāju skaits birokratizācijas dēļ ir lielāks kā toreiz, jo katrā skolā ir vairāki politiski darbinieki.

Otra ievērojama tendence šinī vasarā, kas nacionālā ziņā var kļūt ārkārtīgi bīstama, ir internātu — skolu ierīkošana. Rudenī Pad. Latvijā tiks atvērtas 5 šādas skolas: viena Rīgā krievu bērniem, bet četras uz laukiem latviešu bērniem. Nākamā piecgadē paredzēts ierīkot 48 šādas skolas. Tajās bērnus, atņemot tos vecākiem 7 gadu vecumā, 11 gadu laikā domāts izaudzināt par „pozitīviem padomju pilsoņiem."

Sanāksmes beigu daļā pārrunāja dažādus ierosinājumus, starp citu arī jautājumu par dažādu mācības līdzekļu lietošanu. Sevišķi noderīgas izrādījušās Baltijas centrālās bibliotēkas vad. cand. phil. O. Bonga sastādītās diapozitīvu serijas. B. bija aicināts arī sanāksmē un nolasīja vairākus priekšlasījumus (Rīga laiku maiņās, Lielā robeža, Latvijas senvēsture) ar diapozitīvu demonstrējumiem. Kopš 1951. gada BCB sastādījusi 14 diapozitīvu serijas. Tuvākā laikā paredzēts sastādīt 9 jaunas, kas būs pieskaņotas jaunajai Latvijas vēstures periodizācijas schēmai, bez tam apm. 12 jaunas serijas ģeogrāfijai.

Diskusijas lietpratīgi vadīja agr. J. Daģis un cand. phil. A. Pone.

*Dzīvīte, dzīvīte...*

### PAVADIET SAVU ATVAĻINĀJUMU PIE TAUTIEŠIEM

Atvaļinājums, kas pavadīts mājās, ierastajos apstākļos, nav nekāds īsts atvaļinājums. Darba cilvēkam viņa brīvdienās nepieciešama pilnīga ierastās vides maiņa, izklaidēšanās citos apstākļos. Visjaukāk un lētāk tas iespējams, apciemojot citpilsētu tautiešus, kaut arī tie ir tikai pavirši paziņas. Tautas kopības idejai tik jauki plaukstot mūsu trimdas saimē, ikviens tautietis jūs laipni (vismaz ārēji) uzņems.

Daudzi simti latviešu ASV jau šovasar tādā veidā iepazinušies ar Kanadas tautiešu viesmīlību, kad, apmeklējot šo jauko zemi „nejauši gadījās" caurbraucot uzzināt, ka te dzīvo arī latvieši, „nejauši ienāca prātā" pateikt viņiem labas dienas un „nejaušā kārtā" klūt par viesi pie azaida galda un naktsmājās.

Tie, pie kuriem šādi ciemiņi iegriezušies ik nedēļas nogalē, zina stāstīt, ka viņu piezīmes liecinot, ka kanadiešu viesmīlība ne katrreiz viņiem pa prātam. Viņi gan to nepasakot acīs, bet no veida, kā viņi to pateikuši, varot spriest, ko īsti tie domājuši. Piemēram:

„Mums tik nepatīkami jūs apgrūtināt! Mēs taču varam pameklēt kādu viesnīciņu, neba jau tās visas būs pārpildītas!" (Viņu īstā doma: Iepriekš sameklējuši jūsu adresi, mēs jau sen izplānojām pamēģināt dabūt pie jums brīvas naktsmājas). — „Ak nemaz nepūlieties ar to ēšanu, mēs jau pa ceļam vairākkārt ēsekodām!" (Viņi īstenībā pirms divi stundām bija izdzērušies pa ceļam Koka pudeli un palaizījuši saldējumu). — „Ak, jaunība, jaunība, — redziet kā bērniņi labi izgulējušies nelerastos apstākļos!" (patiesībā tas nozīmēja, ka bērni sūdzējušies par neērtām guļamvietām). — „Cik gan jums skaista, liela māja! Jā, jā, tas prasa daudz laika visu apkopt!" (Viņi jau bija ievērojuši putekļus uz palodām un kādu zirnekļa tīklu gaiteņa kaktā). — „Cik jums sulains pagalms!" (Viņi domāja: kā uz cepešpanna, neviena koka paēnim). — „Cik jauks jums visapkārt mājai mauriņš!" (Vai tad viņi nevarēja nopirkt kādus krūmiņus, ziemcietīsus?) — „Cik prāva zālīte paaugusies! (Ak, tu slinkus cilvēkus: pat mauriņu nevīžo laikus nopļaut!) — „Nu paldies, paldies par viesmīlīgo uzņemšanu! Jums katrā ziņā jāapmetas pie mums, kad būsit mūsu pusē! (Viņu īstā doma: Mēs jau dzīvojam tik tālu prom, ka jūs, paldies Dievam, nekad neatbrauksit). Bet arī tad, ja esat atminējuši savu nelūgto ciemiņu īstās domas ,varat būt droši, ka pēc pāris vasarām, kad būs līdzīgā kārtā apbraukti citi apgabali, viņi saldām mēlēm būs atkal klāt.

Latviešu trimdinieku tūristošana zeļ — veiciniet to!

**Ludis.**

# DOMBROVSKA TĒVAM JĀATGRIEŽAS...

## STUDENTU KONGRESS MINEĀPOLĒ

Esmu bijis Vecmilgrāvī Ziemeļblāzmas ēkās, esmu dzirdējis stāstu par Ziemeļblāzmas Dombrovski, bet visdzīvāk man palicis atmiņā rakstnieka Pāvila Klāna raksts par Dombrovska tēvu — lielāko latviešu mecenātu: P. Klāns raksta: „Nav Dombrovska tēvam līdzinieka, kas, vērienīgu augstsirdību apvienodams ar augsti attīstītu intelektuālismu, kājas materiālajā labklājībā balstīdams, ar galvu paguvis izaugt cauri centu, feniņu un pensu kulšanas zemajiem griestiem, lai ieraudzītu savas tautas dvēseli un gara kustības un vajadzības."

Kas tad mums ir vajadzīgs, kāda tad ir mūsu tautas dvēsele un gara kustības? Tas ir liels un nopietns jautājums, kuŗu daudzi mēģina atrisināt tā, kā skolas bērni, uzrakstot kā no grāmatas klišejiskas atbildes: mūsu lielākā ticiba ir mūsu jaunatne, kas ar savu centību, neatlaidību un sīkstumu aug Latvijas nākotnei.

Lai ar cik pareiza ir šī atbilde, mēs ar to piemuļķojam paši sevi un mūsu jaunatni. Protams, latvietis visos laikos ir bijis čaklības paraugs, un ir zināms, ka mums jau no senseniem laikiem ir bijuši augsti izglītoti vīri. Tā piem., jau 16. g. s. Karaļaučos ir studējis kāds students vārdā Pērkons, 17. gadsimtā students vārdā Bērkons, 17. g. s. par mācības spēku darbojies latviešu patriots, teologs un vēsturnieks Jānis Reiters u. c. Nav tomēr noslēpums, ka daudzi no tiem līdz ar akadēmiskā grada iegūšanu noliedza savu tautību un līdz ar to aizturēja mūsu nacionālās kultūras atmodas laikmetu, kas varēja sākties tikai tad, kad Kr Valdemārs, Kr. Barons u. c. mūsu akadēmiķi kļuva par aktīviem tautas gara cīnītājiem.

Tādēļ jautājot, kas mums ir vajadzīgs, mūsu atbildei nepietiek ar mūsu akadēmiskās pauudzes skaitlisko uzskaiti, nedz arī mūsu saimnieciskās aktīvitātes indeksiem. Lai mēs varētu dzīvot pilnīgu savas tautas tapšanu nākotnē, ko nosaka ne tikai zināšanas un labklājība, mums ir nepieciešams kaut kas, ar ko mēs varam dzīvot savā eksistencē saistīti visciešākā mijiedarbībā, kaut kas, pie kā mēs varētu pieķerties, ja visa pasaule sabruktu.

Kas mums ir vajadzīgs? Jā, mums ir vajadzīgi mācīti vīri! Un tie mums ar ir! Universitātes sīkstī cīnās latviešu studenti. Bet kam? Paši sev, citām nācijām vai arī Latvijas nākotnei? Atbilde nemaz tik drošа nevar skanēt, kā mēs to savā garīgā netraucētībā dažkārt sakām. Neaizmirsīsim, ka visa plašā pasaule ir mums valjā un arī visas plašās pasaules universitātes ir mums atvērtas. Tie ir apstākļi, kas pat vitāliem tautiskās apziņas centieniem liek pa-

### BĒRNU NOMETNE ANGUSTDORFĀ

No 6. līdz 10. augustam Augustdorfā notika latviešu bērnu nometne, kuŗā piedalījās 49 latviešu skolu audzēkņi. Laiks šinīs dienās bija reti jauks un saulains. Tādēļ no visas Vācijas sabraukušie bērni nometnes vadītāju R. Cipules, L. Kluces, O. Baltputna un V. Eglāja uzraudzībā netraucēti varēja nodoties dažādām spēlēm un sacensībām, bet vakaros pavadīt neaizmirstamas stundas pie ugunskura. Šādai latviešu bērnu nometnei LCK protektorātā būtu jākļūst par tradiciju, kas atkārtojas ik gadus. Tās ilgums gan būtu jāpagarina vismaz līdz desmit dienām, tāpat arī jāvēlas, lai dalībnieku skaits būtu divreiz kuplāks.

## ASV ieradušies tautieši

Bēgļu transporta kuģis „Gen. Langfitt" 16. augustā ieradās Ņujorkas ostā ar 1.248 bēgļiem. To skaitā ir sekojoši latvieši: Dāce Nelis, 21 g. v. (dodas uz Palo Alto, Calif.); Elfrīda Ozoliņa, 41 (Dover, Delaware); Kārlis Bisenieks, 34, ar sievu Austru 28, un dēlu Gunti 7 (Belvedere, Ill.); Jānis Kursis, 43 (Indiānāpole, Ind.); Pēteris Balodis, 31 (Grand Rapidi, Mich.); Rudolfs Andersons, 19 (Concord, N. H.); Oskars Cibants, 20 (Babylon, N. Y.); Jāzeps Salenieks, 40 (Nujorka); Arnolds Krūmiņš, 30 (Avondale, Pa.); Voldemārs Laucmanis, 56 (Pettisburg, S. D.); Jānis Rumpēteris, 32, ar sievu Luizi, 37 un meitu Baibu, 2 (Elm Grove, Wisc.); Žanis Butkus, 50; ar sievu Veltu, 41 un meitu Intu 2.

Iepriekšējā transportā, 23. jūlijā Ņujorkā ieradušies: Tālivaldis Kārkliņš, 42, ar sievu Austru un bērniem Tāli un Daci (1 g. v.); Jānis Upītis, 37 (Natick, Mass.); Augusts Belsons, 44, ar sievu Veltu (Rochester, N. Y.); Alfons Ansons, 38, ar sievu Barbaru (Boomall, Pa.); Zenta Skuja, 46 (Aberdeen, Wash.); Vanda Stūre, 45, ar dēlu Pēteri, 17 (Casper, Wyoming).

**17. augustā izbeidzās termiņš, līdz kuram varēja dot galvojumus bēgļiem Vācijā un citās zemēs. Līdz 3. augustam pēc Bēgļu palīdzības akta izsniegtas 134.277 vīzas, kamēr pēc programmas paredzēts lelaist 209.000 bēgļu.**

## Jaunatnes dienas

### COLORADO SPRINGĀ 25. UN 26. AUGUSTĀ

Interesentiem pieteikties pie Māras Lorbergas, 308½ Mesa Rd., Colorado Spr. Colo..

Programmā:

referāti, diskusijas, tūrisms, vijolnieka Gleškes garīgs koncerts, jauno rakstnieku stunda, rokdarbu un zīmējumu izstāde, sporta spēles, jauniešu vakars un noslēguma ugunskurs. Piedalīšanās $2.00. Visus ielūdz rīcības komiteja.

**Rīcības komitejas vārdā**
**M. Bērziņš, H. Bergs.**

# Savienotās VALSTIS

### ŅUJORKĀ

14. augustā noslēdzās ev.-lut. draudzes vasaras nometnes pirmais posms „Mazo Indiāņu" nometnē pie Tannersvilles, piedaloties 65 bērniem. Otrs posms turpināsies līdz 28. augustam. Nometnes vadībā darbojās māc. A. Ozols un teoloģijas bakalaurs Kr. Valters iun. pirmajā posmā par audzinātāju bija Gunars Šmits, kas vadīja nodarbības, kā arī bērnus iepazīstināja ar latviešu gara mantām, ģeogrāfiju un vēsturi. Otrā posmā par lektoru darbosies V. Klīve. Ja piesacīsies pietiekams dalībnieku skaits, iespējams, ka būs trešais nometņošanas posms — laikā no 28. augusta līdz 7. septembrim. pieteikšanās izdarāma draudzes namā 564 2-nd Street, Bruklīnā.

### KALAMAZŪ

Kalamazū priekšpilsētas rajonā jaukā vietā atrodas Riversaides kapsēta. Minētajā kapsētā abas vietējās latviešu draudzes ieguvušas atsevišķus kapu nodalījumus. Tie ir tieši blakus, un uz mūžu tur jau atdusas vairāk kā 20 mūsu tautiešu. 5. augustā te kapu svētkus noturēja Kalamazū ev.-lut. draudze mācītāja A. Piebalga vadībā, bet 12. augustā — sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudze mācītāja J. Turka vadībā. Abi kapu svētki bija ļoti labi apmeklēti, un garīdznieki teica dziļi izjustus dievvārdus.

Kalamazū metalla fabrikās jau izjūtama darba samazināšanās, tā Čeker kab. fabrikā atlaisti 68 strādnieki, starp tiem arī daži mūsu tautieši. Citās metalla fabrikās darbi jūtami sašaurināti. Vienīgi papīra fabrikas strādā ar pilnu jaudu.

Thor akc. s-ba, kuŗa ieguvusi savā īpašumā King un Monarch bij. papīra fabriku, kā arī uz 10 gadiem nonomājusi bij. St. Regis papīra fabriku. Jaunus līgumus līgstot ar arodbiedrībām King un Monarch, fabrikas ļoti jūtami paaugstinājušas strādniekiem algas. Par piem., sieviešu zemākā alga tagad ir $1,57 stundā. Bez tam, tās starp visiem fabrikas strādniekiem, rīko vērtīgu mantu bezmaksas izlozi. Vērtīgākais laimests ir š. g. Forda auto, brīvs ceļojums uz Meksiku un ļoti daudzi citi.

Koŗa Dziesmu vairogs diriģents, brīvmākslinieks - komponists A. Kalnājs strādā ar labiem panākumiem savā arodā, ir vietējās ev.-lut. Ciānas draudzes ērģelnieks un koŗa diriģents. Bez tam, Kalnājam ir plaša mūzikas studija, kuŗā mācās kā mūsu, tā vietējie bērni ar ļoti labām sekmēm.

**Kalns.**

### GRAND RAPIDI (MICH.).

13. augustā uz 70 mūža gadiem atskatījās bijušais Latvijas Mežu departamenta finanču nodaļas vadītājs Augusts Zelmenis. Jūbilārs dzimis 1886. g. 13. aug. Lēdurgas pag. kā lauksaimnieka dēls. Apmeklējis vietējās skolas un vēlāk Rīgā beidzis vidusskolu un studējis tautsaimniecību. Kalpojis bij. Krievijas armijā inženieŗu būvniecības daļā Rīgā. 1919. g. iestājies Mežu departamenta dienestā un šajā darbā sabijis visu Latvijas pastāvēšanas laiku Bijis biedrs Mežkopju un mežu darbinieku biedrībā, kur ilgāku laiku bijis sekretārs. 1944. g. ieradies Vācijā, bet 1950. g. Savienotajās Valstīs, tagad dzīvo pie savas meitas un znota. Viņa dzimšanas dienā suminât bija ieradušies Mežkopju un mežu darbinieku kopas biedri no Grand Rapidiem un Kalamazū, prāv. J. Ozols u. c. Viesu vidū bija arī bij L. U. Auces mežsaimniecības virsmežzinis K. Taube.

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes mācītājs prāv. J. Ozols bija izbraucis uz Kontinentālas pilsētiņu Ohio, kur vietējā ev.-lut. baznīcā iesvētīja Dr. Aleksandra Kaķa bērnus — Juri, Olitu un Pēteri. Iesvētīšanas svinībās piedalījās arī amerikāņu draudzes mācītājs M. Krause.

Vienības draudzes māsīcājs Grand Rapidos konstatē iepriecinošu parādību, ka šī gada otrā ceturksnī baznīcēnu skaits dubultojies, jo to caurmērs tuvojas simtam (t. i. apm. 50% no pilntiesīgo draudzes locekļu skaita). Draudzes māc. J. Lazda šo aktīvitāti izskaidro ar to, ka aprīļa, maija un jūnija mēnešos draudzē bijušas izcilas svētku dienas. Divas reizes baznīcā bijis vairāk dievlūdzēju nekā šinī draudzē ir draudzes locekļu.

Grand Rapidu jauniešu pulciņa Pērse dalībnieku — Ivara Roziņa un Ligitas Brandtes laulības notiks 25. augustā Vienības baznīcā. Rosīgu jaunatnes sabiedrisko darbinieku ģimenēs radies arī pieaugums: Vilmāra Kukaiņa ģimenē piedzimis dēls Māris, bet Valtera Nollendorfa — dēls Aivars.

Dziedone E. Reinvalde no Kalamazū mācīs jauniešiem dziedāšanu un ērģelnieks Ed. Grīnvalds no Hastingas — ērģeļu spēli Pieteikšanās Vienības baznīcas apakšējās telpās ceturtdienās no plkst. 16.00-19.00.

Akvinas kolledžā bija noorganizēts klavieŗu koncerts — visu vakara programmu sniedza šīs kolledžas studente Lilita Buša. Tas bija pirmais jaunās topošās mākslinieces patstāvīgais koncerts pašu mājās, vēl gan šaurākas sabiedrības lokā. Lilita Buša gatavojas skolotājas karjēral, līdz šim vairākkārtīgi kuplinājusi daudzus jauniešu sarīkojumus.

Kārļa Kalniņa lauksaimniecībā pie Midleviles notika Skrundas dižskautu nometne, ko vadīja vad. A. Kangars. Bija dažādas skautu spēles, nometne ilga divas dienas. Tajā piedalījās arī uz dižskautu vienību pārskaitītie skauti Paulis Lazda, Paulis Ošnieks, Elmārs Mateuss, Ģirts Puriņš un Juris Kalniņš.

V. Z.

Alberts Eglītis

# TĀLI CEĻI, TĀLI CIEMI

## Ceļojuma piezīmes 1956. g. vasarā

### II
### STOKHOLMA

Ciemojoties Stokholmā, vispirms pavisam nemēģiniet kaut cik tuvāk iedziļināties pilsētas sarežģītajā ģeografijā, jo tāpat kā nav īsti zināms, kad tā dibināta (ir tikai pieņēmums), katrā ziņā tā ir jaunāka par mūsu Rīgu, tāpat ar labāko gribu un visiem priekšzīmīgākajiem pilsētas plāniem rokās jums neizdosies noskaidrot, kur sākas salas, kur beidzas cietzeme, jo īstenībā Stokholma paceļas uz klintīm un tās apskalo ūdeņi gan sāļi kā jūrā, gan nesāļi. Arī ja iznāk nokļūt ārpus pilsētas un veselu dienas cēlienu sajūsminātīes par klusu, skaistu, zaļu līci, velti nejautā savam draugam vai priecīgi čalojošai draudzenei, kā šo ezeru sauc, tas noteikti būs tas pats Melārs, kas katram svešiniekam rada tādu iespaidu, it kā tas aizņemtu pus Zviedrijas, kaut arī tas nemaz tur nav pats lielākais ezers.

⁂

Zviedrija ir bezgalīgi skaista zeme, un tā nav cilvēku pārpildīta, kā tas ir Vācijā, Holandē. Atrviciena logā pāri Skonei līdz pat Stokholmai daudzās vietās var pamanīt „stūrīšus no Latvijas"... Tur Ormans pie Saukas ezera,... Tur Kondrātu bērzu birze Krustpils tuvumā..., un tur tāpat kā pie Daudzevas, kā Elkšņos, kā Dundagā mežmalā stāv pamesta veca gaitera vieta ar lielu, pelēku kaudzi zāģu skaidu... Bet pievērsoties pašiem cilvēkiem, jūs gūstat iespaidu, ka zviedrs nesasilda sirdi, viņam nav sajūsminoša šarma, jo viņš ir vairāk tikai praktiķis. Zviedrs ir pārāk prātīgs, pat dzertuves durvīm viņš tuvojas stīvs un svinīgs, it kā tā būtu ieeja templī, jo pie kroga durvīm stāv speciāls kārtības vīrs, un tam ir milzīga vara. Malmes - Stokholmas ātrvilcienā, kavējot laiku restorāna vagonā, iznāca vērot trīs bagātus rūpniekus, kas ēdot launaga maizītes, likās, tām izrāda lielu žēlastību. Svešiniekam pārsteigums Zviedrijā vēl var gadīties zviedru virtuve — viss salds, pat rupjā maizīte ar kilavu. Tāpat, ja kāds dāmai pārpildītā autobusā vai tramvajā piedāvā vietu, tad tas noteikti nav iedzimtais, bet ārzemnieks, arī iekāpjot zviedrs sievietei neparāda sevišķu uzmanību. Zviedrs vagonā, autobusā dzīvi neraksturo, skaļi nesarunājas, brīvi nesmejas, bet citādi ir pat neparasti uzņēmīgs .Piem., pavāsarī kāds inženieris parlamenta sēdes laikā klausītāju ložā izšāvis griestos tikai tāpēc, lai tā vērstu tautas pārstāvju uzmanību — ka zviedru kronai draudot inflācija. Zviedru sievietes turklāt ir daudz simpatiskākas, vairāk jūtu un sirds. Turpretī zviedru karavīru ārējā parādība arī necik nesajūsmina. Kareivji tiesājas ar saviem virsniekiem miertiesās, staigā apkārt gariem, neapcirptiem matiem un uz ielas viņiem trūkst brašas, cietas gaitas. To nu gan nevar vispārināt, bet, braucot uz slaveno Carl Milles garden — Lidingā, jāpiedzīvo sevišķs gadījums: Aiz mums sēd 4 Padomijas krievi, pretējā kupēdējā 6 skaļi amerikāņu studenti un mēs divi latvieši un visi mēs runājam katrs savā valodā. Konduktors kontrolējot braukšanas zīmes, ne pret amerikāņiem, ne kādu savējo, ne pret mums neizrāda nekādu sevišķu ievērību, bet, piegājis pie Padomijas krieviem, pēkšņi pārvēršas un ar savu uzmanību, atkārto tiem Tak, tak (paldies), likās, vienkārši gribētu izkust šo austrumnieku priekšā. Bet, atkārtoju, to tomēr nevarētu vispārināt, jo zviedrs noteikti baidās ne tikai stipra caurvēja savā bagātajā zemē, bet arī no krieva mīlestības.

### LATVIEŠI STOKHOLMĀ

Raksturojot tuvāk Stokholmas latviešus ikdienā un svētdienā, jāuzsver: lai pavadītu interesantu atvaļinājuma mēnesi, lai baudītu jaukas, bezrūpīgas nedēļas nogales, brauktu savā mašīnā, lai iekārtotu elegantus dzīvokļus un kļūtu kungi par lielākiem vai mazākiem kontiem bankās, latviešiem Zviedrijā vispāri ir daudz un smagi jāstrādā 11 mēnešu gadā. Zviedrijā latviešiem savu jauno miljonāru nav, kādi ir viens otrs kļuvis Amerikā, bet viņi visi dzīvo pārtikuši un liela daļa turīgi. Vislabāk situētie ir mūsu ārsti un inženieŗi, bet vāļāka iztika ir vienīgi mūsu garīgās kultūras darba darītājiem, un tomēr arī viņi dzīvo labāk, nekā tas tiem pašiem būtu iespējams Vācijas apstākļos. Tā kā Zviedrija ir „mazā Amerika Eiropā" un kronām ir milzīgs iespaids uz visām nākotnes un tagadnes iecerēm, tad tāpēc mūsējie, kas tik vien to var, strādā katrs; strādā sievas un vīri, tēvi un mātes, dēli un meitas. Zviedrijas latviešu gaitā netrūkst pašapziņas, viņiem ir drošа, enerģiska uzstāšanās un vienmēr steiga, vienmēr nogurums ir viņu darba dienā, jo kaut kas labs sasniedzams ir tikai ar sviedriem un lielu piepūli. Starp citu, pašlaik Zviedrijā ir daudzi gadījumi, kur mūsu tautieši, dabūjuši zināt savu komūnistu jūgā palikušo piederīgo izmisīgo stāvokli, katru mēneša peļņas pārpalikumu pārvērš pārtikas un drēbju saiņos viņiem, un tā jau viņi to dara ilgāku laiku.

Citādi ir ar mūsu tautiešu sadzīvi zviedru zemes galvaspilsētā. Jāņu svinēšanu Stokholmas kuplā latviešu kolonija jau vairāk kā pāris gadu neatkārto. Arī vissvinīgāko gadījumu pieminēšana atgādina vairāk sausu, konvencionālu piekšlājību nekā sirsnīgu sirds pārdzīvojumu. Turklāt X grupa apkaro Y-kiešus, A neieredz B, un tāds vien iespaids paliek, ka Stokholmas latviešu intelīģence un nozīmīgākā cīnītāju šaime vispirms pus savas sabiedriskās enerģijas izlieto savstarpējiem kariem un tikai pus spēka paliek mērķim un visas cīņas jēgai — mūsu Latvijai. Taču tūlīt arī jāuzsver, ka visu nesaskaņu pamatā būtībā nav nekāda cita iemesla, kā vienīgi spilgtāka politiski domājošo paaudžu uzskatu sadurse par pašreizējās cīņas pareizāko veidu, līdzekļiem un personisko atrašanos cīņas vidū, un nav šaubu, šis ieilgušais brīkšķis Stokholmas latv. aprindās, visiem vienādi atrodoties likteņa laukā, pamazām tomēr zaudēs personiskā rakstura berzi, un citādi tas arī nemaz nevar būt, vēl tik atbildīgā postenī, kādā ir un būs Stokholma mūsu frontē. Jāpiezīmē, pāri visam šai pilsētā jau tagad tiek enerģiski un jūtami strādāts mūsu aktīvās un praktiskā cīņas laukā; kaut arī par šīm cīņām vēl nav pienācis laiks rakstīt, tomēr var tikai pieminēt, tās prasa varonību un tīcības apliecināšanu darbos, darbos, kuŗi stāv augstu pāri nopūtu patriotu zaļo galdu runām, darbos, kuŗos vienmēr jāpiedalās tā, it kā nekā vairāk nebūtu ko zaudēt. Sevišķi jāuzver Skandināvijas latviešu - Nacionālais fonds, kuŗam jau sen vajadzēja izvērsties arī globālā mērogā, jo arī tagadējā ierobežotajā stāvoklī ar dzejnieku Andreju Eglīti vadībā tas nākošām paaudzēm reiz kļūs piemērs, skola un spēcīga leģenda mūsu likteņa smēdes grāmatā. Īstenība, ka mūsu tautiešu daļa ir jau mainījusi pavalstniecību un pārēje vēl tikai gaida savu laiku, lai tāpat kļūtu par ķēniņa pavalstniekiem, tomēr lai nav pamats lielākam bažām. Latvietis paliek nemainīgs; zviedru

Tālivaldis Dangavs

# SESTAIS KONTINENTS

## ATKLĀTNE NO DIENVIDAMERIKAS PAR VALSTS UN ZINĀTNIEKU CIĪŅĀM AP ANTARKTIDU

II

Līdztekus kapt. Skota ekspedīcijai, ko bija izrīkojusi Anglija, Antarktidu apmeklē vēl četras citas: vācu — prof. Ericha fon Drigalska, skotu — Dr. Viljema Brūsa, zviedru — Dr. Nordenšelda un franču — ārsta Šarko vadībā. Tiek izdarīti pētījumi un mērījumi, jo Antarktida sākusi saistīt arī nopietnus zinātniekus.

1907. g. kapt Skota pirmās ekspedīcijas dalībnieks Ernests Šeklotons pats „uz savu roku" mēģina sasniegt Dienvidpolu. Viņa nodoms tomēr kapitulē nevarēšanas priekšā tikai 160 km. no mērķa. Tad, diezgan noskatījies no malas, 1910. gadā Roalds Amundsens izvīstās ceļam uz tālajiem dienvidiem un 1911. g. no Valzivju līča 4 vīru un 48 suņu pavadībā dodas sasniegt polu. 14. decembrī viņš nonāk pie polārā centra robežām, kur izkaŗ Norvēģijas karogu. Būdams apdomīgs, viņš atmet nodomu sasniegt pašu centru un atgriežas sveiks un vesels: Dienvidpola viduspunktu lemts sasniegt 1912. g. 18. janvārī kapteinim Robertam Skotam viņa otrā ekspedīcijā, un par šo varonību viņš un viņa četri ceļa biedri samaksā ar savu dzīvību.

Drīzumā sekojošais Pirmais pasaules karš pilnīgi aizēno interesi par Antarktidu, tā ka tās vēstures lappusēs vairākus gadus no vietas varētu atzīmēt: Nav nekas noticis. Pēc kara interese atdzīvojas tikai pamazām, un tā tas turpinās līdz 1928. gadam, kad Antarktidā ierodas tās īstais pētnieks — ziemeļamerikānis adm. Bairds. Saviem nolūkiem viņš lieto lidmašīnas un 1929. g. 28. decembrī pārlido Dienvidpolu. 1934. g. Bairds atgriežas Antarktidā ar 2 kuģiem un 4 lidaparātiem. Tiek nolidoti 30.000 km, tikpat daudz apbraukā ar līdzpaņemtajiem traktoriem, bet 5000 km veic arī ar kamaniņām. Kādā no ekspedīcijas galvenās mītnes tālu izbīdītajā postenī Bairds 5 mēnešus uzturas viens pats polārās ziemas laikā.

**1939. g. beigās Bairds jau trešo reiz dodas uz Antarktidu, bet šī ekspedīcija tiek pieņemti pārtraukta 1941. g. martā. Iemesls — Otrs pasaules karš, kas atkal paralizē pētījumus. Taču pēc kara Antarktidu vairs neaizmirst. Jau 1947. g. ASV sūta uz turieni veselu floti ar daudzām lidmašīnām un lielu personālu. Šī pasākuma tehniskais vadītājs ir admirālis Bairds, un tā ir visplašākā ekspedīcija, kāda jebkad parādījusies tālo dienvidu ūdeņos. Tad sāk pat mosties un savus noveco jušos kuģeļus sūtīt uz Antarktidu arī tās valstis, kuŗām sevišķas tiesības (un arī vajadzība) būtu uz šo kontinentu, proti, Argentīna un Čile, pēdējā šo savu pirmo braucienu tad arī taisa dienvidamerikāņiem tik parastā patētiski-pompozā stilā, jo uz kuģa līdz arī tā laika Čiles valsts prezidents Gabriels Gonsaless Videla. Tāpat Antarktidā atkal atgriežas angļi un franči, turp dodas arī no otra gala — Austrālijas, pat no Padomju Savienības, Japānas . . . Un Antarktidas konferencē, ko notur Parīzē, jau piedalās 11 interesenti: Anglija, Argentīna, Austrālija, Čile, Dienvidafrika, Francija, Japāna, Jaunzēlande, Norvēģija, ASV un Krievija.**

Kāpēc tik daudzi saskrējuši uz šo konferenci, ja pamatotas tiesības uz Antarktidu būtu tikai tās piecām tuvākiem kaimiņiem: Argentīnai, Austrālijai, D-Afrikai un Jaunzēlandei? Ko pārējie grib no tāda kontinenta, ko mūžu sniegs pārklājis kā ilkauts? Kur gan der sastindzis kontinents, kas šobaltdien vēl atbilst Džeimsa Kuka ziņojumām? Jo:

Antarktidas iekšienē nav dzīvības, izņemot pāris blusas lieluma kukaiņus, kas atrasti zem akmeņiem vai sūnās, un pāri par simts kerpju un sūnu pasugu. Vairāk nekā. Turpretim pašas Antarktidas un tās salu krasti ir neizsīkstošs medību lauks roņu un valzivju medniekiem (ir sastopamas valzivis, kas sver līdz 500 tonnām); tāpat tur ir kādas 30 sugas putnu, starp tiem arī pingvīni.

Antarktida ir pasaule par sevi. To apņem kilometriem dziļi ūdeņi, un tas norāda, ka tā ir viena no vecākajām, ja ne pat visvecākā pasaules daļa.

Antarktida ir ne vien aukstākā, bet ar savu vidējo augstumu, kas ir 200 mtr, arī visaugstākā pasaules daļa (Āzijas vidējais augstums 1100 mtr, Amerikas — 630 un māmiņas Eiropas — 330 mtr).

(Nobeigums sekos)

## LAI PELAVAS SIJĀTU UN GRAUDUS VĒTĪTU

### Vidējo valstu jaunatnes dienas Grand Rapidos Mičigenā

11. un 12. augustā Grands Rapidos notika vidējo valstu jaunatnes dienas. Rīkotāji gaidīja ierodamies 400—500 jauniešu, bet bija ap 300. Kulmināciju sasniedza koncerts un svētku balle, kuŗā kopā ar vecāko paaudzi ieradās pāri par 500 apmeklētāju. Šis, liekas, būs rekorda skaitlis, kāds Grand Rapidos jebkad sanācis kopā. Arī dievkalpojums un citi pārējie sarīkojumi un nodarbības bija kupli apmeklēti. Tas apliecina jauniešu interesi par latviskām nākotnes problēmām. Bija sabraukuši jaunieši no Čikāgas, Milvokiem, Klīvlendes, Indiānāpoles, Detroitas, Kalamzū un daudz citām vietām, bet tālāko ceļa posmu, ap 1500 jūdzes, bija mērojuši jaunieši pa vienam no Džordžijas, Misisipi un Ziemeļdakotas. Par savu uzņēmību viņi saņēma Grand Rapidu jaunieši pulciņa „Pērse" goda balvas — žurnāla Atstari gada abonementu. Ar jauniešiem kopā bija ALJAs priekšsēdis K. Sventeckis un apvienības valdes loceklis Valters Nollendorfs. Latviešu jauniešu sarīkojumiem uzmanību bija pievērsusi arī vietējā prese un radio; 12. augustā viens raidītājs vairākkārtīgi norādīja latviešu mūziku skaņu platēs.

Jaunatnes dienas ievadīja 11. augustā plkst. 11 Grand Rapidu latviešu biedrības telpās, kas bija uzpostas un pārkrāsotas. Pie Latvijas karoga lūgsnu skandēja Māra Asare, svētbrīdi vadīja prāv. J. Ozols un apsveikuma vārdus teica rīcības komitejas priekšsēdis Ivars Roziņš. Uzrunu teica ALJAs priekšsēdis K. Sventeckis, pasvītrojot, ka latviešu jaunatni nepelnīti vērtē par seklu. „Tā nav," viņš teica, „tālus ceļus mērīdami mēs šeit nesanācām, lai tikai naudu šķiestu un grieztos dejas virpuļī, bet esam gan kopā, lai pelavas sijātu un graudus vētītu." Apsveikumus nesa organizāciju pārstāvji un sabiedriski darbinieki. Rakstveida sveicienu bija sūtījis sūtnis prof. A. Spekke u.c. Atzīmējams, ka līdz ar jaunatni ar interesi visam sekoja vecākā paaudze, jo sevišķi skolotāji. Viesu vidū bija redzama arī prof. A. Spekkes kundze. Aplausu suminātS un sveikts jaunatnes priekšā stājās sirmais prof. Ludis Bērziņš, kas allaž bijis kontaktā ar jaunatni. Gleznainos vārdos viņš runāja par sirdsbalss nozīmi dzīvē un dzejā. Viņš pieskārās arī temai par mūsu tautas dziesmām, uzspodrinot atziņu, ka tautas dziesmas ir mūsu stiprākais balsts ceļā uz tikumu, dievību, bet ne reliģiju, kā to mēģinājuši nostādīt Brastiņš un Veselis. Rakstnieks Širmanis nolasīja savu pasaku par kraukli un pieskārās tīri praktiskām jaunatnes nākotnes problēmām. Abus vecās paaudzes referentus jaunatne uzklausīja ar lielu uzmanību, pateicoties ar aplausiem un ziedIem. Jaunatnes žurnāla „Jaunā gaita" apgāda vadītājs V. Nollendorfs pakavējās pie jaunatnes ideāļiem un ideāliem, pasvītrojot latviešu jaunatnes kopā turēšanās jēgu.

Turpat latviešu biedrībā risinājās jauno rakstnieku stunda, kas pievilka ne mazāku interesi. Jāņa Akmeņa dzejas lasīja Ruta Lapsa, bet Vigo Burga Zigurds Kārkliņš. Aivars Ruņģis lasīja savu noveli Mirušais ienāca mājā, un Laimonis Streips savu īsstāstu „Saruna ar odu", kas, liekas, bija viens no labākajiem. Bez tam Valža Noras īsstāstu „Liktenis ceļā" lasīja Valters Nollendors un Aigara Ruņģa dzejas skandēja Lalita Lāce.

Plkst. 6.30 vakarā lieliskajā Civic auditorijā notika svētku koncerts, kuŗā debitēja jaunie māksliNieki. Jāsaka, ja rakstnieku stundā dominēja kungi, tad šeit pārsvarā bija jaunās dāmas, varbūt topošās mākslinieces. Koncerta smagumu uz saviem pleciem gan izņesa prof. Štāls, dziesmas un klavieru priekšnesumus veica Skaidrīte Līduma, Jānis Rinkušs, Lilita Buša, Vita Ozoliņa, Inta Gaide-Štāla un Ivars Gaide. Daudz ziedu un atkārtojumu. Noslēgumā kopīga mākslinieku suminašana izvērtās par jauku jaunatnes demonstrējumu. Sarīkojuma labā norise un priekšzīmīgā organizācija šeit izpaudās jo sevišķi. Tikpat lieliska bija sevišķi kuplā svētku balle. Klīvlendieši K. Ieviņa vadībā demonstrēja latviešu tautas dejas, bet grandrapidietes Inese Paegle un Dagnija Ostrova baleta priekšnesumus.

Svētdienas rītā dievkalpojums Vienības draudzes baznīcā bija jauniešu pārpildīts. Dievkalpojumā piedalījās prof. Ludis Bērziņš, māc. Jānis Lazda un stud. theol. Vilis Vārsbergs, kuŗš teica sprediķi. Dziedāja E. Reinvalds, pavadījumu veica prof. R. Štāls. Dievkalpojums notika arī otras draudzes Immanuela baznīcā, kur sprediķoja prof. L. Bērziņš.

Tāpat rīta pusē dievkalpojums bija latviešu katoļu baznīcā katoļticīgiem jaunatnes dienu dalībniekiem; šo dievkalpojumu vadīja bīskaps J. Rancāns un prāv. St. Matīss.

Pusdienas stundas bija veltītas pārrunām par interešu grupām latviešu biedrībā, kur vērtīgus atziņumus par tautas dziesmu melodijām sniedza Ed. un M. Grīnvaldi, tēlojošās mākslas noslēpumos jāva ieskatīties rež. A. Štams un par žurnāla izdošanu un radīšanu pastāstīja V. Nollendorfs.

Džonsona parka laukumā plkst. 1.30 sākās futbola spēle starp Mičigenas sastādīto un Klīvlendas komandām. Spēles gaitā bija

(Nobeigums 8. lpp.)


POSĪSIMIES NO TUVIENES UN TĀLIENES UZ TRADICIONĀLAJIEM TAUTAS SVĒTKIEM

# DAUGAVAS VANAGU DIENĀM KANADĀ

AR PLAŠU UN VISPUSĪGU PROGRAMMU

**Sestdien, 1. septembrī**

PLKST. 4 PP. **SVĒTKU ATKLĀŠANA**
Pulkveža A. Silgaiļa svētku runa.
Crest teātŗa zālē, 551 Mt. Pleasant Rd. (pie Eglington)

PLKST. 5 PP. **ČIKĀGAS TEĀTRA VIESIZRĀDE**
ar ANNIJAS SIMSONES piedalīšanos H. Ibsena
SPOKI A. Avotiņas-Sparinskas režijā
Crest teātŗa zālē, 551 Mt. Pleasant Rd. (pie Eglinton)
Biletes iepriekš pārdošanā LA birojā, 123 Huron St., un Lotus puķu veik., 802 Bathurst St.

PLKST. 8 VAK. **SVĒTKU BALLE** Kolumbus zālē, SHERBOURNE ST.

**Svētdien, 2. septembrī**

PLKST. 10.00
MĀKSLINIEKA ARNOLDA NULĪŠA
60 GADU JUBILEJAS GLEZNU SKATES ATKLĀŠANA
123 Huron Street.

PLKST. 3 PP. SPORTA SACĪKSTES

**Pirmdien, 3. septembrī**

PLKST. 10.00
KANADAS NACIONĀLĀS IZSTĀDES APSKATE
Pulcēšanās pie izstādes laukuma Ziemeļu vārtiem


ALFREDS VILNIS

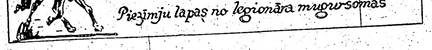


5. turpinājums

Ne katrreiz tik viegli izdodas izbēgt. Kad braucu uz Indoķīnu, manā rotā bija kāds izbijis burvju mākslinieks, kas vēļ atvadu vakarā rotas komandiera cepurē cepa olas, bet no rīta, kad bija jādodas uz kuģa, vairs nekur nebija atrodams. Kad no Indoķīnas atgriezos, tad dzirdēju minētā burvju mākslinieka dēku:

Pēc vakara priekšinesumiem toreiz viņš smokingā devies uz tuvāko staciju un ar nakts vilcienu aizbraucis līdz Kasablankai. Pār Alžīrijas un Marokas robežu, kur ir pašu kontrole, viņš pārkļuvis, uzdodoties par restorāna vagona ķelneri. Kasablankā viņš smokingu iemainījis pret uzvalku un centies tikt uz kāda kuģa, kas devies uz Dienvidameriku. Ostas policija bēgli notvērusi un nodevusi leģiona rīcībā. Vainīgais saņēmis diezgan vieglu cietuma sodu un no jauna iedalīts kādā vienībā, kam drīz bijis jādodas uz Tālajiem Austrumiem. Atvadu vakarā burvju mākslinieks atkal uzstājies smokingā, ko ar žandarma palīdzību bija iemainījis atpakaļ. Un no rīta bijis atkal pazudis . . . Šoreiz viņš devies uz netālo Rabatu, kur veselus trīs mēnešus ar saviem trikiem pelnījies nakts klubos. Beidzot, kāda apakšvirsnieka pazīts, par jaunu saņemts ciet un šoreiz aizsūtīts tieši uz Sidi Bel Abesu. Tur smokings atņemts uz visiem laikiem un pats ieskaitīts Kolombešāras soda rotā. Dienu pirms sūtīšanas uz turieni burvju mākslinieks ievests drēbju noliktavā, lai uniformu apmainītu pret speciālu soda rotas tērpu. Kad vecais tērps bijis novilkts un burvju mākslinieks palicis tikai peldbiksītēs, viņš prasījis atļauju iziet līdz atejas vietai, kas bijusi turpat gaitenī. Sardze, neticēdama, ka sodītais varētu iedomāties bēgt tikai peldbiksēs, pavadīt nav gājusi. Un līdz ar to burvju mākslinieku nekad vairs nav redzējusi. Kā viņš tik īsā laikā un pie tam peldbiksēs ticis ārā pa kazarmu vārtiem, ko sargā vesela grupa leģionāru, līdz šai dienai palicis nezināms.

Kāds vācietis dezertējis pirms Otrā pasaules kara. Vēlāk dienējis vācu armijas daļā, kas šķērsojusi Latviju. Pēc kara Hamburgas tuvumā apprecējies un 1949. gadā devies uz Vācijas franču joslu apmeklēt sievas radus. Tur to franču žandarmērija apcietinājusi un tiešā ceļā nosūtījusi uz Kolombešāru. Pēc sešu mēnešu soda izciešanas viņam leģionā bijis jānokalpo atlikušais līguma laiks. Nosūtīts uz Indoķīnu, šis pāri par četrdesmit gadu vecais vīrs, tika iedalīts manā rotā. Kaujās dienvidos no Nam-Dinas Tonkinas deltā tas krita.

Vislielākais dezertēšanas vilnis ir vienībās, kam jādodas uz Indoķīnu. Braucot cauri Suecas kanālim austrumu virzienā, leģionāriem jāuzturas kabīnēs. Uz klāja sardzē stāv apakšvirsnieki un militārā policija. Bet arī tad daudziem leģionāriem ir izdevies no kuģa aizbēgt. Angļu iestādes līdz šim gan visus dezertierus izdevušas, un viņiem no Suecas bijis jāturpina ceļš uz Indoķīnu kuģa cietumā. Kad es devos uz Tālajiem Austrumiem, pie Sumatras salas jūrā ielēca pieci vīri. Tā kā kuģim nebija atļaujas iebraukt salas territoriālos ūdeņos, nedz arī šaut, tad visi pieci mierīgi aizpeldēja uz krasta pusi. Vai tie krastu sasniedza, un kas tos tur sagaidīja — nezinu. Pie Singapūras redzēju citu skatu: divi nolēca no kuģa brīdī, kad Singapūras osta bija tikai jūdzes attālumā. Jau pirmajās minūtēs haizivis vienam norāva roku un ievainoja stilbu. Asiņodams viņš nogrima dzelmē, iekāms varēja piesteigties glābšanas laiva. Otru no jūras izvilka angļu ostas patruļa, un to redzēju Saigonā, kur tas ar lidmašīnu bija ieradies jau pirms mums.

Kad izkāpām krastā Turānā, divu stundu laikā kāds kanādietis bija paspējis iepazīties ar tur nolaidušās lidmašīnas apkalpi un aizlidoja tiem līdz, nezināmā virzienā . . ."

Baltajām kazarmu ēkām pāri klājās mēnessgaismas miers. Asās palmu lapas grieza tumšus siluetus ametista krāsas debesīs. No galvenās mītnes pagalma atskanēja sagatavošanās signāls gulēt iešanai.

„Jūs rīt sūtīs uz apmācību rotu," Kārlis draugiem paziņoja, „turieties kā vīri!"

⁂

Lietaina un drūma pienāca pirmdiena. Un vēl drūmāka tā kļuva, kad pie rīta jundas izdeva rīkojumu, ka pēc divām dienām puse no jaunsastādītās rotas dosies uz Saharas tuksneša fortiem, bet otra puse aizstās nesen atbraukušos malārijas un dizentērijas slimniekus Madagaskarā.

Dūka un Rūrika sejas bija divtik skābas, jo tos izšķīra. Ne lūgšanas, ne bēgšanas draudi nelīdzēja. Kaut kādas personīgas jūtas un sajūtas leģionā neeksistēja, un tas būtu bijis „neiedomājams" darbs mainīt jau sastādītos sarakstus.

Bijusi vēl nauda atvadu čarkas iedzeršanai, bet tā jau sen bija atstājusi mūsu draugu kabatas.

Dūks bija iedalīts tuksneša braucēju daļā. Un devās prom pirmais. Rūriks vēl ilgi noraudzījās kolonnas putekļos, kuŗos nozuda viņa draugs. Viņi gan bija nosolījušies viens otram rakstīt, bet vai varēja ticēt karavīra solījumiem? Karavīrs nebija pats sava laika kungs, un arī vēstuļu markas bija jāpērk par paša sūri grūti pelnītiem grašiem.

Tās pašas dienas vakarā, kad tuksnesī aizbrauca Dūks, Rūriks kāpa lidmašīnā, lai dotos uz Madagaskaru. Lidojumu steidzināja, jo Madagaskaras leģiona forti bija kā izmiruši lielās dizentērijas un malārijas sērgas dēļ.

Tā arī mēs uz laiku šķiramies no Dūka un Rūrika, gaidīdami, ko viņi stāstīs savās vēstulēs.

## CETURTAIS STĀSTĪJUMS

Lasītājs reizēm jautās, vai rakstu autobiografiskus piedzīvojumu, stāstus, vai esmu tos vienkārši izdomājis. Tā kā grāmatas sākumā biju aizmirsis izskaidroties, tad darīšu to tagad.

Esmu sabijis franču ārzemnieku leģionā piecus gadus. Tur esmu saticis daudzus latviešus. Kā spilgtākie tēli manā atmiņā ir palikuši Dūka un Rūriks, jo gandrīz visus piecus gadus pavadīju vai nu viņu tiešā tuvumā, vai arī zināju par viņu gaitām no biežās vēstuļu apmaiņas.

Šai apcerējumā aprakstītie notikumi ir autentiski. Stāstījuma labāka rituma dēļ esmu bijis spiests šais notikumos klāt esošās personas reizēm samainīt. Tā arī manis piedzīvotais bieži vien šeit būs pierakstīts varoņiem, kas pēc manām domām neko negroza. Galvenā apcerējuma doma ir bijusi lasītāju iepazīstināt ar ārzemnieku leģionu, kāds tas ir šodien.

Kad biju atgriezies no Indoķīnas Sidi-Bel-Abesā, strādāju leģiona Informācijas un Preses dienestā. Kā vietējās leģiona avīzes reportierim, man bija izdevība iepazīties ar šīs armijas archīviem, kā arī ar to leģionāru atstātajām mantām, kas bija vai nu krituši, dezertējuši, vai citādā ceļā no leģiona attālinājušies. Personiskās mantas gan nosūtīja piederīgiem, ja bija uzdotas to adreses, bet ja ne, tad desmit gadus uzglabātas jau pieminētajos archīvos.

Centos vienmēr uzzināt kaut ko par tiem tautiešiem, kas bija kalpojuši leģionā, tādēļ ar sevišķu prieku kādu dienu no putekļiem izcēlu latviski rakstītu dienas grāmatu. Leģions dienas grāmatas gan cenšas no savas iespaidu sfairas neizlaist, bet man laimējās šo grāmatu neaizkartu izdabūt cauri visām kontrolēm.

Tā kā mēs no Dūka un Rūrika uz laiku esam šķīrušies, tad ieskatīšimies dienas grāmatas rakstītāja — Juŗa Straumes pagātnē. Jāpiezīmē, ka Juris savā dienas grāmatā ierakstus bija izdarījis diezgan regulāri. Tā man atlika to tikai pārrakstīt, atmetot nenozīmīgāko. Tā kā šī grāmata nepretendē uz vēsturiska dokumenta nosaukumu, arī datumus atmetu kā nevajadzīgus.

Lūk, Juŗa Straumēna stāsts: — — — — — —

— — — — — — — —

(Turpinājums sekos)



Alberts Spogis

# VAI ZEME V

## PĀRDOMAS PAR ŪDEŅR... JAUNĀKAJIEM

Modernā zinātne sāk ieskatīt visuma ēsmes īsto būtību un eksperimentāli tuvojas apslēptajam fainomenam; ko līdz šim varēja tikai nojaust vai spekulātīvi pieņemt, tās tagad atklājas modernās zinātnes iedirbē. Pēdējos trīsdesmit gados notikusi tik ievērojama vērtību pārvērtēšana un tāds apvērsums zinātnē, kāds nav reģistrēts kopš Galileja atklājumiem. Ko Demokrits neskairi nojauta, mācīdams, ka viss, kas mūs ietver jeb visa materija, sastādās no tik sīkām daliņām, ko cilvēka acs nespēj saskatīt, to apstiprina modernā zinātne eksperimentos. Demokrits domāja, ka šīs mazās daliņas vairs tālāk nav dalāmas un nosauca tās par atomiem, t. i. nedalāmām, pēdējām materijas vienībām. Savā laikā viņa mācību noraidīja un viņu aizmirsa, jo pieņēmā, ka visas vielas sastāv no četriem elementiem: ūdens, uguns, zemes un gaisa. Tikai Viduslaikos sāka šo hipotezi apšaubīt, bet arvien vēl bez reāliem panākumiem. Gadu simti pagāja eksperimentos, mēģinot svinu pārvērst par zeltu. Tikai Kīri kundze 1896. gadā atklāja elementu būtību, kuŗi veido materiju. Ar to bija sperts pirmais solis modernās zinātnes attīstībā.

Pamazām nāca atziņas gaisma, ka visumā valda zināma gudra kārtība kā makrokosmā, tā mikrokosmā. Dāņu zinātnieks Nils Bors 1913. gadā publicēja savus atklājumus, ka katrs šis sīkais atoms savā uzbūvē ir kā Saules sistēma par sevi. Kā planētas pa stingri noteiktiem ceļiem griežas ap Zemi, ko regulē ķermeņu centrbēdzes spēks un saules pievilkšanas spēks, tā elektroni joņo ap atoma kodolu. Starp elektronu un kodolu atrodas tukša telpa pat viscietākā tērauda stienī. Protams, ka to grūti izprast bez tiešiem eksperimentiem. Šeit vajadzīga jau zināma fantazija, lai iedomātos, ka nedzīvā aukstā tērauda gabalā atrodas bezgala daudz joņotāju ar 2.000 km./sek., un dažos materiālos tiek sasniegts pat gaismas ātrums. Tāpat vienīgi ar fantazijas līdzdalību var iedomāties atomu „lielumu". Izmēru ziņā. Mazākās dzīvās būtes, ko mēs pazīstam, ir baktērijas. To lielums ir ap 1/1000 mm. Viņu sporas sasniedz tikai 1/10000 mm. Arī tās vēl ir lielas salīdzinot ar atomu. Tā, piem., ūdeņraža atoma caurmērs ir 1/100000000 mm. Ūdeņraža atomam ir tikai viens elektrons, kuŗš vienā sekundē apjoņo savu pozitīvo protonu t. i. kodolu septiņi miljardi reizes. Viens atoms arvien satur līdzīgā skaitā pozitīvi lādētos protonus un elektriski negatīvos elektronus, lai tādējādi ieturētu līdzsvaru un uz ārpasauli būtu neitrāls. Pats kodols ir atkal

A. VOITKUS




Astrīdas Eobežgrantnieces viņete

(24. tur

„Jūs vēl neaptvērāt? Be
bējāt kļūt partijas biedrs, ta
un masa jūs aprija. Bet pati
un jūs atkal pacēlāties virsp
Imants sāka saprast, bet
pietnam.
„Jūs — domājat?"
„Protams, domāju. Sāc
Jūsu pēdējais uzdevums bija
zīs par piemērotu un laižan
ziņojumus."
„Par Veidi un Graudu?"
„Arī par trešo. Par pav
viņu."
„Kuŗš tas būs?"
„To vēl nevaru teikt. V
te adrese, kur jums rītu č
baude cauri, tūlīt nāciet pi
Egle piecēlās un sniedz
Apmeklējums bija beidz

Līdz četriem pēcpusdie
1. Poliklīnikā uz pārbaudi.
Ejot gar universitātes
savu redzīgo aci centās ko
logiem ar tādu aplēsi, lai r
bet neredzētu ielu, braucēju
Tā bija pašapmānīšanā
padsmit, sešpadsmit gadus
dien kā pirmā kursa studen
Viņš ir tikko iebraucis no
vienā vagona nodalījumā v
miegainais resnais Mežmalis
Angļu institūta audzēknes
Mākslas akadēmijas studen
sarunās bija aizlidojusi kā n

ES UZ
EM
AGU
DĀ
MU
Eglington)
DE
ena
žija
Eglinton)
s puķu veik., 802 Bathurst St.
zālē, SHERBOURNE ST.
ŠA
ATKLAŠANA
KATE
ārtiem

pārrunām par interešu grupām latviešu biedrībā, kur vērtīgus atziņumus par tautas dziesmu melodijām sniedza Ed. un M. Grīnvaldi, tēlojošās mākslas noslēpumos ļāva ieskatīties rež. A. Štams un par žurnāla izdošanu un radīšanu pastāstīja V. Nollendorfs.

Džonsona parka laukumā plkst. 1.30 sākās futbola spēle starp Mičigenas sastādīto un Klīvlendas komandām. Spēles gaitā bija

(Nobeigums 8. lpp.)

ākumā biju aizmirsis izskaidrotad.

ņu ārzemnieku leģionā piecus is daudzus latviešus. Kā spilgir palikuši Dūka un Rūriks, jo adus pavadīju vai nu viņu tiešā par viņu gaitām no biežās vēs-

aprakstītie notikumi ir autenka rituma dēļ esmu bijis spiests sošās personas reizēm samainīt. dzīvotais bieži vien šeit būs kas pēc manām domām neko rējuma doma ir bijusi lasītāju ieku leģionu, kāds tas ir šodien.

es no Indoķīnas Sidi-Bel-Abesā, mācijas un Preses dienestā. Kā reportierim, man bija izdevība s archīviem, kā arī ar to leģiom, kas bija vai nu krituši, deā no leģiona attālinājušies. Percosūtīja piederīgiem, ja bija uza ne, tad desmit gadus uzglabārchīvos.

zzināt kaut ko par tiem tautieši leģionā, tādēļ ar sevišķu prietekļiem izcēlu latviski rakstītu ons dienas grāmatas gan cenšas as neizlaist, bet man laimējās šo zdabūt cauri visām kontrolēm.

ka un Rūrika uz laiku esam šķīs dienas grāmatas rakstītāja — c. Jāpiezīmē, ka Juris savā dieā bija izdarījis diezgan regulāri. i pārrakstīt, atmetot nenozīmīta nepretendē uz vēsturiska doarī datumus atmetu kā nevaja-

ēna stāsts: — — — — — — — — — — — — — —

rpinājums sekos)



Alberts Spoģis

# VAI ZEME VARĒTU EKSPLODĒT?

## PĀRDOMAS PAR ŪDEŅRAŽA BUMBU EKSPERIMENTIEM UN JAUNĀKAJIEM ATOMFIZIĶU ATZINUMIEM

Modernā zinātne sāk ieskatīt visuma esmes īsto būtību un eksperimentāli tuvojas apslēptajam fainomenam; ko līdz šim varēja tikai nojaust vai spekulātīvi pieņemt, tās tagad atklājas modernās zinātnes iedirbē. Pēdējos trīsdesmit gados notikusi tik ievērojama vērtību pārvērtēšana un tāds apvērsums zinātnē ,kāds nav reģistrēts kopš Galileja atklājumiem. Ko Demokrits neskairi nojauta, mācīdams, ka viss, kas mūs ietver jeb visa materija, sastādās no tik sīkām daliņām, ko cilvēka acs nespēj saskatīt, to apstiprina modernā zinātne eksperimentos. Demokrits domāja, ka šīs mazās daliņas vairs tālāk nav dalāmas un nosauca tās par atomiem, t. i. nedalāmām, pēdējām materijas vienībām. Savā laikā viņa mācību noraidīja un viņu aizmirsa, jo pieņēma, ka visas vielas sastāv no četriem elementiem: ūdens, uguns, zemes un gaisa. Tikai Viduslaikos sāka šo hipotezi apšaubīt, bet arvien vēl bez reāliem panākumiem. Gadu simti pagāja eksperimentos, mēģinot svinu pārvērst par zeltu. Tikai Kīri kundze 1896. gadā atklāja elementu būtību, kuri veido materiju. Ar to bija sperts pirmais solis modernās zinātnes attīstībā.

Pamazām nāca atziņas gaisma, ka visumā valda zināma gudra kārtība kā makrokosmā, tā mikrokosmā. Dāņu zinātnieks Nils Bōrs 1913. gadā publicēja savus atklājumus, ka katrs šis sīkais atoms savā uzbūvē ir kā Saules sistēma par sevi. Kā planētas pa stingri noteiktiem ceļiem griežas ap Zemi, ko regulē ķermeņu centrbēdzes spēks un saules pievilkšanas spēks, tā elektroni jeņo ap atoma kodolu. Starp elektronu un kodolu atrodas tukša telpa pat viscietākā tērauda stienī. Protams, ka to grūti izprast bez tiešiem eksperimentiem. Šeit vajadzīga jau zināma fantazija, lai iedomātos, ka nedzīvā aukstā tērauda gabalā atrodas bezgala daudz joņotāju ar 2.000 km./sek., un dažos materiālos tiek sasniegts pat gaismas ātrums. Tāpat vienīgi ar fantazijas līdzdalību var iedomāties atomu „lielumu" izmēru ziņā. Mazākās dzīvās būtes, ko mēs pazīstam, ir baktērijas. To lielums ir ap 1/1000 mm. Viņu sporas sasniedz tikai 1/10000 mm. Arī tās vēl ir lielas salīdzinot ar atomu. Tā, piem., ūdeņraža atoma caurmērs ir 1/100000000 mm. Ūdeņraža atomam ir tikai viens elektrons, kurš vienā sekundē apjoņo savu pozitīvo protonu t. i. kodolu septiņi miljardi reizes. Viens atoms arvien satur līdzīgā skaitā pozitīvi lādētos protonus un elektriski negatīvos elektronus, lai tādējādi ieturētu līdzsvaru un uz ārpasauli būtu neitrāls. Pats kodols ir atkal daudz mazāks par visu atomu, kaut gan tajā atrodas gandrīz viss atoma svars. Un tomēr šīs neiedomājami sīkās daliņas šodien jau iespējams saskatīt, fotografēt un filmēt to kustību.

Pirms diviem mēnešiem prof. Strugers Minsterē, lietojot urāna šķidinājumu kodola krāsošanai, izdarījis interesantus foto uzņēmumus, kuŗi rāda kodola struktūru. Šie atklājumi vēl nav izvērtēti, bet pēc paša profesora izteicieniem — tie būšot loti nozīmīgi atomu kodolu pētniecībā. Prof. Strugers ir sagatavojis pirmo filmu par atoma uzbūvi, dzīvas šūniņas barošanos un eksistenci un tās sastāvdaļu elementu plūsmu. Šī filma pilnīgi atklāj šūniņas nesēju substanci un tās eksistenci. Tas ir nepārtrauks sasniegums, kas satrauc katru skatītāju: cilvēka acīm neredzamais atklājas ar moderna elektronu mikroskopa un foto plates palīdzību. Tātad mēs atrodamies vēl nejaustas nākotnes priekšā, kuŗa atklāj dzīvības plūsmas substanci un augstāko kārtību mikrokosmā. Tā atklājas visaplēptākās kustības materijas un visuma uzbūvē. Kāda laime, ka cilvēka acs to visu nespēj saskatīt! Pretējā gadījumā cilvēks nevarētu pārkāpt joņojošās masas miriādēm.

### NEJAUSTAIS SPĒKS ATOMU SAIRŠANAS PROCESĀ

Atomu skaldīšanas metodes un idejas atradējs vācu fiziķis Otto Hāns jau Otrā pasaules kara priekšvakarā, 1939. gadā, Berlīnē Maksa Planka institūtā izdarīja urāna atomu skaldīšanu ar neutronu palīdzību. Tie bija pirmsākumi atomu enerģijas atbrīvašanai, kuŗas svētību vai postu cilvēces interesēs vēl nevar pārredzēt Atombumbas aprija divas Japānas pilsētas ar visiem iedzīvotājiem: tā iepazīnām atomu enerģijas postīgo spēku. Tad nāca superatombumbas ar vēl lielāku postītāju spēku. Šodien pasaule dreb ūdeņraža bumbu šausmīgā postīgā spēka un gaisa radioaktivitātes baiļēs.

### ŪDEŅRAŽBUMBA

Kamēr atombumbas spēku un iedarbi jau varēja pilnīgi aplēst, ūdeņraža bumba vairs nav pilnīgā fiziķu kontrolē, jo tā izraisa zināmu ķēdes reakciju. Paši zinātnieki ar bailēm piegāja pie šī eksperimenta, jo pastāvēja hipoteze, ka visa Zemes lode varētu aizdegties. Un Bikini Atolā nomestā pirmā ūdeņraža bumba tiešām zinātniekiem „izrāvās no rokām", viņi nevarēja vairs kontrolēt tās iedirbi. Tikai pēc neilga laika noskaidrojās, kas īsti bija noticis. Protams, ka šīs bumbas postīgā iedirbe visu laiku tika slēpta, bet ja arī to atklātu, arī tad grūti noskaidrot iedirbes

Edvarts Tūters

### GAISMAS KRĀJĒJS

Saulē un zvaigznēs es skatos,
Mēnesī, tālā un aukstā...
Ceļmalas ziediņu katrņ
Plūcu un lieku plaukstā.

Brizdams caur svešuma nakti —
Miesu kas maitā un garu —,
Nespēju palikt es akls
Pret vissīkāko staru.

Visu, kas tuvumā manā
Izstaro dievišķo gaismu,
Krāju es dvēselei savai —
Lai to rotātu skaistu.

## JAUNATNES AKTIERI SPĒLĒ...

Takomas jaunatnes pulciņa drāmatiskā kopa ar diezgan labiem panākumiem uzvedusi Lidijas Auzānes-Vītoliņas 3 cēlienu komēdiju Gleznotājs Otiņš Takomā un Sietlā, kur sniegumus noskatījās apm. 500 teātra cienītāju.

Jaunatnes pulciņa drāmatiskā kopa ir tipisks pašdarbības ansamblis; jauni aktieri darbam nodevušies ar sirdi un dvēseli, jo visu veikuši pašu spēkiem.

Gleznotāja Otiņa iestudēšanai režisors un kopas dalībnieki bija veltījuši gandrīz 5 mēnešus laika, kas arī bija manāms kopspēlē. Visumā jauno aktieru spēle bija laba, par ko atzinība pienākas F. Kaufmanim.

Lugā sevišķi izcēlās Mirjama Laukere, Pauls Krastiņš un pats lugas iestudētājs, kas šoreiz tēloja Kalnlauku saimnieku.

Mirjama Laukere, ko vairākkārt esam jau redzējuši tēlojam Sietlas un Takomas ansamblos, bija teicama Grietas lomā, labi parādot arī savas komiķes dāvanas.

Pauls Krastiņš gleznotāja Otiņa lomu spēlēja labi, tikai reizēm likās, ka būtu iemetis kādu mēriņu par daudz, jo vienmēr streipuļoja...

Kautrīgo Kalnlauku saimnieka meitu Mildu dabiski tēloja Guntra Valdniece, bet Kalnlauku saimnieci — Biruta Šmite. Parādos iekļuvušo saimnieku Sīli labi parādīja Ēriks Čūls. Meitu lomā labi turējās Inta Mača un puišu lomās Juris Delle (Andris) un Margeris Šmits (students Arvīds Krasts).

F. Kaufmanim uzvedums bija tiešām labi izdevies, kas gan nebūs nācies viegli, saliedējot jaunos aktierus kopīgā saimē

Dekorācijas un kostīmus paši aktieri bija darinājuši pēc Mirjamas Laukeres metiem, labi atspoguļojot latviešu sētu un dzīvi. Par gaismas efektiem gādāja Austris Ķirsis.

Jaunie aktieri saņēma publikas nedalītu piekrišanu — aplausus un ziedus, bet jaunatnes darba atbalstītājam un lugas iestudētājam F. KaufmanimTLJP vārdā pasniedza atzinības velti.

Skatītāji jaunatnes pūles bija labi novērtējuši, ko liecināja interesenti, kas uz otro izstādi bija mērojuši 200 jūdžu no Portlandes.

Sakarā ar labām atsauksmēm Takomā un Sietlā, drāmatiskā kopa aicināta septembrī viesoties arī Portlandē un Longvjū.

G. A.

## LIELĀKĀ MŪZIKAS SKOLA BRITU KOPVALSTĪ

### Toronto karaliskā konservātorija

Toronto karaliskā konservātorija (The Royal Conservatory of Music of Toronto) ir lielākā mūzikas skola britu kopvalstī. 4. septembrī tā uzsāk savu 71. darbības gadu. Šai skolā māca visas mūzikas nozares, runas mākslu un drāmu. Konservātorijas absolventiem ir plašas iespējas darboties par skatuves mākslinieķiem vai arī paidagogiem visā Kanadā un arī Savienotajās Valstīs.

Kopš pašas dibināšanas konservātorija ir pieškīrusi vienādu vērību kā iesācēju apmācībai — kaut vai četru un piecu gadu vecumā — tā arī vecākiem audzēkņiem, lai viņi varētu darboties mūziķu profesijā. Pašlaik konservātorijai ir ap divi simti mācības spēku, kas ir speciālisti mūzikas mācībās visās pakāpēs.

Konservātorijas galvenā ēka atrodas University un College ielas stūrī. Konservātorijai ir 21 nodaļa visos pilsētas rajonos.

Konservātorijas galvenais vadītājs ir Boyd Neel, labi pazīstams britu mūziķis, kuŗš savā laikā nodibinājis slaveno Boyd Neel orķestri Anglijā, kas vēl šodien saucas viņa vārdā; viņš ir arī Kanadā labi pazīstamā Hart House orķestra dibinātājs. Konservātorijā darbojas arī Ettore Mazzoleni, mūzikas skolas direktors, un Arnold Walter — mūzikas fakultātes vadītājs; izcils audzinātājs mūzikā, sevišķi bērniem ir David Ouchterlony.

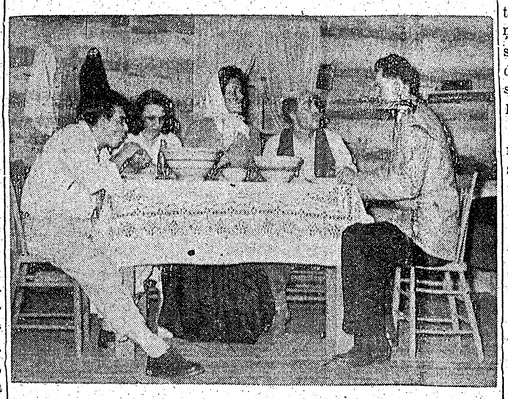

No kr.: Pauls Krastiņš (gleznotājs Otiņš), Guntra Valdniece (Milda), Biruta Šmite (Kalnlauku saimniece), F. Kaufmanis (Kalnlauku saimnieks) un Margeris Šmits (stud. Arvīds Krasts).

# VĀCIJAS FILMU RŪPNIECĪBA — PASAULES KLASĒ

## Atskats uz 6. internacionālajām filmu spēlēm Berlīnē

Tikko bija norimis Kannu festivāla troksnis, sākās gatavošanās Berlines festivālam. Šī filmu festivālu tradicija vēl visai jauna, bet jau kļūst par visas tautas svētkiem, kur piedalās publikas elki ar sa-

## GODALGAS BĒRNU LUDZIŅU SACENSĪBĀ

Toronto latviešu 1. ev.-lut. draudzes izsludinātajā bērnu ludziņu sacensībā, ievērojot 1) mākslinieciskās prasības, 2) idejisko saturu un 3) mūsu trimdas skolu apstākļus (iestudēšanas un uzvešanas iespējas, dekorācijas u. c.), neviena no iesūtītajām 13 ludziņām neapmierināja visas minētās prasības, kādēļ godalgu $100 apmērā neviennai no tām nevarēja piešķirt. Draudzes šim nolūkam ziedoto summu žūrijas komisija nolēma sadalīt trim labākajām: par ludziņu Saules kamolītis — $50 (labākā mākslinieciskajā ziņā); Laimes māmiņas palīgi — $25 (īpatnēji tverta nacionālā audzināšana); un „Jaunā sirds" — $25 (tikumiskā audzināšana.

Atverot aploksnes, noskaidrojās, ka ludz. „Saules kamolītis" autore ir Nora Valtere; l. „Laimes māmiņas palīgi" autors — Jānis Vieziens; l. „Jaunā sirds" autors — J. Strautnieks.

Žūrijas komisijas locekļi:

māc. A. Čops, Angelika Gailīte, Alma Mača.

viem jaunākajiem razojumiem. Kino vēl arvienu ir mūsu laika pavasaŗa un izpriecas vieta, jo tur katrs var tikt ieiet lēsa un atrast sev interesantu notikumu risinājumu tieša un visiem saprotama veida. Filmas valoda kļust pati dzīve ideālu tēlotaju prieksnesumā. Šis jaunais izteiksmes veids tālu pārspēj visas līdzšinējas formas un kļust par mākslas darbu. Tacu maz ir filmu, kas būtu īsti mākslas darbi.

Berlīne var lepoties, ka tās gadskārtējie filmu festivāli ar šo gadu tiek atzīti ka A-klases festivāli, tas nozīmē: Berlīne ierindojas kā sāncense Kannu un Venecijas filmu festivāliem internacionāla līdzvērtība. Un jau savā pirmajā pilnvērtīgajā festivālā pārspēja nesen notikušo Kannu festivalu, jo Berlīnē piedalījās 34 tautu pārstavji ar saviem filmu ražojumiem, kamēr Kannās tikko bija aizsniegts trešais desmits tautību sarakstā. Šajās spēlēs sākas austrumu un rietumu „tehniskās mākslas darbu" satikšanās. Komūnistisko valstu aktieri iepazīstas ar saviem Rietumu kolēģiem. Tacu pieredzes izmaiņa ne vienmēr ir auglīga, jo komūnistisko valstu filmu varoņi nāk ka tautas māksliniekī, ar „zinātnu stāžu", kas arvien viņu uztver ir pārāks par „nabaga" kapitalistisko valstu filmu „lielajiem".

Vācijas filmu rūpniecība pamazām iekļūst pasaules klasē, pārvarot dažādās pēckara nebūšanas un trūkumus. Pašreiz jau atkal Vācija puse uzvesto filmu ir pašu ražojums, uz tām arī paši vācieši vislabprātāk iet, jo visiem vēl labi atmiņā pirmie pēckara gadi, kad Vāciju pārpludināja ar visnejēdzīgākam angļu un amerikāņu filmām. Arī kovboju filmu laiks beidzies, jo jaunatne pašreiz interesējas par tehnikas un celojuma iespēju pavēršanos uz Mēnesi un citur pasaules telpā. Slēgtās lielās vācu filmu sabiedrības atkal uzsāk darboties un bankas tām atver plašus kontus. Loti daudzas vecās filmas tiek uzvestas jaunā režijā vai pavairotas pēc kāda atrasta veca negātīva, lai saglābtu to sākuma mākslinieciesko vērtību.

⁂

Vācijas vasara šogad untumaina, no tā smagi cieta arī filmu zvaigznes un visa sajūsmas nestā publika, jo vienā dienā bija jāsvīst pie 35 gr. Celsija un nākošajā jāpanes nepārtrauktas lietus gāzes pie 13 gr. C. Tacu visi kinematografi bija pārpildīti; festivāla vārdam stipra pievilcēja vara, kaut arī vairums uzvesto filmu bija tikai viduvējas. Liekas, producenti lietā jaunu paņēmienu: labās filmas iet bez festivāla godalgām, tāpēc uz festivāliem tiek sūtītas sliktās, lai ar godalgošanu paceltu to nozīmīgumu.

Festivāla atklāšanas vakarā iekšlietu ministrs Šrēders izdalīja šī gada vācu savienības godalgas filmu nozarē. Jāatzīmē valdības cildenā rīcība, jo bez mākslinieciski kvalitātīvi apšaubāmām balvām iznieda arī naudas balvas, kas mākslinieķiem un producentiem dos zināmu neatkarības stāvokli. Arī ar neatkarīgās žūrijas komisijas lēmumu visi loti apmierināti. Konstatēja, ka šogad „lielo filmu godalgu" nevar piešķirt nevienai filmai, jo tiešām neviena neaizsniedz izcilu pasaules klases vērtējumu. Teicamu atzīmi saņēma filmas „Debesis bez zvaigznēm" un „Velns zīdā" un to producentiem katram pa 150,000 DM. Atzīmi „labi" saņēma filmas „Alibi" un „Es domāju bieži par Pirošku" un to producenti pa DM 100,000 naudā, jo tās tiešām ir pāri par vidusmēra filmām. Kā labākie tekstu autori tika godalgoti Jochens Huts par filmu „Velns zīdā" un V. Lideke un Ginters Veizenborns par filmu „20. jūlijs" ar 20,000 DM. Kā labākie tēlotāji tika atzīti Lilija Palmiere viņas lieliskajā spēlē „Velns zīdā" un Volfgangs Preiss par šo lomu: „sevišķo godalgu par valsts pilsoniskās apziņas modināšanu". Būtībā tas ir skaists piemērs, ka ar sevišķu godalgu atzīst pretestības kustības nozīmi. Kā blakus lomu tēlotāji atzinību saņēma Erika Ponto un Adelheide Sēka; šeit publika gan labāk gribētu redzēt godalgotu ievērojamo vācu filmaktrisi Lūciju Hēflichu par viņas lieliskō lomu filmā „Debesis bez zvaigznēm". Kā ievērojamākie janās pasaudzes spēlētāji izcēlās Ieva Kothause (kā sovjetu zonas meitene filmā „Debesis bez zvaigznēm") un Horsts Buchholcs kā sarkanarmietis tai pašā filmā.

Godalgošanas akts noritēja vēl visai mierīgā atmosfairā ar pienācīgu aplausu devumu. Tad kāpa uz skatuves Aksels fon Ambesers kā konferansjē un pieteica ieradušās filmu slavenības. Tā bija pat Kannās neredzēta parāde: Gerijs Kūpers, Lorenss Olivjē, Žerārds Filips, Mišele Morgana un neskaitāmas citas slavenības. Tā bija spožu tērpu un „zvaigžņu" parāde.

Tad sākās filmu īstās olimpiskās sacensības, jo tikai pēc visu filmu uzvašanas varēja spriest par to vērtību. Jau festivāla pirmajās dienās tiek izcīnītas smagas cīņas Šekspīra un Hauptmaņa ideju zīmē. Protams, modernie režisori šo klasiņu darbiem pieškīruši savu ievirzi, kaut gan viņi ir centušies turēties arī pie klasiskā mērauklas. Lorenss Olivjē Šekspīra „Ričardu III" ir izstrādājis triju stundu garā krāsu filmā, kur Šekspīra klasiskā angļu valoda labi savienota ar šausalīgajām slepkavības ainām. Olivjē savu filmu iesāk ar Edvarda kronāšanas ainu un nepārtrauktā kāpinājumu ailē ved līdz Ričmonda uzvarai. Šekspīra darba ideja skaidri atklājas filmas darbības norisē, ko rāda varoņu skaidri zīmētie raksturi un to tieksmes. Olivjē pats spēlē Ričardu ar izciliem dotumiem. Šī Olivjē loma ir līdzvērtīga Hamleta un Heinrija V. lomām, kuŗas Olivjē apzīmogo kā pasaules klases filmaktieri.

Gotfrīda Reinharda režijā pārfilmēta Hauptmaņa drāma „Pirms saulrieta" ar Hansu Albēru galvenajā lomā. Tā bija vācu filmu rūpniecības labākā filma šajā festivālā; daudzi cerēja, ka tā saņems vismaz otro godalgu. Tacu internacionālā žūrijas komisija par labāko šī festivāla filmu nominēja amerikāņu krāsu filmu „Aicinājums uz deju", kuŗa ir pilnīgi bez dialogiem un veidojas no trijiem baleta gabaliem Zens Keli šajā filmā parādās kā idejām bagāts koreografs un izcils dejotājs gan pantomimā gan modernā dejā. Tur ir kāda Bajaco parafraze, kāds gabals no Tūkstots un viena nakts un pēdīgi zāda Mopasāna variācija. Loti savdabīga ir šīs filmas mūzika, ko žūrijas komisija atzina par pārdrošu veikumu ar lielisku gala iznākumu. Tas ir jauns eksperiments filmu mākslas pasaulē, par ko daudz tiks runāts un diskutēts. Filmas tituls izklausās pat drusku banāls: „Let's dance!", bet šī filma pelnīti saņēma Berlines festivāla „zelta lāci". Desmit gadus Kelijs strādājis pie šīs filmas un baleta ainu izveidošanas. Tas norāda, ka rūpīgā apdarē filma var kļūt par ievērojamu mākslas darbu.

„Sudraba lāci" saņēma Lorenss Olivjē par „Ričardu III", kas arī ir cildināms filmu mākslas darbs ar Anglijas labākajiem aktieriem Šekspīra lugu spēlētājiem. Labi padevusies Šekspīra valodas intonācija traģisko notikumu pasvitrošanai un izcelšanai.

Kā labāko režisoru apbalvoja Robertu Aldrichu par filmas „Rudens vētras" režiju teicamā mākslinieciskā formā. Par savas lomas labāko tēlotāju atzina italieti Elzu Matinellu, un viņai piešķīra Berlines sudraba lāci. Arī Bērtu Lankasteru apbalvoja ar sudraba lāci par veiksmīgo spēli filmā Trapeca.

Par labāko visu vakaru aizpildītāju dokumentār- un kultūrfilmu atzina vācu filmu „Nav vietas mežonīgiem zvēriem", ko izgatavojis Frankfurtes zoologoskā dārza direktors Grcimeks ar savu dēlu Afrikas ceļojumā. Sudraba lāci saņēma Volts Disnejs par savu filmu „Stepes noslēpums." Starp īsām kultūrfilmām uzvarēja Francija ar filmu: „Nakts Parīzē." Kā nākošās labākās atzina Kanadas kultūrfilmu „Jaukta skaitļu spēle" un Indijas „Pavasaris Kašmirā."

Starp negodalgotām filmām ievērību guva somu f. „Nepazīstamais karavīrs." Tur parādīta somu tautas traģēdija nevienlīdzgajā somu un krievu karā īsi pirms Otrā pasaules kara, kad somiem bija jāparaksta miera līgums. Tā ir visas tautas varoņība, ka tagad var parādīt savu sakāvi. Būtībā tā ir zināma apsūdzība pret karu vispār, jo neviens karš nenes tiešī labu, bet tomēr itin bieži ieskanas dziļi patriotiski starpmotīvi, kas tautu paglābj arī cīņas zaudēšanas situācijā. Tā ir veselas tautas traģēdija.

(Nobeigums 8. lpp.)

A. VOITKUS

Astrīdas Robežgruntnieces vīrote

ROMĀNS

(24. turpinājums)

„Jūs vēl neaptvērāt? Bet biedri Augar! Kādreiz jūs gribējāt kļūt partijas biedrs, tad ievainojums jūs no tā atturēja un masa jūs aprija. Bet patiesa cīnītāja spars nav salaužams, un jūs atkal pacēlāties virspusē. Nu?"

Imants sāka saprast, bet viņam bija ļoti grūti palikt nopietnam.

„Jūs — domājat?"

„Profams, domāju. Sāciet no tās vietas, kur nobeidzāt. Jūsu pēdējais uzdevums bija būt ziņotājam. Ja ārsti jūs atzīs par piemērotu un laižamu uz ārzemēm, jūs mums sniegsit ziņojumus."

„Par Veidi un Graudu?"

„Arī par trešo. Par pavadoni. Jūs esat darbā vecāks par viņu."

„Kurš tas būs?"

„To vēl nevaru teikt. Vēl šis tas noskaidrojams. Tātad: te adrese, kur jums ritu četros Rīgā jāpieteicas. Kad pārbaude cauri, tūlīt nāciet pie manis."

Egle piecēlās un sniedza Imantam roku.

Apmeklējums bija beidzies.

⁂

Līdz četriem pēcpusdienā, kad Imantam bija jāierodas 1. Poliklīnikā uz pārbaudi, vēl bija trīs stundas laika.

Ejot gar universitātes veco ēku Operas nama pusē, viņš savu redzīgo aci centās koncentrēt uz apakšējā stāva stūra logiem ar tādu aplēsi, lai redzētu tikai logus un ēkas sienas, bet neredzētu ielu, braucējus un gājējus.

Tā bija pašapmānīšanās un mēģinājums pārcelties piecpadsmit, sešpadsmit gadus atpakaļ un iedomāties, ka viņš šodien kā pirmā kursa students steidzas no stacijas uz lekcijām. Viņš ir tikko iebraucis no Jelgavas, viņi vilcienā bijuši kopā vienā vagona nodalījumā vesela grupa — gaŗais Zandbergs, miegainais resnais Mežmalis, Liepiņš un Krasts, bez tam pāris Angļu institūta audzēknes, viena konservātoriste un viens Mākslas akadēmijas students. Stunda no Jelgavas līdz Rīgai sarunās bija aizlidojusi kā nemanīta, staciju viņi vēl bija atstājuši visi kopā, bet tad katrā ielu krustojumā viņu grupa bija dilusi, līdz pie augstskolas viņš bija pienācis viens pats.

Tā bija pašapmānīšanās, iedomāties, ka pa ielām tāpat kā toreiz staigā priecīgi, labi ģērbti cilvēki, ka uz Universitātes kāpnēm redzami studenti krāsu cepurītēm galvā, un ka pirmajā stāvā stūra klausītavā profesors Adamovičs pašreiz beidzis baznīcas vēstures lekciju, un ka tūlīt sāksies profesora Maldoņa priekšlasījums par ētiskām vērtībām.

Tā bija pašapmānīšanās — bet vai tie, kas apreibinājās ar alkoholu, nedarīja to pašu?

Viņš sevi apreibināja ar atmiņām.

Pa kreisi, pāri liepām pacēlās Brīvības pieminekļa trīs zvaigznes. Zem tām gar pieminekļa abām pusēm brauca armijas pelēkie automobiļi, staigāja sarkanarmiešu virsnieki un kareivji. Divi dažādas pasaules, divi dažādi laikmeti.

Imants šķērsoja bulvāri, uzmanīgi vairoties braucēju, un iegāja Bastejkalna apstādījumos. Kanāļa malā bija brīvs soliņš.

Viņš apsēdās un vēroja gājējus un braucējus un gaidīja.

Pēdējo reizi viņš tēvu bija sastapis pirms pusgada. Toreiz tēvs jau vairāk kā trīs gadus bija atgriezies no Novaja Zemļas, kur to bija aizsūtījuši 1940. gada decembrī, drīzi pēc apcietināšanas un notiesāšanas. Viņš bija izcietis 12 no piespriestajiem piecpadsmit gadiem, amnestēts, atgriezies Rīgā un apmeties pie brālēna, ārsta Straumēna, ar laikrakstu palīdzību sācis meklēt pārējos pi derīgos. Imants bija sludinājumu lasījis un ļoti uzmanīgi un apdomīgi noliecis pirmo satikšanos ar tēvu.

Pēc tam viņi satikās pāris reizes gadā, vienmēr citā vietā, šķirdoties norunājot nākamo sastapšanās vietu. Laiku Imants tad iepriekš paziņoja, tēvam piesūtot dzimšanas vai vārda dienas kartīti, kuŗā ar norunātu z. uju palīdzību paziņoja dienu un stundu, kad viņš ieradīsies.

Noliktajā laikā Imants pamanīja tēvu — sirms, salīcis un ik pa pāris soļiem ieklepodamies, no Iekšrīgas puses nāca kādreiz staltais advokāts Straumēns. Vispirms viņš pagāja Imanta soliņam gaŗām un, uz dēlu pat nepaskatījies, piegāja pie kanāļa, brītiņu lūkojās tā ūdenī, tad pagriezās uz soliņa pusi kā brīvu vietu meklēdams un tikai tad nāca un apsēdās soliņa otrā galā.

Pēc minūtēm desmit, kad tuvumā neviena aizdomīga sekotāja vai novērotāja nemanīja, tēvs un dēls sasēdās uz sola ciešāki.

Divi sveši cilvēki, kas gadījuma dēļ, svaigu gaisu meklēdami apsēdušies uz tā paša parka soliņa un pieklājības dēļ apmainās dažiem teikumiem.

„Tēt' — iespējams, ka jau pēc nedēļas dodos uz Vāciju."

„Lasīju Ciņā . . . Un saprotu . . . Šī mums, tātad, pēdējā sastapšanās? . . . Ja Dievs būs lēmis . . ."

„Tu domā, ka tas būtu pareizi? Atstāt tevi, atstāt Moniku . . ."

„Ja vien vari, Imant, ja vien vari! Kas es esmu? Cilvēks? — Dilstošs ķermenis. Vraks. Pat tavs tēvs vairs neesmu. Slepus mums jāsastopas, slepus jārunā — kā noziedzniekiem. Cik bieži drīkstam satikties, lai nevienam nerastos aizdomas? Divi, trīs reizes gadā. Tas nozīmē, ka manā atlikušajā mūža daļā mēs vēl redzētos reizes piecas, sešas."

„Ko tu runā! Ja tu izcieti divpadsmit gadus Novaja Zemļā, tu izcietīsi tos dažus gadus arī vēl te, līdz . . . zini, marta beigās man izdevās — uztvēru Amerikas Balsi . . . kaut kas briest, kaut kas veidojas . . ."

„Tā briest un veidojas jau visus šos gadus. Cilvēku prātos un ilgās. Krievijā — kopš Pirmā, pie mums kopš Otrā kara. — Nē, Imant. Tici man — komūnisms pārņems pasauli. Varbūt paies vēl laiks. Varbūt, vajadzēs vienu vai divi paaudzes līdz arī Amerika kļūs komūnistiska, bet tas notiks. Ne tāpēc, ka tas būtu labi, bet tāpēc, ka komūnisms vienmēr atrodas uzbrukšanas pozicijā, kamēr Rietumi tikai atgaiņājas."

„Ja tu tā domā, tad manai bēgšanai nav nozīmes. Kāda vajadzība uz dažiem gadiem pabēgt, lai beidzot atkal būtu turpat, kur šodien? Kāda tam jēga?"

„Nē, Imant. Tā nav. Katram, kam vien iespējams no šī murda izkļūt, tas jādara. Un tad jākliedz Rietumiem ausīs, lai tie mostas!"

Viņi brīdi sēdēja klusēdami. No pilsētas kanāļa cēlās silta valguma ,smarža, un kastaņos bija saspraustas neskaitāmas svecītes. Cauri gaiši zaļajām, svaigajām lapām spraucās saule un meklēja zemi, lai to sildītu un apmīļotu.

„Ar vienu lietu tomēr netieku un netieku skaidrībā — ar Moniku," Imants beidzot pārtrauca klusumu, „mēs esam dzīvojuši kā vīrs un sieva jau tik daudzus gadus. Un — —"

„Un?" tēvs pārprasīja, kad Imants pārtrauca teikumu un pēkšņi domās iegrimis, vairs neatsāka, „un?"

„Un es nezinu, vai daru pareizi viņu atstādams. Aizbraucot man viņa apzināti būs jāmaldina. Man būs jāizliekas, it kā šķiramies tiešām tikai uz dažām nedēļām; būs jāatvadās kā no sievas — un pie tam ar skaidru apziņu, ka pirmais, ko aiz robežām darīšu — būs klaušināt par Intu."

Tēvs brīdi neatbildēja. Ar spieķi viņš celiņa smiltī vilka visādus rimbuļļus, apļus un trijstūrus, tad atkal ar kāju tos izdzēsa un sāka par jaunu.

„Jā, Imant, — tā nu ir lieta, par ko tev pašam jāizšķiras. Vai tu nedomā, ka Monika pa šiem gadiem būtu drīkstējusi iegūt tavu nedalītu uzticību?"

Viņš pasmaidīja kā sevī, tad piemetināja:

„Tad man arī būtu vedekla . . ."

(Turpinājums sekos)

# DAUGAVAS VANAGU DIENU UN ALJAS KONGRESA NORISE

## 1.—3. SEPTEMBRĪ ČIKĀGĀ

### SESTDIEN, 1. SEPTEMBRĪ

**plkst. 10.00** Reģistrācija ALJAs kongresa dalībniekiem, Lane Technicum, Western un Addison Avenue stūrī (2400 W un 3600 N).

**plkst. 13.00** Svinīga svētku atklāšana, Lane Technicum auditorijā, Western un Addison Avenue stūrī.

**plkst. 14.45** Jauno mākslinieku darbu skates atklāšana, Lane Technikum vestibilā.

**plkst. 15.00** Amerikas Latviešu Jaunatnes Apvienības kongress, Lane Technicum Auditorijā.

**plkst. 15.00** ASV Daugavas Vanagu salidojums, Lane Technicum telpās.

**plkst. 19.00**

**Teātŗa izrāde. Ed. Vulfa „Svētki Skangalē", Milvoku DV teātŗa izpildījumā. Režisore M. Valtere-Einberga** (Lane Technicum telpās).

**plkst. 21.00** Draudzības vakars ar deju. Lion's Building apakšējā zālē, 4306 W. North Avenue (1600 N., netālu no Grand Avenue). Spēlēs latviešu deju orķestris, plina bufete un galdiņi.

### SVĒTDIEN, 2. SEPTEMBRĪ

**plkst. 9.45** Amerikas Latviešu Jaunatnes Apvienības kongress, Lane Technicum telpās.

**plkst. 17.00**

**Svētku koncerts, apvienoto vīru koŗu (ap 120 dziedātāju) un jauno mākslinieku-solistu priekšnesums**

(tenors P. Lielzuika, mecosoprāns V. Melliņa, soprāns Sk. Liduma, pie klavierēm pianists V. Treimanis. Kantātes „Tēvijai" solo partiju dziedās V. Salna. Ērģeļu pavadījums — Maijas Jēkabsones). Diriģents Br. Skulte (Lane Technicum telpās).

**plkst. 21.00**

**Svētku saviesīgs vakars ar deju, Keymen's Club, 4717 W. Madison Avenue (trīs zāles). Pilna bufete, galdiņi, spēlēs vācu deju orķestris.**

Biļešu iepriekšēja pārdošana Čikāgā: A. Ozoliņas grāmatu veikalā, 1635 N. Orchard; pie Cīņas Ev. Lut. draudzes kasiera N. Mundirova, svētdienās baznīcas apakšējā zālē; ārpus Čikāgas DV apvienībās un jaunatnes pulciņos. Galdiņu rezervēšana draudzības vakaram un svētku ballei: tālr.: EV 4-7194 un EV 4-2422.

### PIRMDIEN, 3. SEPTEMBRĪ

**Čikāgas nozīmīgāko vietu apskate.**

Iebraukušiem tautiešiem informācija pieprasāma pa tālruni — AR 6-9098, sarīkojumu vietās būs informācijas galdiņi.

RĪCĪBAS KOMITEJA.


**Dr. ROMAN PNIEWSKY**
Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās
8537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

**Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS**
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)
Zvanīt WA 3-2003 pēc pusdienas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slāvu valodās


## LAIKRAKSTA LA

atsevišķus numurus Toronto iespējams saņemt:

PILSĒTAS CENTRĀ

| | |
|---|---|
| LA birojā, 123 Huron Street | Central Meat, 928 College St. |
| All Nations Book and Film Service, 340 College St. | Lotus Florists, 802 Bathurst St. Pieņem arī jaunus abonementus |
| Pocos Meat Products, 376 College St. | Rūta Restaurant, 994 Dundas St., West |
| Balint Newspaper and Book Store, 272 Spadina Ave | Atlantic Restaurant, 1330 Dundas St., West |
| | Modern Delicatessen, 746 Dovercourt Rd. |

RIETUMU DAĻA

| | |
|---|---|
| Atlas Food Store, 1533 Queen St., West | Little Riga, 343 Roncesvalles Ave. Piemēr arī jaunus abonementus |
| Spring Marketeria, 113 Roncesvalles Ave | E. J. Groceteria, 884 Roncesvalles Ave |
| Venus Florists, 231 Roncesvalles Ave. Piemēr arī jaunus abonementus | High Park Food Market, 1663 Bloor St., West |

AUSTRUMU DAĻA

| | |
|---|---|
| Ansmits Groceries, 274 Parliament St. | Broadview Bakery and Delicatessen, 731 Broadview Ave |
| Calla Florists, 727 Danforth Ave | |

Toronto augšminētajos veikalos atsevišķi laikraksta eksemplāri jau dabūjami - trešdienas numurs otrdienas vakarā un sestdienas numurs piektdienas vakarā, tā izbraucēji nedēļas nogalēs var jau paņemt līdz jaunāko laikrakstu.

SAULAINĒ pie pārvaldnieka Rudzīša kunga


**MOONLITE VILLA**
ROSEDALE, Ont., Kanadā.
Tel.: Burnt River 16, Ring 31
Izīrējamas istabas vasarniekiem
LABA ATPŪTAS VIETA
PELDĒŠANĀS, SAULOŠANĀS
LIELISKA MAKŠĶERĒŠANA
*Uz vēlēšanos ar UZTURU vai arī pašgatavošanas iespējas.*
M. VESTFALE un K. MAJORS

I. TORVALDA
**TĀDAS BIJA BEIGAS**
Ies., cena $3.50.
DV Grāmatnīcā, 123 Huron Str., Ont., Toronto

**S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC**
68 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-0451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.
Runā krieviski, vāciski un latviski

**LITTLE BEAUTY SALON**
(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 ST. CLARENS AVE, tel. LE 1-5937
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto
PIRMDIENAS SLĒGTS

**Ing. M. MARDI'S**
AUTOVADĪŠANAS SKOLA
490 College St., tel. WA 4-8219, Toronto
Automatisko un standarta transmisiju auto

**JAUNĀKĀS GRĀMATAS**

| | |
|---|---|
| J. Torvalds, TĀDAS BIJA BEIGAS | $3.50 |
| C. Morgana, NOTIKUMS UPES LINIJĀ, rom., ies. | $3.25 |
| M. Zeberiņa, PURA PUĶIS UN TRIS SIEVAS, rom. | $3.40 |
| E. Mednis, ROZES LIDO GAISOS, rom., ies. | $3.50 |
| J. Ķūlītis, ES KARA AIZIEDAMS, atm., ies. | $4.00 |
| ŽURNĀLI: | |
| Ceļa Zīmes No. 29 | $1.20 |
| Laikmets No. 30 | $0.75 |
| Latvju Zeltene No. 27 | $0.75 |
| Latvju Žurnāls | $0.75 |

DV GRĀMATNĪCĀ — PLAŠĀKĀ KANADĀ
123 Huron Street, Toronto, Ontario

Ieteicama plašākā pavāru grāmata latviešu valodā
**M. KRONES-BALDUMAS**
**IKDIENAS UN SVĒTKU GALDS**
Liela formāta, 700 lapp., 1600 recepšu vienkāršām ikdienas maltītēm un svētku galdam. Daudz ilustrāciju, no kuŗām dažas ir krāsainas. Cena $6.85.
Izsūtām uz pēcmaksu (C.O.D.). Zvanīt EM 8-0792 līdz pl. 6 vak.
DABŪJAMA
**DV GRĀMATNĪCĀ**
123 Huron St., Toronto, Ont.

**Dr. T. L. GRANOVSKY**
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9038, Toronto

**Dr. Alexander Szatmari**
nervu un noguruma slimībās
260 St. Clair Ave, W.
Toronto
Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

## PADOMI NAMAMĀTĒM

M. KRONE-BALDUMA

### ZIVJU ĒDIENI

Zivis ir vērtīgs barības līdzeklis augstā olbaltumvielu sastāva dēļ. Vienalga, vai tās būtu jūras vai saldūdeņu zivis. Zivīs ir arī nepieciešamās minerālvielas un vitamini.

Zivis izmantojamas daudz un dažādos veidos. Vienmēr ienesot ko jaunu zivju ēdienu gatavošanā, pat lieliem makšķerniekiem zivju ēdieni neapnīks.

PIKANTI CEPTA LĪDAKA

Notīrītu līdaku apsāla un ierīvē ar sinepju pulvera un smalki sakapātu petersiļu lapiņu maisījumu. Liek karstos taukos uz cepešpannas, pieliekot klāt dažas garšas saknes. Bieži pārlaistot, cep krāsnī līdz gatavībai. Galdā pasniedz ar novārītiem kartupeļiem un gurķu salātiem.

LĪDAKAS FILEJAS TOMĀTU MĒRCĒ

Notīrītu līdaku atbrīvo no asakām un fileju sagriež nelielos gabaliņos, apsāla un apcep karstos taukos. Tomātu biezenim pievieno etiķi pēc garšas, lauru lapas, piparus un virces. Visu uzvāra un vēl karstu pārlej sakārtotiem filejas gabaliem.

LĪDAKAS FILEJA AR SĒNĒM

Sagatavotos filejas gabalus cep karstos taukos un gatavus sakārto traukā. Mazākus sīpolus sagriež šķēlēs, kā arī notīrītas sēnes un sacep, pārkaisa mazliet ar miltiem un pielej karstu pienu, visu uzvāra un pārlej zivju filejām. Galdā pasniedz ar sālsūdenī novārītiem kartupeļiem un lapu salātiem.

LĪDAKAS SALĀTI

Novārītu līdaku atbrīvo no ādas un asakām; sagriež mazākos gabaliņos, pārkaisa sāli, pārslacina ar etiķi un nedaudz eļļas. Pieliek smalki sakapātu sīpolu un viegli izmaisa. Atstāj vienu stundu, lai iesūcas.

PIKANTS LĪDAKAS PILDĪJUMS

Notīrītu līdaku nomazgā, asaku izņem tā, lai zivs gaļa netiktu saplosīta, viegli apsāla, tad izdala abas filejas.

2 cieti novārītas olas smalki sakapā, sarīvē vienu sīpolu, pieliek vienu ēd. kar. smalki sakapātu petersiļu lapiņu un mazliet sinepju pulvera. Visu šo maisījumu uzziež zivju filejām (zivju fileju ņem ap 2—2½ mārc) un saveltnē. Ietin marles drēbē, pārsien un vāra sāls ūdenī, pievienojot visas garšas vielas.

Gatavo zivs fileju atbrīvo no drēbes gabala un ar asu nazi sagriež šķēlēs. Zivs novārījumu izkāš un pagatavo aspiku, kuŗu uzlej uz zivju trauka un noliek vēsumā, lai sastingst. Uz sastingušā zivs aspika sakārto sagrieztās zivju šķēles. Garnē ar citrona šķēlītēm un maziem etiķa gurķīšiem.

SAUTĒTA KARPA

Karpa apm. 2 mārc., 2 ēd. kar. sojas pupiņu mērceš, ½ltr. ūdens, 50 gr. eļļas, 1 tējk. kartupeļmiltu, ¼ tējk. sarīvēta ingvera, 1 ēd. k. sarīvēta sīpola, 1 ēd. kar. vārāmā vīna un 1 ēd. k. etiķa, 1 mazs zariņš ķiploka, sāls un pipari pēc garšas.

Karpu notīra, nomazgā un cep karstā eļļā apm. 15 min., pārkaisa sajauktas visas augšā minētās garšvielas, uzliek pannai vāku un sautē vēl 5 min., tad pārkaisa kartupeļmiltus un pielej karstu ūdeni vai zivs novārījumu, 20 minūtes atstāj uz pavisam lēnas uguns, tad pievieno vīnu un etiķi.

KARPA TOMĀTU MĒRCĒ

Karpu notīra un sagriež nelielos gabaliņos. Sagrieztus sīpolu un puravu apsautē sviestā. Ieliek zivs gabaliņus un pārlej tomātu biezeni, pieliek sāli, papriku, mazliet ūdens un, ja vēlas, vārāmo vīnu 2 ēd. k. Sautē aizvākotā traukā. Gatavu sakārto traukā un pārkaisa ar smalki sakapātām petersiļu lapiņām. Klāt dod novārītus vai taukos ceptus kartupeļus.

KARPAS ALŪ

Novārītu karpu sagriež nelielos gabaliņos un viegli apsāla. Taukos vai sviestā sabrūnina miltus un pārlej tumšo alu, pievieno 2 ēd. kar. etiķa, 2 ēd. k. sīrupa un ieliek karpas gabaliņus. Sautē līdz gatavībai.


**TINCIS**
Jaunā JAŅA ŠIRMAŅA grāmata ar Herberta Šila 113 zīmējumiem, greznā, skaistai dāvanai piemērotā sējumumā iznāks oktobŗa sākumā Daugavas apgādā. Grāmatas varonis, mazais kaķēns Tincis sagādās visai ģimenei daudz kopīgu siltas sirsnības pilnu stundu. Gan bērni, gan lielie cilvēki ar aizrautību sekos viņa raibajām dēkām celojumā pa brīvo Latviju. Tās būs jaukas neaizmirstamas stundas, kas bērnu atmiņā iespiedīsies visam mūžam. Bet lai vēl vairāk piesaistītu mazos lasītājus latviešu grāmatai, Tinča subskribentu eksemplāros iespiedīsim to bērnu un jauniešu vārdus, kuŗiem grāmatu dāvināsit. Tur būs bērni no Amerikas, Eiropas, Austrālijas. Tur jābūt arī jūsu mīluļiem.

**Līdz 31. augustam**
pagarinātā subskribentu pieņemšana, pēc tam Tinča pēdējā loksne iet ātrspiedē iekšā. Tādēļ nekavējoties paziņojiet savu mazo draugu vārdus (vienas grāmatas subskripcija dod tiesību iespiest vienas ģimenes bērnu vārdus, uzvārdu, dzīves vietu un valsti) līdz ar subskripcijas pieteikumu un iemaksu $4.50 (brīvajā tirgū grezнais izdevums maksās $5.30) Daugavas galv. pārstāvim: V. Kancāns, 1900 W 3rd St., White Bear Lake, Minn., U.S.A.

**Mājas īpašnieki, ja jums vajadzīga nauda**
uzņēmumam vai personiskām vajadzībām, lūdzu griezties pie
**LATVIJA - CANADIAN MORTGAGE Co.**
Mēs dodam skaidrā nandā otrai obligācijai uz visu māju, neatkarīgi no 1. obligācijas. Zemi maksājumi. Bezmaksas obligāciju sagāde.
ZVANIT
EM 8-1242, Toronto


## aiz DZELZSKŪRTAINĀ aizkara

### RĪGĀ 565.000 IEDZĪVOTĀJU

### Ko rāda jaunākā padomju statistika?

Padomju ministru padomes Centrālais statiskas birojs nesen publicējis grāmatu „PSRS tautsaimniecība". Tā ir pirmā statistikas grāmata, kas Padomju Savienībā publicēta kopš 1939. g. Šī grāmata palīdz noskaidrot daudzus faktus, par kuŗiem ārzemēs līdz šim nebija skaidrības.

Mūs sevišķi interesē tas, ka grāmatā atrodami dati par Baltijas valstīm. Tā Latvijas iedzīvotāju skaits 1956. g. aprīlī bijis 2 miljoni, kamēr 1939. g. Latvijā bija 1,9 milj. iedzīvotāju. Iedzīvotāju pieaugums — 100,000 galvenokārt saplūdis Rīgā, jo Rīgas iedzīvotāju skaits 1956. g. ir 565.000. Pirms kara Rīgā bija apm. 400.000 iedzīvotāju. No tā redzams, ka līdz šim ienākušās ziņas it kā Rīgā esot tuvu pie miljona iedzīvotāju, izrādījušās stipri pārspīlētas. Nav zināms cik Rīgā tagad vēl palicis no tiem iedzīvotājiem, kas tur atradās pirms kara, jo nav noteiktu datu, cik rīdzinieku devušies trimdā un cik izsūtīti uz Sibiriju. Ir zināms, ka daudz latviešu no laukiem un mazākām pilsētām pārcēlušies uz Rīgu, tomēr Rīgas iedzīvotāju lielo pieaugumu būs devuši ieceļotāji no Krievijas.

Publicētie dati arī atklāj, ka Padomju Savienības iedzīvotāju skaits 1956. g. ir 200,2 milj, kamēr 1940. g. tas bija 191,7 milj. Ukraina un Baltkrievija uzrāda iedzīvotāju skaita samazināšanos, salīdzinot ar 1940. g., kas norāda uz smagiem zaudējumiem Otrā pasaules karā. Duŗas acīs lielā dzimstības samazināšanās Padomju Savienībā. Kamēr 1926. gadā tā bija 47 uz 1.000 iedzīvotājiem, šogad tā nokritusi uz 25,6. Publicētā statistika atklāj arī masveida pārvietošanu uz Austrumiem. Tā Kazachstanas republikā iedzīvotāju skaits pieaudzis no 6,2 uz 8,5 milj. Vairākas pilsētas Sibirijā, kā Novosibirska, Sverdlovska un Čeļābinska ierindojušās Padomju Savienības lielāko pilsētu skaitā.

Par padomju saimniecisko dzīvi pilnīgākie dati sniegti tanīs nozarēs, kuŗās bijis uzrādīts progress, piem., rūpniecībā. Turpretim par lauksaimniecību sniegti diezgan skopi procentuāli dati. Padomju varas vīriem trūcis drosmes publicēt noteiktus skaitļus šinī svarīgajā saimnieciskajā nozarē, kas padomju valstī atrodas ļoti bēdīgā stāvoklī.

**PAR 12 RUBLIEM DIENĀ STRĀDĀ NO SAULES LĪDZ SAULEI**

**PSRS pad. saimn. min. kollēģijas loceklis Chaltūrins izteicies: „90,000 brauks novākt ražu uz Kazachijas pad. saimniecībām, ap 30,000 galvenokārt uz Altaja, Krasnojarskas novadiem, Čkalovas, Omskas u.c. apgabaliem. Pavisam nosūtīs 200,000 brīvprātīgo." — Pad. saimniecībās darbus atalgo pēc pastāvošajām likmēm. Noteikta minimālā garantētā dienas alga brīvprātīgajiem — 12 rubļu. — Paņemt līdz maisu (salmu) un segu, gaišus kreklus, tumšas brilles, vakaros un naktīs uz lauka dzestri — jāpaņem arī vatnieks . . . cimdus, kaŗoti, blodiņu, krūzīti, salokāmo nazi . . .»**

(Padomju Jaunatne, 1956. g. 23. jūnijā)

Piezīme: Te nu nav vairs ne mazāko šaubu, ka jaunieši, kuŗus „brīvprātīgi" aizdzen uz Sibiriju un Kazachstanas stepēm trieciena tempā novākt ražu, varas vīri par darbu no saules līdz saulei atmet ubaga grašus — 12 rub. dienā. Ja viņiem būtu atļautas atpūtas dienas, tad mēnesī šie „laimīgie" padomju jaunieši nopelnītu 300 rubļu, guļot īso nakti saltajā stepē ar pustukšu vēderu. Par šo sūri pelnīto naudu viņi nevar nopirkt pat pāri kurpju. Kuŗš gan laukstrādnieks par šādu atalgojumu būtu strādājis brīvajā Latvijā?! Nē, padomju verdzības sistēmā Chruščevs nav neko uzlabojis!

JAUNA VIESNĪCA RĪGĀ

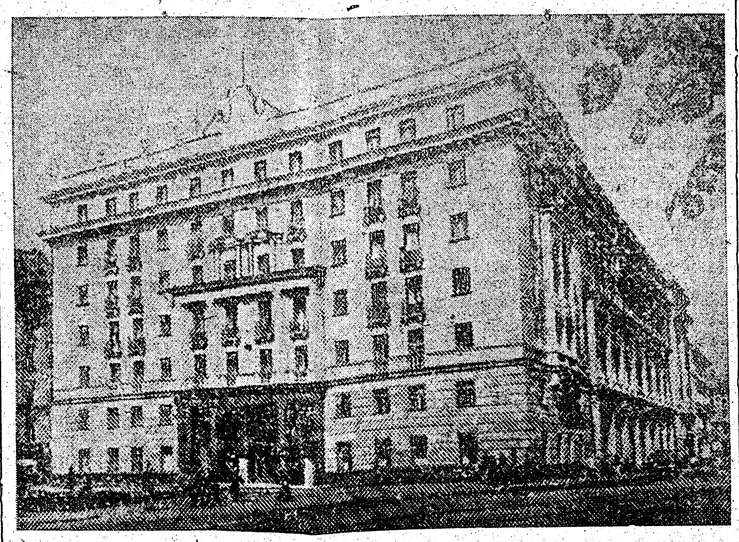

11 gadus komūnisti uzcēluši šādu jaunu viesnīcu nodegušās Romas viesnīcas vietā.


**Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no**
DR. OETKER

**MĀJU TĪROT IZNĪCINA PARAZĪTUS UN INSEKTUS**

**Jaunais ‚LYSOL'**
Nav indīgs! Nekaitīgs!
„LYSOL" Kanadā ir izplatītākais dezinfekcijas līdzeklis; to lieto daudzās ārstniecības slimnīcās — ilgstoši iedarbīgs... dezinficē, kad tīra izlietnes, grīdas, koka daļas, tualetes telpas u. c. „LYSOL" pasargās jūsu māju no insektiem. Prāva pudele roku desinfekcijai jums tiks piesūtīta bez maksas, līdz ko atsūtīsit savu vārdu un adresi ar „LYSOL" kastītes vāku. Sūtiet uz adresi: „LYSOL", Dept. FP-1, 37 Hanna Ave, Toronto 3.

**LIZOLS**
Tīra
Dezinficē
Novērš
nepatīkamo
smaku

Dabūjams visos drogu veikalos
LD 5507

# TINCIS

Jaunā JAŅA ŠIRMAŅA grāmata ar Herberta Šila 113 zīmējumiem, greznā, skaistai dāvanai piemērotā sējumumā iznāks oktobra sākumā. Daugavas apgādā. Grāmatas varonis, mazais kaķēns Tincis sagādās visai ģimenei daudz kopīgu siltas sirsnības pilnu stundu. Gan bērni, gan lielie cilvēki ar aizrautību sekos viņa raibajām dēkām celojumā pa brīvo Latviju. Tās būs jaukas neaizmirstamas stundas, kas bērnu atmiņā iespiedīsies visam mūžam. Bet lai vēl vairāk piesaistītu mazos lasītājus latviešu grāmatai, Tinča subskribentu eksemplāros iespiedīsim to bērnu un jauniešu vārdus, kuriem grāmatu dāvināsit. Tur būs bērni no Amerikas, Eiropas, Austrālijas. Tur jābūt arī jūsu mīluļiem.

**Līdz 31. augustam**

pagarināta subskribentu pieņemšana, pēc tam Tinča pēdējā loksne iet ātrspiedē iekšā. Tādēļ nekavējoties paziņojiet savu mazo draugu vārdus (vienas grāmatas subskripcija dod tiesību iespiest vienas ģimenes bērnu vārdus, uzvārdu, dzīves vietu un valsti) līdz ar subskripcijas pieteikumu un iemaksu $4.50 (brīvajā tirgū greznais izdevums maksās $5.30) Daugavas galv. pārstāvim: V. Kancāns, 1900 W 3rd St., White Bear Lake, Minn., U.S.A.


**Mājas īpašnieki, ja jums vajadzīga nauda**

uzņēmumam vai personiskām vajadzībām, lūdzu griezties pie

**LATVIJA - CANADIAN MORTGAGE Co.**

Mēs dodam skaidrā naudā otrai obligācijai uz visu māju, neatkarīgi no 1. obligācijas. Zemi maksājumi. Bezmaksas obligāciju sagāde.

ZVANIT

EM 8-1242, Toronto

**Pudiņu un cepumu pulveri tikai no**

DR. OETKER

**MĀJU TĪROT IZNĪCINA PARAZĪTUS UN INSEKTUS**

**Jaunais ‚LYSOL'**

**Nav indīgs! Nekaitīgs!**

„LYSOL" Kanadā ir izplatītākais dezinfekcijas līdzeklis; to lieto daudzās lielākajās slimnīcās — ilgstoši ķedarbīgs— dezinficē, kad tīra izlietnes, grīdas, koka daļas, tualetes telpas u. c. „LYSOL" pasargās jūsu māju no insektiem. Prāva pudele roku desinfekcijai jums tiks piesūtīta bez maksas, līdz ko atsūtīsit savu vārdu un adresi ar „LYSOL" kastītes vāku. Sūtiet uz adresi: „LYSOL", Dept. FP-1, 37 Hanna Ave, Toronto 3.

**LIZOLS**

Tīra

Dezinficē

Novērš nepatīkamo smaku

Dabūjams visos drogu veikalos

LD 5507


PIEPRASIET

## APGĀDA LATVJU GRĀMATA IZDEVUMUS

Grāmata par Latviju angļu valodā — CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA, bagātīgi illustrēta, cena, ies. $12.50.

Rūdolfa Blaumaņa KOPOTI RAKSTI, 12 sējumi, 3860 lapaspuses, ies., cena $45.00

A. Rupaiņa rom. — MĀRA MOSTAS, I., II., ies., cena $8.00

V. Plūdoņa — DAIĻDARBU IZLASE, ies., cena $3.50

J. Klīdzēja — GRĒKS UZ PUSĒM, ies., cena $2.90

Ilmas Grebzdes stāsti — RAGANA, ies., cena $2.50

T. Zeltiņa romāns — SLAZDĀ, ies., cena $3.00

O. Liepiņa romāns — VĒLĀ LIESMA, ies., cena $3.40

Andr. Niedras — KAD MĒNESS DILST, ies., cena $3.60

A. Niedras romāns — MAIJA PURENE, I, II, kopsējums, cena $5.90

A. Niedras romāns — PIE AZANDAS UPES, ies., cena $3.50

A. Niedras stāsti — PASAULES PLAUKSTA, ies., cena $3.40

Birznieka-Upīša — PASARIŅA DIENAS GRĀMATA, ies., cena $2.60

Apsīšu Jēkaba — BAGĀTI RADI, ies., cena $2.40

Ed. Tūtera — TRAUCIŅŠ AR MEDU, broš., cena $1.40

E. Andersones stāsti — VASARA, broš., cena $1.20

E. Andersones stāsti — ZAĶI UN PELES, broš., cena $1.20

V. Richtera 3 cēl. kom. — TRAKIE, broš., cena $1.00

M. Vesterlindas biogr. romāns — NEMIRSTĪGAIS MOCARTS, ies., cena $3.40

H. Sobeka sp. romāns — UZVARA, ies., cena $2.80

Dž. Londona romāns — JŪRAS VILKS, ies., cena $3.60

A. Elgūta — PAZĪSTI ČIKĀGU, cena $0.80

Dr. Z. Ligera — LATVIEŠU ETNOGRAFIJA, broš., cena $6.50

**DV-GRĀMATNĪCĀ**

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

SEZONAS

## BALLE SAULAINĒ

Sestdien, 25. augustā. Sākums pulkst. 7 vakarā.

Visa Saulaines plašā un jaukā territorija viesu rīcībā.

Ieeja $1.00 no personas.

Visus tautiešus laipni ielūdz

SAULAINES PĀRVALDE

**ELEKTRIĶI**

labi aroda pratēji un elektriķu palīgi var atrast pastāvīgu darbu Ziemeļ- un Vidusontario.

Darbs aptver elektriskās installācijas metallurģiskās fabrikās, papīrfabrikās, urana raktuvēs, ķīmiskās fabrikās u.c.

Interesentus lūdz rakstīt: Mutual Electric Co. Ltd., 821 Queen St. E. Sault-Ste-Marie vai zvanīt vakaros starp pulkst. 6 un 7 inž. E. Osis, AL 6-2672.

**VAJADZĪGI GALDNIEKI UN GALDNIEKU PALĪGI**

Zvanīt vakaros

GL 9310, Toronto.

**Meklēju** savu onkuli JĀNI MILLERU, izbraucis no Visbādenes nometnes uz Kanadu apm. 1947. g. Lūdz rakstīt: Sr. Ernests Millers, Calle Primera Araure, A-101, Acarigua, Edo Portuguesa, Venezuela. (1027)

**Ja kāds ko zinātu par**

**JANINU SAVICKI,**

**dz. 1917. g. (Ivanova Kolvena meita), lūdz rakstīt vai zvanīt LA kantorim. Ziņas no piederīgiem.**

IZĪRĒJAMS dzīvoklis — 3 istabas, virtuve un garāža — labā un klusā rajonā. Vēlama bezbērnu ģimene vai vieninieki. Zvanīt LE 4-9133, Toronto. (947)

IZĪRĒJAMAS 2 mēbelētas istabas vai nemēbelētas istabas pārim vai vieniniekiem. Zvanīt tel: HU 8-8130, Toronto. (1028)

IZĪRĒJAMAS divas nemēbelētas ISTABAS un virtuve otrā stāvā. Tuvu satiksmei, High Park rajonā. Nav iebildumu pret bērniem. Zvanīt pēc pl. 6 v. RO 9-9522, Toronto. 1021

IZĪRĒJAMA 1 mēbelēta vai 2 nemēbelētas istabas ar parkošanas iespējām Bloor-Dufferin rajonā. Tel. LE 2-6064, Toronto. 1006

MĒBELĒTA ISTABA ar vārīšanas iespējām izīrējama Avenue-Davenport rajonā. Zvanīt pēc plkst. 6 v., izņemot sestd. un svētdienas. Tel.: WA 3-5295, Toronto. (1026)

**S. VASARĀJA**

**Transporta uzņēmums**

**Tel. LE 4-1403**

**Toronto**

Viena no ziņojumu serijām Ontario valdības dienestā

## VALDĪBAS VESELĪBAS DIENESTS DOMĀTS JŪSU LABKLĀJĪBAI

Ontario Minister of Health

Ievērojot pieaugošos šī dienesta izdevumus, nekad Ontario vēsturē vēl nav piedzīvots tik augsts līmenis kā pašreiz, kad ārkārtīga vērība tiek piešķirta tautas veselības aizsardzībai.

Papētot tautas veselības veicināšanas vēsturi aizgājušos 75 gados, kad šīs provinces veselības departments 1882. gadā iztika ar vienu sekretāri, kuŗa tika nodarbināta tikai daļēju darba laiku, tā operējot ar $4.000— budžetu, turpretī šodien Veselības dienestam tiek izdots ap $60.000.000 gadā.

Kamēr darbību sākot 1882. gadā tā administrācijā strādāja viena ar daļēju darba laiku nodarbināta sekretāre, šodien Ontario Veselības departments nodarbina pāri par 7000 darbinieku.

Bez tam Provinces valdības uzraudzībā tagad strādā Veselības pārvalde un mediciniskais personāls.

Šī kombinācija, kur provinces un pašvaldību veselības iestādes strādā kopīgi, ir radīta, lai Ontario provinces iedzīvotājus pēc iespējas labāk apkalpotu. Līdz ar darbības saskaņošanu un plašajām iespējām kopīgi strādājot, tas ļoti daudz palīdz atsevišķām personām, kā arī visas sabiedrības veselībai.

**ONTARIO DEPARTMENT OF HEALTH**

Hon. Mackinnon Phillips, M.D., C.M., LL.D, MINISTRS

Hon. Leslie M. Frost, Q.C. MINISTRU PREZIDENTS

**Vecāka sieviete meklē izpalīdzes darbu uz laukiem.** Rakstīt šī laikr. k. vai zvanīt Toronto BA 1-1619. 1008

**OPTIĶIS LUNSKY**

470 COLLEGE ST., TORONTO

WA 1-3924

## Ar 25%—50% nolaidi līdz 31. augustam

DAUGAVAS PASAULES RAKSTNIEKU SERIJA

PIRMO REIZI PĒC 11 GADIEM

Šogad Daugava īslaicīgi reducē cenas vienai grāmatu serijai, lai steidzīgi atbrīvotu planktus jaunizdevumiem. Liela daļa no serijas slaveno rakstnieku darbiem krājumā vairs tikai nedaudz eksemplāros.

| | | | |
|---|---|---|---|
| Balzaks | Eiženija Grandē, meitenes mīlestība | —.75 | 1.50 |
| Bengtsons | Sarkanā Odze, dēkas, ceļojumi .... | 1.85 | 3.40 |
| Diamels | Negaisa nakts, mīlestība, mistika .. | —.75 | 1.15 |
| Dimā | Trīs musketieri, nemirstīgs romāns | | 3.95 |
| Eksiperī | Nakts lidojums, vientuļa varonība | —.50 | 1.20 |
| Flobērs | Bovari kundze, mīlestība, mīlestība | 1.30 | 2.40 |
| Hamsuns | Mistērijas, īsts ziemeļnieku romāns | 1.40 | 2.45 |
| Heidenstams | Karolīnieši, Kārļa XII karagājieni | 1.60 | 2.85 |
| Hemingvejs | Ardievas ieročiem, likteņīga mīlestība | 1.20 | 2.10 |
| Hese | Narciss un Zeltamute, romantiska tema | 1.— | 1.95 |
| Hiltons | Ardievu mr Čips, skolotāja dzīve .... | —.50 | 1.20 |
| Hofmanis | Velna eleksīri, fantastisks romāns | 1.40 | 2.65 |
| Konreds | Taifūns, jūras vilki un vētra ..... | —.50 | 1.20 |
| Lagerkvists | Barabba, romāns ar reliģisku tēmu | —.90 | 1.80 |
| Martinsons | Ceļš uz Zvaunudraudzi, klaidoņi, erotika ..... | 1.30 | 2.40 |
| Morlaks | Mīlestības tuksnesis, pirmā mīlestība ..... | 1.— | 1.95 |
| Orvels | 1984, mūsdienu romāns ..... | 1.— | 1.95 |
| Steinbeks | Mēness norietējis, cīņa par brīvību | 1.— | |
| Strindbergs | Hemsalnieki. Baltijas jūrmalas ļaudis ..... | 1.— | |
| Svifts | Gulivera ceļojumi, slavenākā satīra | 1.20 | 2.25 |
| Voltērs | Kandids, dēkas, fantastika, erotika | —.60 | 1.45 |
| Žids | Pastorālā simfonija, mīlestība ..... | —.45 | 1.— |
| Žids | Slevu skola, laulības problēmas .... | 1.— | 1.95 |

DABŪJAMI

DV GRĀMATNĪCĀ, 123 Huron St, Toronto, Ont.

**HENRIKA IBSENA**

**drāmatiska poēma**

# PĒRS GINTS

no norvēģu valodas tulkojis J. AKURATERS

Illustrējuši: A. REKHEMS un H. GRICEVIČS.

Grāmata greznā iesējumā. Cena $4.80

DABŪJAMA

**DV GRĀMATNĪCĀ**

123 Huron St., Toronto, Ontario

Izsūtām pa pastu

(Grāmatnīca atvērta ik dienas līdz plkst. 6 vak., arī sestdienās)

## BAZNĪCAS ZIŅAS

**ŅUJORKĀ**

**Betlemes baznīcā**, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

Svētdien, 26. augustā, Betlemes baznīcā, plkst. 12 dienā DV vīru koŗa jaunā karoga iesvētē, māc. R. Zariņš, pie ērģelēm Bruno Skulte.

**Port Washingtonā** katra mēneša pirmajā svētdienā.

**Hempstedē** dievkalpojums 25. augustā, plkst. 6 vakarā.

**DETROITA**

Detroitas sv. Pāvila ev.-lut. draudzes Kapu svētku dievkalpojums svētdien, 26. augustā, plkst. 1.00 dienā Holmes Methodist Church, Lincoln-Putnam ielā, māc V. Līventāls.

**ČIKĀGA**

Čikāgas latv. ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St., svētdien, 26. augustā, pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu, māc. A. Rautenšilds.

**Aurorā, Ill.** svētdien, 26. augustā, pl. 3 pp. dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds.

**Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.**

**Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.**

**Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.**

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

**Māc. Pāvils Kirsons, Melvīdā, Ill., tel. FI 3-2420.**

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

**Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.**

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēnešā 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

**Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 823 S. Rose St., tel. 4-8255.**

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 13.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.

San Džozefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

**Saginavas St. Paula Episkopāļu** baznīcā mēnešā 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

**Elkhartā, Ind., reizi mēnesī** svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

**Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E., Grand Rapid.**

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

**Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.**

**Minēapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.**

**DIEVKALPOJUMI KANADA**

**Prāv. A. Mitulis** — 331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302

Svētdien, 26. augustā, pl. 6.30 vak. dievkalpojums.

Svētdien, 9. septembrī, pl. 6.30 vak. dievkalpojums.

Svētdien, 23. septembrī, pl. 6.30 vak. dievkalpojums.

Dievkalpojumi notiek Trīsvienības baznīcā, 560 May St. Ft. William.

Kristīta svētdien, 12. augustā Silvija Bodnieka, Dzintara un viņa laulātās draudzenes Veltas, dzim. Smiltnieks, meita.

**Māc. V. Šēfers, 659 Piccadilly St., London. Ont.**

**Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel. WA 4-1563.**

26. augustā dievkalpojums sv. Andreja baznīcā, plkst. 11 rītā.

**Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.**

**Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.**

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

26. augustā, plkst. 9,15 no rīta dievkalpojums sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

**Māc. T. Avīks, 109 Emerson Ave tel. LE 2-6175, Toronto.**

**Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ont.**

**Hamiltonā latviešu draudzē, sv. Trisvienības b-cā (18 Victoria Ave So)**

**Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze**

**Hamiltonā, 12 Foster St, tel. — JA 2-7686.**

**Māc. H. Kušlis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q., tel. DE 8394).**

**Montreālā** — Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

**Otavā** — sv. Pāvila baznīcā, 210 Wilbrod St.

**Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — CE 2-2385.**

2. septembrī, plkst. 3 pp. skolas darba sākuma dievkalpojums.

**Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.**

Sudberijā, svētdien, 26. augustā, plkst. 13. sv Jāņa baznīcā (238 Pine St.) dievkalpojums.

Nortbejā, svētdien, 26. augustā, plkst. 17. lut. baznīcā dievkalpojums.

Kirklandleikā, sestdien, 8. septembrī, plkst. 19. lut. baznīcā dievkalpojums.

Virdžinijtaunā, svētdien, 9. septembrī, plkst. 14 anglikāņu baznīcā dievkalpojums.

Norandā, svētdien, 9. septembrī, plkst. 17 United baznīcā dievkalpojums.

Kristīts Virdžinijtaunā: Pēteris Valdis Bērziņš, Valža un Elzas dēls.

**Māc. Elmārs Caune (10127 - 124 Edmontonā**

**Mme. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.**

**MONTREALAS**

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

**TORONTO LATVIEŠU MISIONES** dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Ch. 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1-4218.

**TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU** draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walmer Rd. angļu baptistu baznīcas telpās.

**LA PĀRSTĀVIS ŅUJORKĀ (ASV)**

- Pieņem jaunus LA abonementus
- Iekasē abonēšanas maksas
- Pieņem sludinājumus.

Adrese: Mr. A. LĀCIS,

101 Brightwater Court Brooklyn 35, N.Y. U.S.A.

## LATVIJAS AMERIKĀ

**MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO**

**pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtījumus:**

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtījumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c.

Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar praksi

**Pasūtinājumus pieņem:**

spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239 un kantorī, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792, Toronto, Ont., Canada

**Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ**

**123 Huron St., Toronto, Ont., Canada**

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA

Līdz ..... us ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tiešī ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

# AR DZIESMĀM PĀRI PUSNAKTIJ...

## ST. KATARĪNAS VANADZES SUMINA PIANISTI L. ALBERTIŅU

St. Katarīnas Vanadzes 11. augustā rīkoja atvadīšanās vakaru pianistei L. Albertiņai, kas pēc rosīgā darbā aizvadītajiem 4 gadiem St. Katarīnas sabiedriskajā dzīvē, sakarā ar pāriešanu jaunā darbā mūzikas skolā Hamiltonā, atvadījās no „katarīniešu" draugiem. Vanadžu pr-ce Milda Vīksne īsā uzrunā atzīmēja lielo darbu un panākumus, kādus visu iecienītā māksliniece guvusi darbojoties St. Katarīnas latviešu vidū, iestudējot un noorganizējot daudzu sarīkojumu mūzikālos priekšnesumus. Atmiņai M. Vīksne pasniedza pianistei Vanadžu dāvāto tautisko svečturi.

Par pārcelšanos uz Hamiltonu, pianiste paskaidroja, ka viņas nodibinātā mūzikas skola Hamiltonā darbojoties ar nodaļām Burlingtonā un Vaterdaunā. — Izbeidzot skolas darbu St. Katarīnā, nācās mainīt arī dzīves vietu. Šoruden, mācību gadu uzsākot, viņas mūzikas skolā mācīšoties vairāk kā 200 audzēkņu, bet skolotāji visi šogad būšot tikai latvieši. No visu audzēkņu skaita latviešu bērnu gan esot tikai desmit, bet paplašinot skolas telpu skaitu Hamiltonā, viņa varēšot uzņemt vēl jaunus audzēkņus, priekšroku dodot latviešu bērniem. Jautāta, kādās klasēs vislielākais audzēkņu skaits, A. atbild, ka 140 audzēkņi izvēlējušies akordeona klasi, kur par skolotājiem darbojoties viņa pati, Ārija Freimane un Viktors Leonovs. Šie skolēni gandrīz visi esot kanadiešu bērni, dzimuši un auguši vietējā vidē. Turpretim iebraucēji eiropieši, arī latviešu bērni, izvēlotie klavieru, vijoles vai citas klases. Līdz šim no latviešu skolēniem labākās sekmes uzrādījis Hamiltonas skolas audzēkznis Juris Dālbergs, kas 3 mēnešu laikā nobeidzis 2 klavieru klases. Nobeigumā pianiste pastāsta, ka šī jau nu neesot viņai pirmā reize, kad jāatstājot iemīļota vieta un sirsnīgi cilvēki. No St.Katarīnas mūzikas un dziesmu draugiem viņa šķiroties ar smagumu sirdī.

Atmiņoties L. Albertiņas pašas aranžējumus un iestudējumus mūzikālajiem uzvedumiem, jāatzīmē:

„Čigānu kulbā" (darbojās 35 personas) „Televīzija krāsās", „Vulkana izvērdums", „Precību automats" un citi. Tuvi un tāli viesi St. Katarīnas Vanadžu sarīkojumos redzēja šos labi sagatavotos un pārdomātos priekšnesumus. Šķirotīes no viesu pulka, vēlu pāri pusnaktij skanēja latviešu dziesmas un operu ārijas, atkārtojot iepriekšējo gadu priekšnesumos dziedāto un kavējoties jaukās atmiņās par kopā pavadītajām stundām ...

**L. Albertiņas jaunā adrese:**
**311 Barton St. E. Hamilton, Ont., Canada. J. L.**


**Mūsu pārstāvji Zviedrijā**

**pieņem laikraksta abonēšanas maksu un sludinājumus:**

**DV Stokholmas nodaļa,**
**Box 220, Stockholm 1**

**A. Kroders,**
**Karlsvīksgatan 1, 1. Stockholm K.**

**Nauda iemaksājama postgiro 359973**


## Lai pelavas...

(Pārnesums no 4. lpp.)

daudz spraigu momentu, skatītāji neskopojās ar atzinības izteikšanu vienai vai otrai pusei. Uzvarēja viesi ar rezultātu 3:0. Pievakarē jaunatnes dienu salidojuma dalībnieki devās uz Mičigenas ezeru pie Grand Hevenas, lai peldētos un pavadītu dažas stundas jaukajā pludmalē. Krēslai iestājoties, iedegās ugunskurs, to aizdedzināja un dažus mudinājuma vārdus jaunatnei teica ALJAs priekšsēdis K. Sventeckis. Pēc tam risinājās dažādi jautri un nopietna satura priekšnesumi, ko ar veiksmi vadīja skautu vadītājs Valentīns Mežulis. Apmierinātā jaunatne šķīrās, lai atkal pulcētos kopā citur ar gaišām nākotnes cerībām sirdīs.

Liekas, visziņģīgāko aicinājumu jaunatnei izteica lielajā svētku koncertā Ivars Gaide ar Vold. Upeniека dziesmu „Latvietim", kur ir zīmīgi vārdi: „Jēl noslauki šos putekļus, kas lipuši pie kājām." Un droši var teikt, ka mūsu jaunatnei šie svešuma putekļi nav vēl tā pielipuši, lai nevarētu tos noslaucīt un tie neizgaistu kā pelavas visos vējos.

**V. Zirnītis.**

# SAVU MEISTARU PIEMINOT

**Viesturieši pie nelaika V. Lindes kapa Niagarā, pulcējušies piemiņas brīdim. J. Ligera foto.**

13. augustā pagāja gads, kopš šīs zemes gaitas traģiskā satikšmes negadījumā beidza talantīgais komponists un diriģents Valdemārs Linde. Vīru koŗa „Viesturs" dalībnieki, atceroties savu nenogurstošo diriģentu, 13. augusta krēslas stundā pulcējās pie viņa kapa Niagarā, kur nolika ziedus.

Koŗa priekšnieks A. Šteinbachs (attēlā pirmais no kreisās) īsā uzrunā pieminēja koŗa dibinātāju V. Lindi un viņa lielo darbu, kas palika nepabeigts. Sekoja prof. L. Bērziņa garīgā dziesma Gadu pēc gada zemē sēklu sējāt... viesturiešu sniegumā. Pēc piemiņas brīža kapsētā visi pulcējās koŗa prakā, kur noklausījās trīs skaņuplates, ko pagājušajā gadā ieskaņoja St. Katarīnas radiofonā 14. jūnija raidījumam, un kas bija arī pēdējā reize, kad V. Linde diriģēja viesturiešus. Šīs trīs dziesmas skaņuplatēs: Ave Maria, Mūžam zili, un Nezināmiem kapiem nodotas pavairošanai; kas vēlētos tās iegādāties, lūdz rakstīt „Vietura" koŗa kasierim P. Lapiņam, 57 Hillview Rd., St. Catharines, Ont., Canada. **J. L.**

# KONCERTU ABONENTU SISTĒMAI BOSTONĀ LABA ATSAUCĪBA

Amerikas baltiešu savienība Jaunanglijā ar šo rudeni uzsāk baltiešu koncertu abonementu sēriju, aicinot koncertos labākos baltiešu mākslinieku.

1956./57. gada abonementa sērijā notiks 3 izcili koncerti, pirmais no tiem 28. septembrī Jaunanglijas Konservatorijā Bostonā, pārējie — februārī un aprīlī.

Pirmajā koncertā mūzicēs arī latviešiem labi pazīstamā igauņu vijolniece Karmena Bērendsene-Prī. Viņa beigusi Tallinas konservatoriju, papildinājusies pie prof. Heorga Külenkampfa un ievērojamā čechu vijoļu virtuoza Vašas Pšihodas. Koncertējusi Igaunijā, Latvijā, Vācijā, Zviedrijā, ASV, Kanadā. New York Times slavināja Karmenu Berendsenu-Prī par pirmklasīgu mākslinieci.

Otrajā koncertā dziedās jaunā lietuviešu bass-baritons Vaclovas Verikaitis, kas sācis studijas Lietuvā, turpinājis Vācijā un beidzis Toronto karalisko konservatoriju, kas piešķīra Verikaitim stipendiju tālākām studijām. Koncertējis Toronto Promenādes koncertos, Karaliskās konservatorijas un CBC operas priekšnesumos, kā arī dziedājis pastāvīgos koncertos Kanadā un ASV.

Trešajā koncertā piedalīsies mūsu izcilais čellinieks Ingus Nāruns. Nāruns spēlējis kā solists ar Hamburgas un cietiem Vācijas simfoniskiem orgestriem un daudz koncertējis tiklab Vācijā, kā Amerikā. Nāruns uzvarēja 1949. g. Internacionālajā mūziķu sacensībā Ženēvā. Kopš ierašanās ASV devis divi koncertus Town Hall zālē un guvis mūzikas kritiķu ievērību, kas Nāruna nosauc pa „vienu no mūsu labākajiem čelliniekiem."

Abonementa maksa visu trīs koncertu serijai ir tikai $3.00 Atsevišķas kartes uz atsevišķiem koncertiem nāsdos. Jau pieteikušies pāri par 300 latviešu koncertu abonentu. Vēl var pieteikties pa tālruni Mārai Efertei (BE 2-8239) vai E. Spīgulim (HI 2-5069).

## APSVEIKUMS JUBILEJA

9. jūlijā māc. Kornelijam Avotiņam piepildījās 60 mūža gadi. Šo ziņu saņēmu ar nokavēšanos un tamdēļ steidzos viņu sirsnīgi jo sirsnīgi apsveikt, novēlot bagātu Dieva svētību pašaiziedzīgajā mācītāja darbā.

Ar lielāko sirsnību atceros māc. Avotiņu un viņa kundzi Flensburgā, Vācijā, kad viņi, nebūdami manas nometnes draudzes priekšgalā, bet gan citas, daudzus mēnešus vairākas reizes nedēļā mani apmeklēja Mirvikas slimnīcā, kur pārcietu vairākas ļoti smagas acu operācijas, arvien mani stiprināja dievvārdiem.

Nekad vēl līdz šim māc. Avotiņš un viņa kundze nav mani aizmirsuši apciemot mīļām rindiņām un aizlūgt par mani Dievu.

Dievs lai viņiem palīdz arī turpmāk.

**Neredzīgā A. Odiņa,**
**Oldenburgā, Vācijā**

## Latvietis gatavo Kanadas ģerboni

Canadian Press ziņo, ka Edmontonā, Albertā, kāds latvietis strādā pie Kanadas ģerboņa paraugu pagatavošanas. Vēlāk pēc tā pagatavos atlējumus Kanadas speciālo iestāžu vajadzībām. Par nožēlošanu Canadian Press nedod šī latvieša vārdu, bet aizrāda, ka viņš dzimis Latvijā un pirms trim gadiem ieradies šeit no Anglijas, kur strādājis kā galvenais veidotājs kādā ievērojamā porcelāna fabrikā.

Pasūtinājumu viņam nodevusi Albertas provinces valdība, jo atjaunojot Edmontonas tiesas ēku radusies vajadzība pēc jauna ģerboņa. Kokgriezējs strādā pie 23 reiz 29 collu liela un 2.5 collas bieza koka gabala. Sākumā viņš lietoja ķiršu koku, bet pēc tam, kad bija nolauzis trīs kaltus, nolēma kerties pie sidraba bērza koka. Kad kokgriezums būs gatavs, to pārklās ar sakarsētu gumijas un želatīna masu, ko pēc atdzišanas varēs noņemt. Darbs būs nobeigts apm. gada laikā.

# ‚SLIMO VĪRU POLITIKA'

## SUECAS KANĀLIS UN GIBRALTĀRS

Līdz 1869. gadam, t. i. Suecas kanāļa atklāšanai kuģiem bija jāmēro garais ceļš apkārt Afrikas dienvidu krastam — Labās Cerības ragam. Suecas kanālis samazināja 8008 kilometru garo ceļu no Eiropas uz Indiju. Kanālis savu nosaukumu ieguvis no Ēģiptes pilsētas Suecas, kas atrodas kanāļa dienvidu galā. Suecas kanālis ir 160 km garš, — garāks par Panamas kanāli un pilnīgi bez slūžām, kas stipri atvieglina un paātrina kuģniecību. Ar savu 11 metru dziļumu, tas dod iespēju izbraukt tam cauri arī lielākajiem un dziļi peldošiem kuģiem.

Savā Vidusjūras politikā Anglija arvien ir pieturējusies pie atzinuma, ka svarīgāko trīs jūras ceļu piekrastēs jābūt ne visai spēcīgam valdniekam — vai militārā ziņā par daudz spēcīgam pretiniekam. Tā sakot: „slimā un bezspēcīgā vīra politika." Trīs vissvarīgākie Vidusjūras ceļi ved caur Bosforu, Gibraltāru un Suecas kanāli.

Šo „slimo vīru politiku" atbalstīja arvien ne tikai Anglija, bet arī cariskā Krievija. Šīsdienas rivalizēšanā viss noris tieši otrādi. Lielvalstis, kas ieinteresētas šinīs jūras ceļos, tiešā vai netiešā veidā atbalsta valstis, kas atrodas viņu krastos.

Kemel Pašas valdīšanas laikā Turcija plauka un zēla, viņš pat eiropizēja savu valsti. Iejaucās komūnistu vara, lai to vājinātu. Anglija ar nepatiku saskatīja konkurences briesmas, kas draudēja, ja pie Dardaneļiem valdītu krievi. Ar plašu vērienu angļi deva ilggadīgus kredītus, lai atvairītu sarkano varu.

Gibraltara jūras šaurumā pie Spānijas vērojama tā pati politika. Kaut gan Anglijai pieder Gibraltara klints, tā arvien iejaucas Spānijas iekšpolitikā. Arī šeit nevēlējās vīru ar stingru roku. Spānijas politiku arvien noteica ārzemnieki. Spānijas iepriekšējais diktātors Primo de Rivera tika gāzts sakarā ar augļu minerāļļjas politiku un arī rifkabīļu karu pret slaveno Ab del Krimu. Viņu izdevās uzvarēt tikai ar franču intervenciju. Spāņu karaļi Alfonsu XIII gāza sarkanā marksistu-komūnistu vara. Šo kreiso valdību spāņu pilsoņu karā uzvarēja Franko ar vācu un itāliešu palīdzību.

Anglija bija un būs pret Franko pārmērīgās varas pieaugumu, kaut arī tā būtu labvēlīga šīsdienas pretkomūnistiskai Eiropas politikai. Anglija Gibraltāra tuvumā grib redzēt „slimo vīru".

Suecas kanāli rāka francūzis Leseps ar franču kapitālu. Jau 6 gadus vēlāk Anglija prata iegūt 45% Suecas kanāļa akciju savās rokās. Tā ietvēra Ēģipti savā iespaidā. Ēģiptieši, vēlēdamies atkratīties no Anglijas, sacēlās Arabi Paša vadībā. Sacelšanās neizdevās, un Ēģipte vēl vairāk nokļuva angļu varā. I. pasaules karā Anglija Ēģipti iekuņas svētību vai postu cilvēves

## VĀCIJAS...

(Pārnesums no 5. lapp.)

Vēl starp ievērojamām filmām, kuŗas uzveda Berlīnes 6. festivālā, jāmin: Anglijas produkcijas filma (pasaules pirmuzvedumā) „Dzeļžainais apakšsvārks" ar Bobu Houpu (Hope) galvenā lomā, Francijas lieliskā filma „Rītausma", Itālijas ievērojamā režisora de Sikas filma „Maize, mīla un ...", un Zviedrijas filma pēc Strindberga novelēm „Ģimenes dzīves stāsti." Japāna un Ēģipte šajā festivālā neguva godalgas, kā daudzos iepriekšējos festivālos, jo šo valstu filmas tīri pārsteidz ar to vitālitāti un mākslinieciskā gatavību pasaules stilā. arī Meksika kļuvusi par filmu produkcijas lielvalsti, bet šoreiz bija atsūtītas mazvērtīgas filmas.

Jāsaka, filmu ražotāji jau kļuvuši gurdeni un vairs neredz oriģinālitāti, jo tik daudz ir filmēts. Bet arvien vēl var atrast pa zelta graudam, tikai ilgi jāmeklē un daudz jāstrādā. Visas ievērojamākās pasaules traģēdijas un arī vairums operešu jau uzņemtas filmās, neskaitāmas kriminālfilmas tiek atkal pārfilmētas. Liekas, ka cilvēka fantazija arī būtu izsmeļama, jo jaunās filmas vairs nav oriģinālitāte par sevi, bet gan jau apstrādātu temu variešana.

Berlīne kļūst atkal filmu pilsēta ar savu seju un tradicijām. Šim festivālam nepārprotami pieder lieli nopelni Vācijas kinematografijas rūpniecības propagandēšanā un kontakta nodibināšanā ar filmu pasauli. Arī šis lieliskais festivāls, tāpat kā citi rāda, ka filmas ar ievērojamu mākslinieciskuvērtību reti sastopamas un grūti ražojamas. — ģis.


**LA pārstāvis, LONDONĀ, ONT.**

**Pieņem jaunus abonentus un abonementu pagarinājumus, kā arī pieņem sludinājumus.**

**L. CAUKA,**
**350 Maitland St., London, Ont.**


# APKĀRT ZEMES LODEI

● **Kāda Kopenhagenas firma pēdējos divi gados ietaupījusi trīs simti darba stundu. Ietaupījums sasniegts iegādājot zemus divriteņus, uz kuŗiem braucējs ar vienu kāju stāv, bet ar otru bīda divriteni uz priekšu. Parasti tos lietā bērni. Firmas ierēdņi uz šiem divriteņiem 85 metru garo galteni veicot trīsdesmit sekundēs. Kājām ejot, jāpatērē 90 sekundes.**

● **Nodokļu inspektors Los Andželosā izdevis noteikumus darbiniekiem, ka inspeksijā jābūt klusumam un mieram. Nekādā ziņā tenedrīkstot valdīt jautrība, jo nevienam nodokļu maksātājam uz smiekliem prāts nenesoties. Bez tām viņš varētu domāt, ka smejas par viņiem.**

● **ASV kara flotes matrozim Bertramam Dženkonam uzkrita uz galvas glābšanas laiva un viņam dažas nedēļas bija jānogul kara slimnīcā. Pēc izveseļošanās viņš saņēma lēsi par $150.00 „par valstij piederoša īpašuma t. i. glābšanas laivas sabojāšanu."**

● **Kādas kuģu būvētavas inženieris Vizaga Patnamā, Indijā nelaimīgi izslīdēja uz nomestas bananu mizas un pārlauza kāju. Veseļojoties viņam ienāca prātā, ka bananu mizas būtu izlietājamas jaunbūvētu kuģu ieslīdināšanai ūdenī — Indijā dārgo ēļļu, tauku vai ziepju vietā. Pirms neilga laika pūri 28888 saspaidītu banānu mizām ūdenī ieslīdēja prāvs preču kuģis.**

● **Savām acīm vairs ticēt negribēja kāda studente Skarboro (Anglijā), kas savā istabā atgriezusies ieraudzīja pa to lidojam savas rožainās biksnas, ko promejot bija atstājusi pēc mazgāšanas uz krēsla žāvēties. Pēdējo drosmi saņēmusi, viņa tvēra pēc tām un atrada tajās pa vaļējo logu istabā ielaidušos balodi, viņiešu kārtas.**

● **„Herald Tribune" izdarīja aptauju: kam vairāk drosmes — vīriešiem vai sievietēm? Kāda lasītāja atbildēja: protams, sievietei. Kurš vīrietis ar 1 dolaru kabatā uzdrošinātos iet lopnā vēlkalā, lai tur pielaikotu duci uzvalku un pasmaldījis paskaidrotu, ka neviens no tiem nepiedien tā sejas krāsai?**


**Frank Vass B.A**

**ADVOKĀTS — NOTĀRS**

**455 Spadina Ave, Apt., 402**

**(College un Spadina ielu stūrī)**

**Tel. birojā — WA 2-6111**

**WA 2-6112, Toronto**



# DZĪVE KANADĀ

## Kā darbojas Ontario skolu sistēma

**Kanadā jūsu bērniem iespējams baudīt priekšzīmīgu izglītību bez maksas līdz kolledžu pakāpei. Jūsu bērniem ir jāmācās skolā līdz 16. dzīvības gadam. Dažos gadījumos tas var būt līdz 14. gadam.**

**PAMATSKOLAS:** Šajās skolās ir astoņas klases un bērnu dārzs. Bērni sāk apmeklēt bērnu dārzus, sākot ar 5. dzīvības gadu, pirmo klasi ar 6. Nobeidzot pamatskolas 8. klasi, bērnu vecums svārstās starp 13 un 14 gadiem.

**VIDUSSKOLAS:** Pēc pamatskolas beigšanas bērni turpina izglītību visdusskolās, kur iespējams izvēlēties trīs kursus:

1.) **Parastais** kurss: māca matēmatiku, — vēsturi, valodas, u. c. Ja paredzēts jūsu bērnus sūtīt universitātē, tiem ieteicams parastais kurss, kas ilgst **pieczus gadus.**
2.) **Tecļniskais** kurss: — zēniem māca koka apstrādāšanu,auto mēchaniku u.c. Šis kurss palīdz jūsu zēniem mācīties amatus. Kurss ilgst **četrus gadus.**
3.) **Komerzinātņu** kurss: — māca mašīnrakstīšanu, stenografiju, grāmatvedību un citus priekšmetus, lai jūsu meitas vai dēli iemācītos biroja darbus. Kursa ilgums **4 gadi.**

**TĀLĀKĀ IZGLĪTĪBA:** Vidusskolas parastā kursa absolventi tiesīgi iestāties universitātē, vienalga, kādā fakultātē. Pilnīgākas informācijas saņemšanai sazināties ar skolas vadību attiecībā uz fakultātes izvēli.

**SKOLU APMEKLĒSANAS LAIKI:** Pamatskolā un vidusskolā mācības gads sākas septembrī un ilgst līdz jūnijam, universitātēs no septembra beigām līdz maijam.

**BĒRNU SAGATAVOŠANA SKOLAM:** Sazinieties ar jums tuvākās skolas vadību. Ikviens no skolas personāla jums laipni pakalpos un informēs par skolu iekārtu Ontario provincē.

**Iespiests, lai palīdzētu veidot dzīvi Kanadā**

**BRADING'S**
*Cincinnati Cream*
**BREWERY LIMITED • WINDSOR, ONTARIO**

**Izgrieziet šo un uzrādiet jums tuvākajā skolā**

**TO ANY SCHOOL**
**Please help the bearer to start his children in school.**


# SPORTS

## KANADAS LATVIEŠU MEISTARSACĪKSTES VIEGLATLĒTIKĀ

Kanadas latviešu 1956 gada meistarsacīkstes vieglatlētikā notiks 1. un 2. septembrī Toronto Bīča laukumā. Sacensīgas rīko LSAK viegla.tj nozare un sacīkšu programmā šādas disciplīnas:

**1. septembrī, plkst 14-os** — vīriešiem 100 m, 400 m un 1500 m skrējieni, augstlēkšana, tāllēkšana, lode, disks.

Sievietēm — 60 m, 80 m barjērskr., tāllēkšana, lode disks.

**2. septembrī, plkst 10-os** vīriešiem 200 m, 800 m un5000 m skrējieni, 110 m barjēras, kārtslēkšana, trīssoļlēkšana, šķēps un veseris,

Sievietēm 100 m skr., augstlēkšana, šķēps.

Sacīkšu otrā dienā jaunatnei līdz 16 g. v. parēdzētas šādas disciplīnas: zēniem 100 m skr., augstl. tāllēkš.; meitenēm: 60 m, augstl., tāllēkšana.

Pieteikšanās laukumā pirms starta. Uzvarētājiem balvas un diplomi.

## ŅUJORKAS DV — AUSTRUMPIEKRASTES MEISTARS FUTBOLĀ

Izšķirējā cīņā Ņujorkas DV pirmā komanda divos pagarinājumos pieveica Filadelfijas sporta klubu 4:2. Normālais spēles laiks beidzās ar 1:1 (1:1) un pirmajā pagarinājumā abas vienības katra guva pa vārtiem. Tikai otrā pagarinājumā ņujorkieši ieguva austrumpiekrastes meistara godu, iesitot divus vārtus. Līdz ar to DV izcīnīja tiesības spēlēt ASV futbola finālā, kur būs jāspēkojas ar ASV vidienes meistaru — Klīvlendas futbola klubu. Šajā spēlē Ņujorkas labā vārtus guva: Zāmurs — 2, Eikstrēms — 1 un Ķonopasēvičs — 1. Filadelfijas abus vārtus ieguva Freimanis.

Priekšspēlēs Ņujorkas DV 1. komanda pieveica Ņujorkas DV 2. komandu 9:0. Arī Filadelfija pieveica DV 2. komandu ar 9:0.

## BALTIEŠU VIEGLATLĒTIKAS SACĪKŠU TECHNISKIE REZULTĀTI

**Sievietēm:**

60 m.: Šikšniūte7,9, Vilsone 8,3. Ādmine 9,3. 100 m.: Točilauskaite 13,5, Šikšniūte 13,9, Vilsone 14,1. 80 m. barjērskr.:Šikšniūte 14,9, Ādmine 15,4. Augslēkš.: Ādmine 1,26, Titas 1,26, Skujiņa 1,21. Tāllēkš.: Šikšniūte 4,78, Točilauskaite 4,68, Titas 4,50. Lode: Judvalrite 11,21. Ādmine 9,89, Krieaučunas 8,95. Disks: Šikšniūte 24,81, Judvalrite 24, 27, Ādmine 24,18, Šķēps: Zekaite 16,91, Jankus 16,59, Skujiņa 15,44. Stafete: Latvietes 33,8 (Ādmine, Skujiņa, Lappo, Vilsone) Lietuvietes (Klīvlendas) 34,2. Lietuvietes (Toronto) 36,8

**Vīriešiem:**

100 m.: Priedītis 11,5 Pavasars 11,7 Gremze 13,4, 200 m.: Priedītis 24,2, Hindrikus 24,5 Pavasars 25,0. 400 m.: Vygantas 53,6 Priedītis 56,0 Dagilis 57,6. 800 m.: Kivisild 1:59,6 Virkavs 2:07,0 Vygantas 2:16,8. 3000 m.: Kivisild 9:24,5, Ross 9:46,7, Gremze 10:22,5. Augstlēkš.: Bergvalds 1,60 Lavrinovičius 1,60. Tāllēkš.: Priedītis 6,10, Motijunas 5,98, Teteris 5,90. Kārtslēkš.: Teteris 2,79 Lavrinovičius 2,70. Trīssoļlēkš.: Hindrikus 12,48 Teteris 12,05 Priedītis 12.00. Šķēps: Moks 61, 70, Miķelsons 56, 76, Purgalis 54, 38. Lode: Bergvalds 13, 15, Viškers 12,72, Ildens 12,41. Disks: Bergvalds 41,06, Mežaraups 38,25, Erning 35,75. Veseris: Mežaraups 46,06, Zeile 36,28, Laning 34,69. 4.100 m. maiņas skrējienā uzvarētāju vienība — lietuvji veica īsāku distanci starteŗa A. Zaķa kļūdas dēļ. Latviešu vienība — Pavasars, Virkavs, Teteris un Priedītis ar laiku47,6 ierindojās otrā vietā, atstājot „bronzas medaļu" igauņiem — 48,7.

Sacīkstes vadīja J. Adminis, tās risinājās apmierinoši.


**Piektdien, 24. augustā, plkst. 8.45 Kontinentālā līgas spēle**

**LAZIO - DV**

**Millen stadionā, Broadview-Danforth, Toronto**